Bibliothèque nationale

Bus 1c/29/2

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, OCT. 22, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 43 **SESTDIENA, 1986. GADA 25. OKTOBRIS** **36. GADS** **SATURDAY, OCTOBER 25, 1986.**

SECOND CLASS MAIL **REGISTRATION NUMBER 2249** **CENA 1.25 DOL.**

A. Kalupnieks

Pateicas latviešu jauniešu drosmei

Nu jau daudzus gadus turpinās DV ASV un DV Kanadā zemju valžu gadskārtējā kopsēde, kas šogad notika 27. un 28. septembrī Gaŗezerā.

Rudens ziediem rotātā Kalpaka zālē, kur abās dienās risinājās abu zemju valžu kopsēde, bija pulcējies arī krietns darba sēdes novērotāju skaits. Kopsēdē piedalījās četrpadsmit DV ASV un divpadsmit DV Kanadā zemes valžu darbinieki, to skaitā arī abu zemju vanadžu darba vadītājas. Pirmo darba dienu noslēdza ar Sadraudzības vakaru Kalniņos, kuŗu kuplināja Detroitas apvienības vanadžu ansamblis ar dziesmām E. Lizlova klavieŗu pavadījumā, kā arī dodot klavieŗu priekšnesumu. Pēc koncerta sēdes dalībnieki un viesi pavadīja patīkamas stundas draudzīgās pārrunās un dziesmās. Svētdienas rītā visi pulcējās pie pieminekļa, kur īsu svētbrīdi vadīja DV Kanadā vanadžu vadītāja Nora Pulciņa. Pēc tā risinājās sestdien iesāktā kopsēde.

Līdzīgi kā latviešu dziesmu svētki latviešu trimdas sabiedrībai, gadskārtējās darba kopsēdes ir pierādījušas savu lietderību DV organizācijas sekmīga darba veidošanai Ziemeļamerikas kontinentā. Pārrunās un kopējos pasākumos darbs ir izveidots saskaņotā un savstarpējas draudzības zīmē.

Kopsēdi atklājot, DV ASV priekšn. A. Spārniņš aicināja sekot 5. DV Globālo dienu mudei: „Vienoti pasaules tālēs, vienoti Latvijai!" Kanadas DV viesiem un pašu zemes valdes darbiniekiem no DV ASV pasniedza velti — 1987. gada DV sienas kalendāru. Klātesošos apsveicot, A. Spārniņš norādīja uz notikumiem bagāto 1986. gadu, kam DV organizācijas dzīvē un latviešu tautas dzīvē bijusi dziļa ietekme, kaut vai tikai pieminot latviešu delegācijas pieņemšanu Vatikānā, Latviešu dziesmu svētkus Toronto, Globālās dienas Vācijā u.c. Ne mazāka nozīme ir arī šai kopsēdei, kad kopēji lemsim par nākotnes darbu.

DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis nodeva sveicienus no savas zemes DV saimes, novēlot raitu darba gaitu, prātā paturot, ka šis ir arī Brīvības cīnītāju gads, kas mudina būt modriem latviskā gara saglabāšanā un nekad nepagurt mīlestībā pret savu tautu, saslēdzoties vēl jo ciešākās rindās.

Gaŗezera padomes sveicienus nesa V. Zemesarājs. Dr. V. Muižnieks nesa sveicienus no Studiju Centra.

Pirms tiešā darba sākuma ar klusuma brīdi pieminēja aizsaulē aizsauktos — DVM atbildīgo redaktoru R. Čaku un DV KV kasieri R. Britālu.

Kopsēdes darba gaitu kā namatēvs vadīja A. Spārniņš.

Par agrāko kopējo lēmumu un pasākumu īstenošanu ziņojumus sniedza G. Brikmanis, norādot, ka piemiņas plāksnes novietošana Brāļu kapos Rotā šogad nav īstenojusies, jo iecere uz papildus līdzekļu ziedojumu lielākam projektam nav īstenojusies; nav arī vēl saņemts apsolītais mets. Vienojās palikt pie pirmatnējā lēmuma par piemiņas plāksnes novietošanu, kādai vajadzībai jau ir arī saņemta nepieciešamā atļauja. A. Kalupnieks ziņoja, ka šogad Latviešu dziesmu svētku laikā Toronto DV ASV un Kanadā vārdā viņš ir pasniedzis Tautas deju jaundejām piešķirtās ceļojošās balvas naudas daļu — 500 dol. (U.S.) uzvarētājai tautas deju kopai Diždancis. ZA Latviešu tautas deju apvienība ir izstrādājusi sacensību noteikumus un arī izkārtojusi sacensību izvērtēšanu. Tā ir arī izteikusi abām DV zemēm gandarījumu un pateicību par balvas piešķiršanu. A. Spārniņš papildus ziņoja par vplkv. A. Silgaiļa grāmatas Latviešu leģions angļu valodā iznākšanu. Tā bija aizkavējusies, bet pēc pēdējās saņemtās informācijas tā sagaidāma oktobŗa mēneša beigās.

Tālākā darba gaitā A. Spārniņš gaŗākā atreferējumā pakavējās pie notikumiem, kas saistījās ar Šatakvas konferenci Rīgas Jūrmalā, Latvijā.

Sevišķi izcils un par varonību uzskatāms septiņu latviešu veikums šīs konferences ietvaros. Šī konference ir iegūvusi plašu ievērību presē, TV un radio, ieskaitot okupēto Latviju, kas pirmās trīs dienas sniegusi plašu informāciju. Pēc plašākām pārrunām kopsēde pieņēma sekojošu rezolūciju: „DV ASV un Kanadas valžu kopsēdes dalībnieki Gaŗezerā š.g. 27. un 28. septembrī Šatakvas konferences atskatā ar atzinību novērtē ALA valdes nostāju šo sanāksmi izmantot Latvijas brīvības atgūšanas centieniem, kas sekmīgi īstenojies. Kopsēdes dalībnieki ir pateicīgi konferences dalībniekam ASV pārstāvim Matlokam par nepārprotamo deklarāciju sanāksmes atklāšanā, ka Savienotās valstis

ASV un Kanadas DV valžu kopsēdes dalībnieki 1986.g. 27. septembrī Gaŗezerā. No kr., priekšā: J. Augusts, R. Pētersons, E. Ādamsone, A. Spārniņš, S. Priedulāja, G. Brikmanis, N. Pulciņa, A. Kalupnieks, V. Zālītis; 2. rindā: J. Treimanis, Z. Masīte, O. Dauka, Ā. Liepiņš, J. Treijs, I. Cāzere; 3. rindā: O. Kļavenieks, J. Pulciņš, I. Priedulājs, V. Kalviņš, J. Vilciņš, P. Vasariņš, A. Šterns; 4. rindā: V. Kalniņš, O. Kubuliņš, V. Zemesarājs, E.Ozoliņš, L. Ozols, M. Zvejniece, R. Ārums.
Foto V. Jaunkalnietis.

DV sarīkojuma un ASV un Kanadas valžu kopsēdes saimnieces — Kalamazū vanadzes. No kr., priekšā: Z. Bašķere, K. Īlena, M. Žumbura, A. Elksne, G. Minka, V. Zaķe; aizmugurē: S. Kalmane, L. Žumbura, E. Jirgena, E. Jankava, G. Balode, E. Ozola, kopas priekšniece Z. Bērziņa. **Foto V. Jaunkalnietis.**

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 25. OKTOBRIS, 43. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

Zvaigžņu kara problēmu Kremlis cer atrisināt ar savas technoloģijas ieročiem.

P. Grods

Tā viņus audzina

Pēdējā laikā Savienoto valšķu tālraides stacijas sākušas pārraidīt padomju filmas, kas uzņemtas Krievijā. Domājams, tas kultūras sakaru nolīguma secībā, kas nolīgts starp divām ideoloģiski pretējām valstīm. Viena no pirmajām ataino sarkanarmijas kaŗavīru dzīvi un nodarbības barakās. Tā sākas ar 18 gadus veca jauniesauktā gaitām, kuŗš apgūst visu, kas paredzēts apmācības un audzināšanas gaitās. Katrā ziņā visur uzsvērtas ideoloģiskās „gudrības", kas pasaulei jau zināmas kā komunisma valsts melīgās deklarācijas.

Filmas ievadījumā jauniesauktā atvadīšanās no ģimenes lizda. Nekādu asaru nav, sevišķi mātes acīs. Ir gan kāds māksliģi uzpūsts lepnums par iespēju kalpot sociālististiskai valstij. Zīmīga jauniesauktā sarkanarmieša nevarīgā stāja, trauslais augums un izsitumiem klātā seja. Pēdējā norāda, ka jauniesauktais, izaugdams par jaunekli iesaucamos gados, manāmi cietis no pilnvērtīgas barības trūkuma. Tas raksturīgs arī pārējiem viņa biedriem, ar kuŗiem viņš tai pašā laikā iesaukts armijā.

Pēc ierašanās dienesta vietā jaunos izdīda jauns kapteinis, dodams parastos norādījumus — par apģērbu, gulēšanu, mācību plānu un atpūtas brīžiem. Taču pirms visa tā jaunos sarkanarmiešus uzrunā politiskais audzinātājs. Telpās pie sienas izkarināta ģeografiskā karte, kuŗā ar daudzām iesvītrātām bultām apkārt parādīta padomju valsts territorija. Runātājs uzsveŗ, ka Padomju savienība visu laiku atrodas kapitālistiskā ielenkumā (šī nodrāzta fraze jau zināma kopš Oktobŗa revolūcijas dienām — P.G.). Runātājs arī uzsveŗ, ka jaunajiem kaŗavīriem jābūt nepārtrauktā nomodā par sociālistisko tēvzemi (kurš nu gan tai taisās uzbrukt — P.G.) Padomju savienība nekad nedomājot uzbrukt kādai valstij vai apdraudēt citu valšķu territoriju un suverēnitāti, un tā tikai gatavojoties aizstāvēt savas robežas(?!).

Kā jau tas parasts, mācības telpu sienas izraibinātas dižbildēm un komūnistiskiem saukļiem. Mācību sākums — ar soļošanu, vingrinājumiem sveicināšanā, stājā, vēlāk kāds kājnieku cīņas paņēmiena demonstrējums ar mežonīgiem kliedzieniem (vai ne durkļu cīņas paraugs — P.G.). Katrā ziņā uzsvērts nedabiskais prūšu solis ar ceļos nesaliektām kājām, kas jauniesauktajiem sagādā acīmredzamas grūtības. Telpu iekārtojums ļoti vienkārš un pieticīgs. Vaļas brīžos ņerc ermoņikas vai arī atskan pa sērīgai krievu dziesmai. Kaŗavīŗi paši apkopjas, ja vajadzīgs rīkoties ar diegu un adatu. Priecīgāku brīdi tie izjūt, kad apciemojumā ierodas piederīgie. Parasti tiem līdz ēdieni, kādi kārumi un kaut kas no tabakas precēm, ap ko tad visi mielojas, kavēdamies pārdomās un kaŗavīra dzīves raksturošanā.

Bet tad sākas svarīgākais apmācību gaitā — intensīvi treniņi, lai ātrāk tiktu pie svinīgā solījuma došanas, kur skatītājos arī kaŗavīru piederīgie un paziņas. Mācību gaitā diendienā neizbēgamā atkārtošanās, lai jaunie sarkanarmieši iegūtu pamatīgu slīpējumu stājā, soļošanā, sveicināšanā un militāros reglamentos. Protams netrūkst arī politiskā momenta, lai sarkanarmietis izaugtu par paļāvīgu savas sociālistiskās tēvzemes sargātāju.

Kad apgūtas visas nepieciešamās zināšanas, sagatavošanos svinīgā solījuma parakstīšanai ievada politiskais mītiņš. Gar nostādīto ierindu, zosu soli cirzdams, nostaigā kāds ļumīga izskata sarkanarmijas pulkvedis, kŗietni apvēlies vēdera apmēros. Kad viņš speŗ soli, nodreb vaigi un formas cepure palēcas uz pakauša pusi. Tad kāds no jaunajiem sarkanarmiešiem stiprā balsī visu priekšā nolasa svinīgā solījuma tekstu, kuŗā sevišķi uzsvērta sociālistiskās padomju valsts varenība, izcelta komūnisma parākuma apziņa un cīņas gatavība par komūnisma ideāliem. Tad komandējošais virsnieks vēlreiz griežas pie jaunajiem ar izteikti politisku uzrunu, uzsveŗot sarkanarmiešu pienākumus un atgādinādams, ka Padomju savienība būs un paliks pasaules miermīlīgā valsts, kas nekad neaizkars citu valšķu suverenītāti, bet varonīgi sargās savas zemes robežas, ja kāds tām uzbruktu.

Diemžēl, šie vairākkārtējie uzsvērumi sarkanarmiešu sagatavošanā un apmācībās neiztur kritikas, vērojot Padomju savienības izraisītos notikumus pagātnē. Padomju savienība jau no pirmā soļa apmācību laukumā savos kaŗavīros ieaudzina melus un nepatiesības. Lai nu kuŗš, bet Padomju savienība nedrīkstētu lepoties ar godīgu politiku un audzināšanu. Tās idejas nekad nav saskanējušas ar reālitātēm.

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju vēstules

JAUKTAS LAULĪBAS

Pašreiz latviešu sabiedrībā kļuvis ļoti aktuāls jautājums par jauktu tautību laulībām. Meklē dažādus radikālus līdzekļus šīs parādības novēršanai, bet panākumi nav pietiekami. Mīlas bacilis ir immūns pret ārējiem iespaidiem, un pret to vēl nav atrasta iespaidīga pretpote. Par spīti sabiedrības vaimanām, vecāku negulētām naktīm un sniegbaltām galvām mums rodas nenovēršamās jauktu tautību laulības. Tās ir bijušas pagātnē, ir tagad un būs arī nākotnē. Visvairāk jauktas laulības rodas, cilvēkiem izklīstot.

Pēc 1. Pasaules kaŗa jauktu laulību Latvijā bija daudz, sevišķi virsnieku aprindās. Gods godam, jāsaka, ka šo jaukto laulību nelatviskā puse 99 proc. apmērā prata latviešu valodu un runāja latviski. Netrūkst mums arī šinī trimdā jaukto tautību laulību, kur nelatviskā puse ir iemācījusies un skaidri runā latviski. Tā šo laulību nelatviskā puse ir kļuvusi par latvietības locekli. Gods šo jaukto laulību latviskai pusei! Šinīs jaukto tautību laulībās neredz latvietības zudumu. Latviešu ģimenes, kuŗas nevar sarunāties ar saviem bērniem latviski, ir zudušas latvietībai. Sabiedrības pabalsti un ziedojumi vien šos latviešu latviski nerunājošos bērnus neizglābs latvietībai, kur paši vecāki maldīgās iedomās ignorē latvietību. Latviešu valoda ir vienīgā saistviela, kas tur pie latvietības. Jaukto tautību laulību latviskai pusei jārūpējas, lai apstiprinātu savu latvietību. **J. Rubenis.**

ĶIRMJU VIESOŠANĀS

Sarkano sūtņu koncerti un mākslinieku apciemojumi šai vasarā notikuši vairākās ASV austrumu pilsētās. Koncertus „pa klusam" devuši Kārlis Zariņš un Plakidis, bet abus uzraudzījis Zaķis — pazīstams čekists. Ar pēdējo rīkotājiem bijušas zināmas grūtības, jo neviens viņu nav vēlējies uzņemt savā mājā vai dot naktsmājas. Ņujorkā šo mākslinieku uzņemšanu izkārtojis diriģents K. Jansons, kas kļuvis par sadarboni. Jau pirms gada viņa dēļ tika izjaukta 14. jūnija demonstrācija. Viņš atrāva bostoniešus, jo tai laikā Bostonā noorganizēja baznīcā(!) 14. jūnijā koncertu, kuŗā bija komūnista Zariņa dziesmas. Par to sašutums vēl tagad nav aizmirsts. Bet ķirmji strādā tālāk un grauž un grauž...

Bostonā līdzīgu uzdevumu uzņēmies dziedonis — celtnieks K.Zaļkalns, bet ja jautā, kas īsti koncertu rīkoja, tad atbildes nav. Sadarbeņi vēl tik tālu nav nobrieduši, lai teiktu: „Es tas biju!" Tomēr lakstošanos neviens nevar noliegt. Trimdas draudzes namā sekojusi rīdzinieku lieliska uzņemšana ar šampanieti. Dzēruši „Tu" brālības un atgriezušies mājās pēc pusnakts.

Ņujorkā ieradusies Rīgas mūzeja direktore Inese Nefidova, kā raksta Eleonora Šturma. Viņa daudz ko stāstījusi pagaŗajā rakstā, bet nav nosaukusi vārdā nevienu gleznotāju, ne arī vietu, kur notikušas satikšanās, iedzeršana un gleznu pirkšana. Viss pa klusam. Skaidrs, ka tādu rakstu Rīgā ļoti novērtēs. I. Nefidova ieguvusi bagātīgu informāciju par latviešu gleznotāju dzīvi un viņu problēmām, kā arī 40 gleznas, dažas no KF godalgotiem gleznotājiem. Par gleznām maksāts ar padomju rubļiem, kuŗus varēšot saņemt, kad atbraukšot Rīgā. Ķirmji grauž, tas mums jāzina. **A. Klints Bostonā.**

Andryvs Jūrdžs (1845—1925)

Red. Vl. Locis. 542 lpp. Ilustr. P/s Latgaļu izdevn. 1984.

Šī grāmata ir Vladimira Loča pēdējais lielākais darbs, kas prasījis diezgan ilgu laiku izdošanai pēc viņa nāves. Viņa dzīves saturs bija Latgale, latgaļi un to literātūras arvien plašāka sagādāšana un publicēšana. Mūsu pazīšanās un tuva saprašanās sākās Hamburgas dziesmu svētkos, lai gan nebijām ne vienmēr par visu vienādos ieskatos. Līdz tam laikam man par Latgali bija ļoti maz zināšanu, bet viņš man centās palielināt un atbildēja uz visiem jautājumiem. Laika sev viņam nekad nebija, arī smagās slimošanas laikā viņš domāja tikai par darbiem. Kad viņus apciemoju pēdējo reizi pirms trim gadiem, viņš nebija vairs īsti vesels, bet to neņēma vērā un centās visus darbus pabeigt tāpat kā agrāk. Viņš zināja, ka ilgi nevarēs strādāt, un skumji teica, ka tagadējos apstākļos viņa darbi neturpināšoties un pilnīgi beigšoties.

Pamazām tomēr tie turpinās. Viņa sakārtotā Andryva Jūrdža biografija un gandrīz viss par Andryva Jūrdža fondu publicēts. Biografija aizņem gan tikai 146 lp. grāmatas sākumā, bet tālāk vairākās vietās to aprakstījuši vairāki autori, piem. St. Seilis ,,Latgoļas škoļas'' 1938. g. 4—5. nr. (102—109. lp.), kā arī viņa mazdēls Viktors Cybuļskis (110—118. un 242—244. lp.).

Andryvs Jūrdžs dzimis 1845. gadā, bijis zemnieka dēls un tur pavadījis visu mūžu — līdz 1925. gada 22. aprīlim. Tai laikā viņš bijis visapdāvinātākais latgalietis. Skoļā nav bijis ne vienas dienas. Kā tos laikos visi bērni, arī viņš iemācījies lasīt no savas mātes, bet ganos ejot rakstījis ar ogli burtus uz baltas bērza tāss. Jau no pavisam agras bērnības viņam bijusi liela interese par visu. Toreiz Latgale vēl piederēja Krievijai, drukas aizliegums bija no 1856—1904. gadam, dzimtniecība atcelta tikai 1861. gadā. Latgaļiem dzīve vienmēr bijusi daudz grūtāka nekā latviešiem Vidzemē un Kurzemē.

Nav zināms neviens cits tik apdāvināts cilvēks dažādos darbos kā Andryvs Jūrdžs. Nezinu, ka toreiz Latgalē būtu bijis kāds cits tik apdāvināts zamnieks ar tik lielu interesi un spējām visos lauku darbos un gara dzīvē. Viņš visu darījis ar vislielākiem panākumiem. Pats iemācījies krievu, poļu un arī lietuvju valodu. Visi brīnās, kādēļ viņš savus 11 bērnus nav sūtījis skolās. Vai tiem būtu trūcis interešu par it visu dzīvē, vai materiālie apstākļi to nav atļāvuši? Viņš strādājis dienu un nakti pie skalu griešanas, jo citas gaismas toreiz vēl nav bijušas. Tāpēc arī viņš apm. 6 gadus pirms nāves kļuvis akls, un par to bijis stipri nelaimīgs, ka nav vairs varējis turpināt savus darbus. Diezgan reti gan viņam laimējies kādas savas dzejas u.c. darbus nodiktēt.

Tikai nedaudzi Andryva Jūrdža darbi saglabājušies un nav pieejami. Viņš jau no agrās bērnības bijis dzejnieks, bet viņa dzejas ļoti maz iekļuvušas latgaļu laikrakstos, sākumā Dryvā un vēlāk arī Latvijas valsts laikos žurnālā Zīdonis.

Tā kā līdz 1904. gadam Latgalē drukas darbi bija noliegti, viņš sarakstījis ar roku 25 sējumus tālaika lūgšanu grāmatu lielumā, ar apm. 1000 lappusēm katru. Sējumos bijušas viņa dzejas, tulkojumi, atdzejojumi, parunas. Cik no viņa biografijas saprotams, viņam nav bijusi interese par politiku, bet par visu parasto dzīvi un literātūru. Uz tirgiem braucot paša izgatavoto kurvju pārdošanai, viņš ņēmis līdz grāmatas un avīzes un centies tās pārdot, bet ne vienmēr tas laimējies, jo krievu policija tad viņu izraidījusi.

Viņš bijis ļoti dievticīgs katolis, vienmēr gājis baznīcā un bijis ļoti labs dziedātājs, kāpēc visur ielūgts un piedalījies apkārtnes kāzās, bērēs un sarīkojumos. Viņš vienmēr sev apkārt dabūjis visus klātesošos bērnus un arī daļu pieaugušo, ko apgaismojis ar savu un citu literātūru. Lielajā dzeršanā viņš nav piedalījies.

Diemžēl, šai grāmatā ir tikai viena Jūrdža dzejas kopija viņa ļoti labajā rokrakstā, no kuŗa gada, nav teikts. Vajadzētu censties dabūt kopiju no vismaz vienas vēl atlikušās grāmatas, kas pēc šīs dzejas kopijas liekas bijušas ļoti glītas un viegli lasāmas.

Visas grāmatas viņš uzrakstījis uz paša sagatavotiem papīriem, un iesējis pats un visām savām meitām devis vienu par kāzu dāvanu. Ja kāda no viņa grāmatām būtu trimdā pieejama, būtu ļoti derīgi to nokopēt un publicēt, jo mēs vairāk uzzinātu par toreizējo noskaņu un spējām Latgalē.

Andryvs Jūrdžs esot iegādājies Pēterburgas Avīzes, Mājas Viesi, žurnālu Zemkopis, kurzemnieku kalendārus, jo sava kalandāra Latgalei nav bijis, u.c. No šiem laikrakstiem viņam bija zināšanas par Kurzemi un Vidzemi. ,,Zīdūņa'' redakcijas grāmatu krātuvē esot bijuši 15 Andrīva Jūrdža sarakstīto grāmatu sējumi, bet 1923. gadā ugunsgrēkā tas viss sadedzis.

Andr. Jūrdžam bijusi arī laba mūzikālā dzirde, tāpēc viņš diezgan daudzām savām dzejām devis melodijas, un šīs dzejas dziedot vēl tagad. Daudzas no tām un vēl citas minētas šai grāmatā ar norādījumu dzejas beigās, kur un kad tās publicētas (17—49. lp.).

Man no viņa darbiem vistuvākās ir viņa 318 parunas (51—71. lp.). Cik viņam to pavisam bijis, nav iespējams izpētīt. Tas pats ar viņa darbiem, jo gandrīz visi tie sadeguši un agrāk nekad neviens tos nav mēģinājis izpētīt un publicēt. Pēc šīm viņa 318 parunām jāpieņem, ka visas citas ir bijušas tikpat drošas un vērtīgas. Vairākas parunas parāda arī viņa lielo dievticību, piem.: Atdodies uz Dievu šai stundā, bet nākošā vēl nav tava; Kur cilvēki nepalīdz, tur Dievs palīdz; Kad Dievs pie mums nav, tad ir velns; Kur mīlestība galdu klāj, tur pats Dievs par viesi sēžas.

Pārējās arī labi noder, piem.: Ērglis nekad mušas neķer; Netaisnīgais miers ir labāks nekā taisnīgais nemiers; Dzīvība bez mīlestības ir īstā nāve; Gudrais pasmejas, kad muļķis par viņa darbu sprież; Neviens cilvēks nevar uz savu laimi cieši atdoties, jo tā gaist tāpat kā dūmi vējā; Laimīgs ir tas, kas mierā ar savu likteni; Kuŗš muļķis neko nesaprot, tas visādi otru smādē; Caur smiekliem un caur dziedāšanu cilvēks savu nelaimi nobiedina; Pilnais vēders izsalkuma nekad nepazīst; Ja aizdosi labam draugam naudu, tad padarīsi viņu sevis dēļ par ienaidnieku; Ko palīdz Svēti raksti galvā un uz mēles, kad tie nav sirdī; Pieciest, smieties, klusēt, tas liek negodam aiziet dusēt; Nāves bailes ir lielākas, nekā nāves mokas; Netikums zagļus pierunā; Kas saprot savu vājumu, tas nesodīs otra cilvēka vājumu; Bagātība ir saslaukas, žēlastība un taisnība ir dārgākas par visas pasaules mantu; Nesodi ļaudis, bet pārbaudi iepriekš pats sevi; Neizpļāpā neko neapdomīgi, jo tāds nav zvirbulis, izskrējušu nesagūsi; Labāk ir dot, nekā prasīt; Lamāšanas vārds ir stiprāks, nekā sitiens; Pret ļaunumu maksāt ar ļaunumu ir bezdievīgs darbs, u.t.t.

Tā kā Andryvs Jūrdžs līdz šim laikam ir pazīstams kā agrāko vissliktāko laiku visvērtīgākais latgalis, pilnīgi izskaidrojama viņa fonda nodibināšana 1949. gada martā Bavārijā, Traunšteinā, trimdā. Fonda ierosinātājs bijis Norberts Trepša, bet pirmais vadītājs izdevējs Vladislavs Locis. Par ilgo Jūrdža fonda pastāvēšanu un darbību grāmatā daudz lielu un mazu datu, tikai nav viegli visu izprast, jo visiem rakstiem nav klāt datumu. Protams, ka izdevējam un līdzstrādniekiem tas skaidrs, bet lasītājiem grūtības. Piem., es nedabūju nekur grāmatā redzēt un uzzināt, kāpēc un cik ilgi Vladimirs Locis nav bijis fonda vadītājs, bet vēlāk atkal līdz savai nāvei. Ir ļoti plaši Andryva Jūrdža fonda 10 un 25 gadu jubilejas apraksti un daudzie fonda sacensības laureātu apraksti un apbalvojumi, Trešo latgaļu kultūras dienu svētki Minchenē 1963. gadā, vairāku Radio Liberty raidījumu saturi u.t.t., bet nav teikts, vai visi fonda darbi šeit minēti. Grāmatas beigās Vl. Vaideāna raksts ,,Andryva Jūrdža fonda divi jaunas pīmiņas marku sērijas'' (511-527. lp.) ar 10 fotografijām un J. Lūša raksts ,,Trymdas markas un tūs krōšana'' (528-535. lp.). Abi pēdējie raksti nebija nekad latgaļu izdevumos redzēti un ir ļoti noderīgi, jo pie katras pastmarkas fotografijas ir attiec. personas biografija, piem., Dr. Miķeļa Valtera, Boļeslava Brežgo, P. Laizāna u.c.

Grāmata iespiesta uz tikpat laba papīra kā Vladislava Loča laikos, bet ne teksts un visi uzņēmumi. Jāievēro, ka pēc Loča nāves tagad visi latgaļu izdevumi pavisam citā spiestuvē. Mierīgi jāgaida, kamēr turienes darbinieki pie tik sveša darba pieradīs. Saturs nebūs dažādos lielumos, bet vienāds un tāds, kā bija agrāk.

Grāmata ļoti noderīga mums visiem, kas vēl nepārzina latgaļu rakstniecības vērtīgo sākumu. **Līvija Vītoliņa**

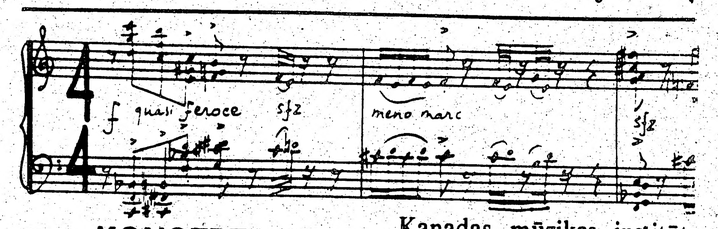

KONCERTA PIRMATSKAŅOJUMS

Tālivalža Ķeniņa Koncerts flautai, ģitarai, stīgām un sitamiem instrumentiem piedzīvos pirmatskaņojumu sestdien, 1. novembrī, pl. 8.00 Toronto universitātes Valtera zālē (Edward Johnson Building).

A. JĒRUMA PIEMIŅAS STIPENDIJAS

Komponista un diriģenta Alberta Jēruma piemiņas fonds, ko 1978.g. pēc prof. Tālivalža Ķeniņa ierosinājuma nodibināja kopīgi Latviešu dziesmu svētku biedrība Kanadā un ASV latviešu koŗu apvienība, trešo reizi izsludina stipendijas, kas pieprasāmas līdz 1. decembrim.

Fonds dibināts, lai godinātu Alberta Jēruma nopelnus latviešu koŗu un vispār latviešu mūzikas dzīves veicināšanā. Fonda mērķis ir piešķirt neatmaksājamas stipendijas tādu jaunu latviešu komponistu, diriģentu un citu mūzikas darbinieku izglītības atbalstīšanai, kas parādījuši sevišķu interesi un dāvanas kompozicijā, diriģēšanā vai citā mūzikas nozarē un vēlas savas zināšanas šai virzienā papildināt.

Saskaņā ar fonda noteikumiem, stipendijas pieprasītājiem jāiesniedz divas ieteikuma vēstules, jāsniedz ziņas par līdzšinējo izglītību un tālākas izglītības nodomiem, kā arī jāapsolās sniegt fondam ziņas par turpmākās izglītības gaitu, kuŗai stipendija pieprasīta. Stipendijas pieprasāmas **līdz 1986.g. 1. decembrim,** rakstot **Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā sekretārei: Mrs. I. Bulmane, 23 Markland Drive, Etobicoke, Ontario, Canada, M9C 1M8.**

Jāmin pilns vārds un uzvārds, dzimšanas gads, dzīves vieta, jādod ziņas par mūzikālo izglītību un jāpaskaidro, kādā veidā stipendiju paredzēts izlietot — mācības iestādē, kursos, privātās stundās vai citādi. **I. B.**

Kanadas mūzikas institūts sadarbībā ar Kanadas mūzikas centru rīko konferenci — festivalu no 30. oktobŗa līdz 2. novembrim, lai atzīmētu Kanadas mūzikas starptautisko gadu ar koncertiem un sanāksmēm. Ķeniņa jaundarbu atskaņos Laikmetīgās mūzikas ansamblis Robina Engelmana vadībā; tas komponēts īpaši šim gadījumam.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA

sestdien, 1. novembrī, pl. 19.00

CASTLE FRANK HIGH SCHOOL

(711 Bloor Str. East, pie Castle Frank pazemja stacijas)

komponista

JĒKABA GRAUBIŅA

100. gadskārtas atceres

KONCERTS

Piedalās dziesmu vienības: **Daina, DV vīru koris, Dzirksts, Kalvis, Saskaņa, Sv. Andreja dr. koris, Sv. Jāņa dr. ansamblis, Viesturs, Zile un atsevišķi dziedātāji no Hamiltonas.**

Diriģenti: Vizma Maksiņa, Auseklis Pērkons, Arvīds Purvs.

Solisti: Ērika Beitāne — soprāns,
Pēteris Zariņš — klavieres.

Ieeja: 12.50 dol.; studentiem 8 dol. vai uzrādot abonenta karti. — Abonenta karte četriem koncertiem — 37.50 dol., pensionāriem 32.50 dol., studentiem 20 dol.

ABONENTA UN ATSEVIŠĶAS IEEJAS KARTES PASŪTINĀMAS, NOSŪTOT ČEKU UZ TORONTO LATVIAN CONCERT ASSOCIATION VĀRDA H. LEJIŅAI, 20 HOWARD DRIVE, WILLOWDALE, ONT., M2K 1K5. DABŪJAMAS ARĪ PIE CITIEM KONCERTAPVIENĪBAS VALDES LOCEKĻIEM.

ASV DV valdes sēde

ASV DV valde nolēmusi sūtīt divus locekļus uz konferenci novembrī Vīnē, sedzot arī ceļa un uzturēšanās izdevumus — ārējās informācijas nozares vadītāju Juri Augustu, un iekšējās informācijas un jaunatnes nozares vadītāju Ingrīdu Cāzeri. Lēmums pieņemts 27. septembŗa sēdē Gaŗezerā pirms ASV un Kanadas DV valžu kopsēdes.

ASV DV priekšnieks A. Spārniņš atgādināja, ka ASV DV saimei pienākusi kārta rīkot nākošās DV Globālās dienas. Izdevīgākā vieta tām būtu Čikaga, jo uz Čikagu ir tieša gaisa satiksme no visas pasaules lidlaukiem. A. Spārniņš piedalījies nacionālpolitisko darbinieku sanāksmē 6. septembrī Indianapolē, kas notika pirms ALAs valdes sēdes. Rietumvācijas DV valdes priekšsēdis J. Leitītis piesūtījis pārskatu par Bērzaines financiālo stāvokli. Tā kā Bērzainē izdarīti plašāki pārbūves darbi, bet ienākumi ir tikai vasarā, tad parāds dilst lēnām. Daudz līdzekļu prasa aizdevuma procentu maksājumi, tad Leitītis lūdz atbalstu no citu zemju DV bezprocentu aizdevumu veidā. Aizdevuma piešķiršanu valde atstāja nākošās delegātu sapulces izlemšanai.

ASV vanadžu priekšniece S. Priedulāja piedalījusies Linkolnas DV apvienības 35 gadu darbības atceres sarīkojumā.

Kultūras nozares vadītājs Ā. Liepiņš atgādināja, ka viņam vēl ir krājumā vīru un sieviešu koŗu dziesmu krājumi, kuŗus var saņemt bez atlīdzības, samaksājot pasta izdevumus. Viņa adrese ir: 2760 Everett Str., Lincoln, N E 68502.

Ārējās informācijas nozares vadītājs J. Augusts ieteica iespējami plaši izmantot Zumbaka grāmatu Soviet Evidence in USA Courts.

Iekšējās informācijas un jaunatnes nozares vadītāja I. Cāzere vadījusi žurnālistikas ievirzi 3x3 nometnē Gaŗezerā un bijusi lektore teātŗa kursos. Tā kā daudziem jauniešiem ir aizspriedumi pret DV organizāciju informācijas trūkuma dēļ, būtu vēlams izgatavot video lenti, kuŗā parādīts DV sastāvs, darbība un pasākumi. Lenti varētu rādīt gan sarīkojumos, gan arī skolās. I. Cāzere arī informēja, ka DV CV jaunatnes nozares vadītājs M. Graudiņš nodomājis izdot apkārtrakstu vai žurnālu, veltītu jauniešiem.

Par kases stāvokli ziņoja finanču nozares vadītājs O. Dauka. Valde piešķīra 2500 dol. Lianai Eglītei (Bostona) Minsteres PBLA Sabiedrisko zinātņu institūta apmeklēšanai. Dainai Eglītei (Arģentīna) stipendija institūta apmeklēšanai piešķirta visās zemēs, kur darbojas DV. ASV DV daļa ir 900 dol. Latviešu valodas studijām Rietummičigenas universitātē Kalamazū piešķīra pa 500 dol. katram: M. Balodei (Zviedrija), V. Zepam (Viskonsina) un A. Rūtiņai (Vašingtona).

Pēc pagājušās valdes sēdes klāt nākuši 26 mūža biedri, un to kopskaits sasniedzis 591.

Valdes sēdē, un pēc tam sekojošā kopsēdē ar Kanadas valdi, piedalījās Kalamazū apvienības priekšnieks Z. Jirgens, Klīvlandes apv. priekšnieks V. Zemesarājs, Latvijas ciema apv. priekšn. E. Ozoliņš, Detroitas apv. priekšn. E. Lizlovs un daudzi šo un arī citu apvienību biedri. Kuplā skaitā bija ieradušies arī Gaŗezera kaimiņi, Latvijas ciema iedzīvotāji. Ciema vecākais K. Salna aicināja DV dot atbalstu nacionālas vides izveidošanai. Pašreiz ciemā ir izmantoti 20 apbūves gabali, bet vajadzētu 200, tādēļ daudz vairāk latviešiem vajadzētu pārcelties uz Latvijas ciemu. Līdz ar to augtu arī Gaŗezers.

Svētdienas rītā abu sēžu dalībnieki pulcējās svētbrīdim pie komūnistu upuŗu piemiņas zīmes. Lūgšanu teica Kanadas vanadžu valdes priekšsēde N. Pulciņa.

Par sēžu dalībnieku pacināšanu sestdien gādāja Kalamazū, bet svētdien Latvijas ciema vanadzes. V. J.

Daugavas Vanagu ASV valde. No kr., priekšā: V. Kalniņš, E. Ādamsone, ASV DV priekšn. A. Spārniņš, ASV vanadžu priekšniece S. Priedulāja, I. Cāzere, V. Zālītis. Aizmugurē: J. Augusts, O. Dauka, I. Priedulājs, A. Liepiņš, J. Vilciņš.
Foto V. Jaunkalnietis.

DV apvienības ASV Ziemeļrietumos 35 gadu un vanadžu kopas 20 gadu darbības atcere

DV apv. ASV Ziemeļrietumos 13. septembrī atskatījās uz 35 darbības gadiem un vanadžu kopa uz 20 gadiem kopš oficiālās kopas nodibināšanas ar plašu sarīkojumu Sietlas latviešu centrā.

Apvienības biedri dzīvo izkaisīti Vašingtonas un Oregonas pavalstī, tomēr apvienības un vanadžu kopas valdes gadu gaitā ir darījušas iespējamo, lai stiprinātu biedru kopības apziņu un iesaistītu tos kopējā darbā mūsu organizācijas mērķu īstenošanā.

Apvienība sāka darbību 1951. g. 12. augustā, Vašingtonas pavalsts Longvjū pilsētiņā. Paskatoties toreizējos valdes sēžu protokolos un apkārtrakstos, ir interesanti redzēt, kā laiki un iebraucēju latviešu izpeļņa ir mainījusies: ziedojumi aprūpes darbam toreiz bija $1.- vai $2.-. Kaut arī turpmākos 15 gados pie apvienības vanadžu kopa nebija, tomēr jau pašā sākumā vanadzes dzīvi un aktīvi piedalījās jaunās apvienības darbā.

1960-to gadu sākumā jau tā mazās latviešu kolonijas skaits strauji samazinājās, un darbības centrs apvienībai 1966. g. kļuva Takomas pilsēta Vašingtonas pavalsts vidusdaļā, tikai pusstundas braucienā no lielākā latviešu centra Vašingtonas un Oregonas pavalstī — Sietlas.

Atceres sarīkojumu ievadīja ar svinīgu aktu, kad prāvesta R. Āboliņa un apvienības mācītāja E. Mača vadībā zālē ienesa apvienības karogu. E. Elferts nolasīja DV solījumu un pieminēja apvienības biedrus, kas pievienojušies Aizsaules pulkiem. Svētbrīdi ievadīja apv. māc. E. Mačs. Prāv. R. Āboliņš īsos vārdos pieminēja, ka DV organizācija no kaŗa gūstekņu apvienības tagad kļuvusi par trimdas spēcīgāko un plašāko latviešu organizāciju brīvajā pasaulē. Sekoja junda ar J. Sproģa spēlēto taures mūziku.

Vanadžu kopas priekšniece A. Felzenberga savā uzrunā atzīmēja, ka kopas sekmīgais darbs bijis iespējams, strādājot labā saskaņā ar apv. valdi. Apv. priekšn. A. Ķirsis ar pateicību pieminēja lielo darbu, kādu veic vanadžu kopa apvienības dzīvē, tāpat atsaucību, kādu saņem no vietējās latviešu sabiedrības. Klātesošie ar aplausiem sveica DV organizācijas dibināšanas sapulces dalībniekus E. Vērzemnieku un K. Upenieku un mūsu apvienības dibinātājus māc. E. Maču un A. Krūmu, kā arī apv. goda biedru L.k.o.k. N. Bluķi.

Svētku runu teica viesis A. Jerumanis.

Kopā ar apv. pr-ku A. Ķirsi vanadžu kopas priekšn. A. Felzenberga pasniedza DV organizācijas apbalvojumus: Goda rakstu A. Upeniecei, Atzinības rakstu A. Muižniecei, A. Jerumanis pasniedza Goda rakstus Ž. Cibim un Ž. Elfertam, bet DV ASV valdes pārstāvis rietumu apgabalā A. Gulbis DV organizācijas augstāko apbalvojumu — krūšu nozīmi zeltā — E. Elfertam. Apv. pr-ka vietn. J. Muižnieks pasniedza DV mūža biedra kartes A. Krūmam, P. Bukanam un P. Lūkinam.

A. Gulbis sveica apvienību un vanadžu kopu jubilejā no DV ASV Zemes valdes un DV apv. Kolorādo. Sekoja apsveikums no Sietlas latv. draudzes pr-ka P. Bukana un Latv. b-bas Vašingtonas pavalsts valdes priekšs. E. Rubeņa. E. Vērzemnieks sveica no Takomas latv. draudzes. Bija vēl daudz citu apsveikumu, dāvanu un ziedu.

Netrūka arī rakstveida apsveikumu..

Svinīgā akta nobeigumā apv. pr-ks A. Ķirsis pateicās tuvajiem un tālajiem viesiem.

Koncerta daļā populārā Dienvidkalifornijas dziedātāja Brigita Jerumane dziedāja latviešu komponistu dziesmas Maijas Riekstiņas klavieŗu pavadījumā. Brigitas labi skolotā balss bija paklausīgs instruments mūzikālajam iztulkojumam, ko ar brīvo un nepiespiestu dziedājumu deva dziedātāja. Klausītāji pateicās māksliniecēm ar aplausiem, prasīdami piedevas, bet vanadžu kopas priekšn. A. Felzenberga un apv. priekšn. A. Ķirsis viņām pateicās ar ziediem.

Pēc koncerta bija kopējs azaids un deja. Vislielākā piekrišana bija dažām populārām tautas dejām. A.Ķ.

HAMILTONA

Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba internās lašu makšķerēšanas sacensībās Port Creditā lielāko lomu ieguva Ziedonis Upīte ar 19 1/2 mārc. smagu lasi. Seko A. Balodis (8 mārc.) un R. Mierkalns (6 mārc.). Sacīkstes vadīja L. Ozoliņš. Kluba tītaru šaušanas sacīkstes 7. decembrī pl. 10:00 kluba īpašumā Lielupē. Ikviens aicināts izmēģināt roku, neatkarīgi no piederības klubam. (vs)

Piederīgie Latvijā meklē MĀRTIŅU VILDI

dzim. 1908.g. 19. okt. Dzīvojis Vecumnieku Siliņos. Bijis Kanadā. Ziņas lūdz

Rita Mikelsteine,
32 Nordale Cres.,
Toronto, Ont. M6M 3A1,
tel. (416) 247-8891.

Tāpat kā iepriekšējos gados, Latvija Amerikā abonenti novembŗa mēnesī saņems krāsaino latvisko Ziemsvētku kartīšu izlasi (10 gab.). Būs norādījumi arī par papildus pasūtinājumiem.

APGĀDS LATVIJA AMERIKĀ

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Vīru ansamblis
KALVIS
35 gadu darbības atceres
KONCERTS
1986. gada 8. novembrī pl. 19.30
TORONTO LATVIEŠU NAMĀ, 491 COLLEGE STR.
Ieeja $10, studentiem $7.
Biļetes iepriekšpārdošanā abās DV grāmatnīcās.

Kanadas latviešu katoļu kongresā

Kanadas latviešu katoļu kongresā. No kr.: prāv. Dr. B. Kokins, Dr. V. Mileiko, B. Senkēviča, prāv. A. Justs, G. Brikmanis, A. Tutiņš, V. Zakss, K. Znotiņš, B. Logins, J. Budže, T. Kronbergs, P. Broks, K. Zariņa, J. Grodnis, Tēvs Jānis Krastiņš un L. Ozols.

Foto J. Liģers.

Kanadas latviešu katoļu apvienības 22. kongress 11. un 12. oktobrī Latviešu Namā Toronto pulcināja 68 delegātus no dažādiem latviešu centriem Kanadā, lai atskatītos uz iepriekšējo divu gadu veikumiem un nospraustu nākošo darbību turpmāko divu gadu periodam. Kongresu atklāja valdes priekšsēdis B. Logins, aicinot ar klusuma brīdi pieminēt starplaikā no dzīves aizsauktos 35 apvienības locekļus.

Prāvesta Dr. B. Kokina, kas arī pats bija klāt kongresā, pārdomas Saulrieta zīmes nolasīja prāvests A. Justs no Vašingtonas. Savās pārdomās prāvests atgādināja, ka laiks stiprināt vienotību mūsu kopējā darbā, jo nošķirtībā mūsu dzīve nav pilnīga. Tikai satiksmē ar citiem mēs pilnveidojam arī paši savu dzīvi.

Amerikas latviešu katoļu apvienības kapellāns prāvests A. Justs pakavējās pie Latvijas 800 gadu kristiānizēšanas atceres šovasar Romā, kur latvieši bijuši pārstāvēti pie pāvesta un nodeva sveicienus no Vatikāna, kur kopā ar 12 latviešu katoļu priesteriem, to vidū bijis arī 85 g. vecais prāvests P. Bojārs, vadījis svēto misu. Prāvests citēja archibīskapu A. Lūsi, ka ar Meinarda ierašanos sākusies mūsu iekļaušanās Rietumeiropas kultūras lokā. Archibīskapam Lūsim bijusi pie pāvesta pusstundu ilga audience, kur pāvestā atradis sirsnīgu latviešu draugu un labu mūsu sapratēju. Pēc prāvesta runas visi nodziedājuši katoļu himnu Ved mūs pie Dieva, pianistam P. Zariņam spēlējot pavadījumu.

Arī Kanadas latviešu katoļu apvienības priekšnieks P. Logins kongresa runā atzīmēja, ka kongress notiek Latvijas kristiānizēšanas 800 gadu atceres zīmē. Viņš pieminēja labo sadarbību ar archibīskapu A. Lūsi un daudziem luterāņu garīdzniekiem, tāpat Daugavas Vanagu organizācijas pārstāvjus, kas ieradušies Romā pēc globālajām dienām Freiburgā, lai kopīgi lūgtu Dievu par latviešu tautu un brīvību, runu nobeigdams ar Dievs, svētī Latviju!

No katoļu garīgās vadības, prelāta Dr. K. Ruča un ASV austrumu krasta katoļiem sveica prāvests A. Justs. Latvijas goda konsuls Dr. E. Upenieks savā apsveikumā cildināja Kanadas katoļu lielo palīdzības darbu baznīcas misijai, īpaši minot Birutu Senkēviču, kas ar saviem līdzekļiem pabalsta mūsu skolas, baznīcu un ārzemju misiju. Delegāti viņai aplaudēja. LNAK sveicienus nodeva valdes priekšsēdis T. Kronbergs, atzīmējot Kanadas latviešu katoļu apvienības līdzdarbību nacionālpolitiskā darbā. No Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšnieka Dr. Garanča sveica vicepriekšsēdis A. Tutins, sveicot arī no Čikagas latviešu katoļu draudzes. DV Kanadas valdes priekšsēdis G. Brikmanis sveica DV saimes vārdā, kuŗas vidū ir arī daudzi Kanadas latviešu katoļu apvienības darbinieki. No latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars un globālā priekšnieka sveicināja Dr. V. Mileiko. No Toronto latviešu biedrības sveica priekšn. L. Ozols, korporācijas Lacuania — J. Grodnis, Bīskapa J. Rancāna fonda — K. Znotiņš, Latviešu preses biedrības Kanadas kopas — R. Norītis, A. Jurdža fonda — O. Zvīdris, Klīvlandes latviešu katoļu draudzes — prāv. A. Goldikovskis.

Rakstveida sveicienus nolasīja valdes locekle K. Zariņa. Sveicieni bija: no Latvijas sūtniecības vadītāja Vašingtonā Dr. A. Dinsberga, archibīskapa A. Lūša, latviešu katoļu dzīves koordinētāja ASV prelāta Dr. L. Vārnas, Montrealas latviešu katoļu draudzes kapellāna tēva Jāņa (Krastiņa), kas bija klāt arī kongresā, Radio Vaticana — Dr. A. Brumaņa, prāvesta A. Smeltera Vācijā, Katoļu vienības Lielbritanijā priekšsēža A. Kalvīša, prāvesta K. Viļņa Zviedrijā, V. Rundāna no Kingstonas katoļu kopas, Dr. P.Babra St. Pētersburgā u.d.c.

Pēc kafijas pārtraukuma sākās kongresa darba sēde, kuŗu vadīja A. Ancāns un S. Gabrāns. Priekšsēdis B. Logins ziņoja par Kanadas latviešu katoļu apvienības valdes darbību no 1984. gada 6. okt. līdz 1986.g. 11. okt. Notikušas deviņas valdes sēdes, izdoti seši plašāki apkārtraksti 600 eksemplāros, kas izsūtīti visiem apvienības locekļiem, brīvās pasaules latviešu katoļu organizācijām, presei un daudziem sabiedriskiem darbiniekiem. Uzturēti sakari ar prelātu Dr. K. Ruču pie Svētā krēsla Vatikānā, sadarbība ar apvienības kapellānu Dr. B. Kokinu, kam rīkota 50 gadu priesterības atcere ar 350 viesiem un kas tagad pārcēlies uz dzīvi Kristus Dārzā, kur apvienības pārstāvis ir valdes vicepriekšsēdis advokāts V. Erts. Liels notikums bijis kristiānizēšanas atcere Romā, kur ieradies lielāks skaits apvienības locekļu un ap 450 latviešu no visas brīvās pasaules ar archibīskapu A. Lūsi. Apvienības valde atbalstījusi latviešu skolas, izmaksājusi jauniešiem stipendijas izglītības turpināšanai universitātē. Laba sadarbība bijusi ar citām organizācijām. Ziedojumi apvienībai bijuši labi, līdz 250 dol. no personas, bet vāji maksātāji bijuši no jaunākās paaudzes, kaut gan daudz labāk situēta nekā vecākā, kas ar katru gadu kļūst arī skaitliski mazāka.

Valdes kasieris J. Budže ziņoja par kases apgrozījumiem. Pēc viņa sastādītā pārskata ieņemts 14.424, izdots 16.030 dol., iztrūkumu sedzot no rezerves fonda. Visvairāk izdots Baznīcas misijas darbam un Apkārtraksta sagatavošanai. J. Budže ir arī Toronto latviešu katoļu vienības priekšnieks un ziņoja par tās darbību. Tajā 370 locekļu. Valde sanākusi uz 12 sēdēm. Viens no lielākajiem ienākumu avotiem ir gadskārtējais rudens sarīkojums.

Dāmu komiteja izdarījusi 17 slimnieku apmeklējumus un Ģimenes dienā apmeklējusi Kristus Dārzu, iepriecinot turienes vecos ļaudis; Toronto dziesmu svētkos piedalījusies koristu paēdināšanā.— Piedzimuši četri bērni, miruši deviņi draudzes locekļi. Toronto Latviešu katoļu vienība izdevusi vēsturnieka Tadeuša Puisāna grāmatu Latviešu katoļi Kanadā, kas ir kapitāldarbs un satur ziņas par šejienes katoļu reliģisko un sabiedrisko dzīvi, tās garīdzniekiem un redzamākiem Baznīcas un sabiedriskajiem darbiniekiem ar daudzām illustrācijām tekstā. Šis vēsturiskais izdevums, kas aptver latviešu katoļu dzīvi un organizāciju tapšanu un veidošanos 35 gados, iznācis ierobežotā skaitā.

Sekoja ziņojumi no katoļu kopām. No Hamiltonas kopas ziņoja A. Bojārs, no Londonas — prāvests P. Bojārs, kas ir jau 85 g. vecs un apkalpo Hamiltonas, Londonas un Vindzoras kopas. Pats dzīvo klosterī Londonā, pieņem grēksūdzes. Vēl vada savu automašīnu. No Montrealas kopas ziņoja Antons Blusanovičs, to apkopj kapucīņu tēvs Jānis (Krastiņš), no Otavas kopas— K. Znotiņš. Mazākas katoļu kopas vēl darbojas Kingstonā, Niagarā, Sv. Katrīnās, Kičenerā, Bramptonā, Ošavā-Visbijā un Sadberijā.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja komisijas priekšniece Biruta Senkēviča un izteica valdei pateicību par apzinīgo darbību. Kasē uz kongresa dienu bija 4874 dol. Aizklātās vēlēšanās valdē uz turpmākajiem diviem gadiem ievēlēja: Bruno Loginu (57 balsis), Jāni Budži (53), Āriju Mileiko (48), Kornēliju Zariņu (44), Valentīnu Zaku (38), E. Ertu (35) un Jāni Niedru (31). Revīzijas komisijā ievēlēja Antonu Vuciņu (48), A. Gertmani (47) un K. Kučinski (43). Budžetu nākošajam divu gadu darbības periodam pieņēma 9.000 dol. apmērā.

Pārrunās, kā tas parasti izpaužas mūsu organizāciju sanāksmēs, tika skarta arī jaunatnes piesaistīšana katoļu apvienības darbā. Plašāk pārrunāja arī žurnāla Gaisma atbalstīšanu. Tāpat daudz cilāts ir jautājums par palīdzēšanu tautai aiz dzelzs aizkara, kas izpaudās arī šajās pārrunās. Pēc tam delegāti un viesi pulcējās kopējās vakariņās, kuŗas abas dienas bija rīkojusi vienības dāmu komiteja ar priekšnieci Jadvigu Pērkoni. Kongresa zālē bija iekārtots latgaliešu grāmatu galds un izstādīti O. Zvīdra kokgriezumi. Pirmā diena beidzās ar kongresa balli.

Svētdien, kongresa otrā dienā, tā dalībnieki pulcējās lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcā, kur bija ieradušies pavisam ap 200 dievlūdzēju. Dievkalpojumu vadīja prāvesti — A. Justs, P. Bojārs, Dr. B.Kokins un tēvs Jānis-Krastiņš. Dziedāja katoļu draudzes koris A. Gertmaņa vadībā, ērģeles spēlējot Andrejam Dindzānam. Pēc dievkalpojuma Latviešu Namā J. Galejs izrādīja filmu par Latvijas 800 gadu kristiānizācijas atceres svinībām Romā. To noskatījās pāri par 100 apmeklētāju. Ievadījumā apvienības valdes priekšsēdis B. Logins teica īsus ievadvārdus, bet izrādes pārtraukumā savos pārdzīvojumos dalījās prāvests A. Justs, Dr. E. Upenieks un K. Znotiņš. Pēc izrādes Valija Zaka nolasīja Birutas Senkēvičas veltījumu — dzejoli. **V. Sidare.**

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Bēgļu un dipišu gadi
GVĪDO BRŪVERA
gleznu skate
No 1986.g. 31. oktobŗa lidz 2. novembrim
Toronto Latviešu Centrā
piektdien no 20.00 lidz 22.00
sestdien no 12.00 lidz 18.00
svētdien no 11.00 lidz 18.00

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(41. turpinājums)

— Vai jums kāda nelaime atgadījusies? — mūsu šoferis svešajiem jautā. — Varbūt nepieciešama palīdzība?

— Si, seņor! — atņirdzis zobus platā, labsirdīgā smaidā, atsaucas viens no svešajiem. — Mums ļoti derētu vēl otra pudele laba sarkanvīna...

Tūkstoš četri simti metru augstumā virs jūras līmeņa Nuņorkočiko kalna pakājē atrodas Losnogales ciems. Te ceļa malā indiāņi ceļ māju. Architektūra ļoti vienkārša. No saulē kaltētiem māla blokiem sakrautas četras sienas, kuŗās atstāti pāris logu un durvju caurumi. Pāri nieŗu jumts. Pats būvmeistars un viņa palīgs zied dubļu apmetumu uz nama fasādes. Sejas celtniekiem tik nopietnas, ka, šķiet, varētu kalni gāzties, tikai viņi abi nepaskatītos ne pa labi, ne kreisi... Blakus Valsts ceļu departamenta nodaļas pārvaldes ēkas, kas mūrētas no pelēkiem granita klučiem ar platām dakstiņu nojumēm. Tālāk rinda strādnieku ranču. Apkārt plaši zālāji, kur ganās melnraibas kazas un dažas govis plūc svaigo zaļumu, kuŗa te netrūkst.

Tūkstoš septiņi simti metru augstumā veģetācija mainās. Aug alkšņu un kroplu bambusu ceri. Pazarēs vairs neredz mūža meža liānu vīteņus, ķērpju bārdas un milzīgās papardes. Augstienes, kas sniedzas mākoņos, izraibumotas rūsganiem viršiem un sīku krūmu puduŗiem. Cauri miglājiem brīžiem atspīd saule, un zilganās smiltīs dzidra strauta gultnē, kas burbuļo blakus šosejai, kā zelts un sudrabs mirguļo vizlas graudi. Ceļš, pa kuŗu jau sešdesmit piecus kilometrus līkumojam augšup, klintīs izspridzināts un izcirsts tikai pirms sešiem, septiņiem gadiem. Agrākajos gados, lai šeit nokļūtu, vajadzējis trīs dienas šūpoties mūļa mugurā, vai arī šurpu atlaisties ar lidmašīnu, lai skatītu šos kalnu brīnumus.

Ieleja kļūst aizvien plašāka, līdz divi tūkstoš metru augstumā izvēršas par platu altiplāna līdzenumu, kuŗam visapkārt vairāk nekā pieci tūkstoši metru augstas kalnāju galotnes, kuŗu virsotnēs balti sniega lauki. Klajuma vidū, kas atgādina lēzenu muldu, starp kupliem sēru vītoliem, simtgadējiem eikaliptiem un smuidru papeļu rindām stāv Tafidelvaļes pilsētiņa, kuŗu 16. gadsimtā dibinājuši jezuītu mūki. Tafi aimarā indiāņu valodā nozīmē aukstie vēji vai vieta, kur pūš auksti vēji.

— Dāmas un caballeros! — mūs uzrunā ekskursijas vadītājs, kad mazautobuss apstājas provinces tūrisma viesnīcas pagalmā. — Šeit paliksim četras stundas. Ievērojiet piesardzību, kāpelējot pa klintīm! Būtu ļoti nepatīkami, ja kādu no jums vajadzētu vest atpakaļ ar ieģipsētu kāju vai roku. Un neaizmirstiet nogaršot šejienes sieru!

Lielākai daļai iezemiešu šāds brīdinājums pilnīgi nevajadzīgs. Viņi no autobusa bagāžas telpas izņem savus saiņus un kofeŗus un nekavējoties tuvējā strauta malā iekārtojas uz asādo cepšanu. Vispirms salasa zemē nokritušus sausus eikaliptu zarus, tad starp četrstūrī saliktiem akmeņiem iekuŗ ugunskuru un kupla sēru vītola ēnā uzstāda saliekamo galdu un krēslus. Viņi jūtas laimīgi un ļoti apmierināti, ka nometni izdevies ierīkot tik skaistā vietā.

Blakus Tafidelvaļes baznīcai dažas īpatnējas no lieliem, krāsainiem granīta un marmora oļiem celtas mājas ar sarkaniem dakstiņu jumtiem un vairākas grezmas vasarnīcas, kuŗu sienas veidotas no simmetriskā rakstā saliktiem ķieģeļiem. Ziemeļu pusē plaša, moderna, nesen uzcelta skolas ēka un plaušu tuberkulozes sanatorija. Nomalēs ar gaiši krāsotām fasādēm un restotiem logiem gar ielu malām rindās senlaicīgi koloniālā stila nami un māla bloku rančas. Pagalmos, kur staigā tītari un kladzina vistas, redzamas apkvēpušas puslodes veida maizes krāsnis.

Līdzenums kādus četrus kilometrus plats, pa to tuvu un tālu izkaisītas stāv vientuļas lauku sētas. Ceļu malās un šķērsām pāri tīrumiem līdz pat apvārsnim un kalnu galotnēm stiepjas augsti no granīta klučiem sakrauti mūŗi. Daudzajos apūdeņošanas kanāļos, kuŗu sistēma izveidota ieslīpās nogāzēs ar vairākām pakāpeniskām terasēm, čalo dzidras straumes. Starp akmens bluķiem, kur vēji saputinājuši smiltis, aug visdažādākā veida un formas punduŗu kaktusi. Ekskursanti tos lauž no zemes ārā un tin avīžu papīros, lai paņemtu līdz atmiņai. Arī es izvēlos dažus tādus sārti zaļganus, kas nav lielāki par nogālu koka riekstiem, bet klāti kā eži ar sprīdi gaŗām zeltainām adatām. Domāju, ka šādus kaktusus varētu viegli iesaiņot nelielā papes kastītē un pa pastu nosūtīt uz Buenosairesu, lai sieva iestāda mūsu mājas dārzā. Kad mēģinu puduri ar kāju izspert no augsnes laukā, pāris dzelkšņu — ūja, jods! — izduŗas cauri zābakam. Lielajā pirkstā jūtu asas sāpes.

Ļaudis, kas dzimuši un mūžu pavadījuši bezgalīgajā pampas līdzenumā, kur visās upēs brūni duļķains ūdens un nekur nav akmeņu, sajūsminās par krāsaino oļu bagātību strauta dzidrajos ūdeņos un krastmalās. Nav tik viegli izvēlēties košākos. Dažs seņors pūlas kā pārdevējs dāmu apavu veikalā. Sakrauj dučiem akmeņu kaudzē un beigās nevar izvēlēties, kuŗus atstāt un kuŗus ņemt līdz.

Provinces tūrisma viesnīcas restorānā, kas ļoti tīrs un moderni ierīkots, ēdam pusdienas, par kuŗām jāmaksā sešpadsmit pezo. Tālu izslavētais Tafidelvaļes siers tiek pasniegts kopā ar ceturtdaļlitru laba sarkanvīna. Seko auksts, sīkos gabalos sakapāts tītara cepetis ar olīvēm un majonēzi un tase karsta buljona, kuŗam klāt liels gaļas pīrāgs ar rozīnēm. Pēc tam cepeškrāsnī sautēts kazlēna liesums un makaroni ar tomātu mērci. Uzkodām āboli un banāni.

Pēcpusdienā debesis sāk skaidroties, un vēja nesto mākoņu ēnas skrien pāri plašajai ielejai kā milzīgi sikspārņi. Kalnu milži slēgtā lokā visapkārt gar apvārsņa malu saules staros atmirdz liegos pastelkrāsas toņos; gaiši dzeltens mainās ar rūsganu samtaini brūnu. Nogāzes madarotas pelēkiem krūmu puduŗu siluetiem.

No Tukumanas atbrauc vēl divi tūrisma autobusi un liela smagā automašīna, no kuŗas kŗavas kastes izlec bars ekskursantu ar lāpstām un kapļiem rokā; tie te nolēmuši nodarboties ar archaioloģiskiem izrakumiem. Aiz pilsētiņas upes līkumā uz Santamarias pusi reiz sirmos senlaikos bijusi kapsēta, kur toreizējie ielejas iedzīvotāji apbedījuši savus mirušos. Nabašniekiem kapā līdz dotas māla krūkas, laso boleadoras lodes, bultas, cirvji, šķēpi un dažādu dzīvnieku attēli, kuŗiem aizgājēju vajadzējis pavadīt viņsaules ceļos. Iezemieši labsirdīgi smīn par svešo veltīgajām pūlēm, jo senais kapu kalns jau neskaitāmas reizes krustu un šķērsu izrakņāts.

— Tā nu gluži nav! — apgalvo jauna skolotāja. — Ja palaimējas, vēl daudz ko interesantu var atrast vecajās indiāņu kapenēs. Redziet! — viņa no ceļa somas izņem apmēram desmit centimetru augstu melna akmens figūru, kuŗā attēlots kāds nezvērs ar drausmīgu, zobainu, plati atvērtu rīkli. Savās ķetnās tas sagrābis pumu, kuŗai no briesmīgajiem žņaugiem mute vaļā, mēle laukā un acis baismi izspiedušās no dobumiem. Sīkā akmens skulptūra neparasti smaga un, šķiet, pagatavota no ļoti cieta minerāla. Katra vismazākās sīkdaļas virsa tik rūpīgi nogludināta, ka neraugoties uz bezgalīgi ilgo laika tecējumu, nav zaudējusi savu pirmatnējo spožumu. Smalkais filigrāna darbs, kas atgādina trīsdimensionālu fotografiju, ceļo no rokas rokā.

Saruņas izvēršas ļoti interesantas. Starp maniem ceļabiedriem atrodas daži pensionāri, kuŗi savā gaŗajā mūžā daudz ceļojuši un labi pazīst Dienvidamerikas ģeografiju un vēsturi. Tautas nostāstos uzglabājusies teika, ka šī kontinenta aizvēsturiskie pirmiedzīvotāji zinājuši noslēpumu, kā ar šķidrumu, kas iegūts no augu sulām, bijis iespējams atmiekšķēt klints bluķu un akmeņu virsu, kas izžūstot no jauna sacietējusi. Svešo seņoru valodās klausīdamies, uzzinu, ka plašajā Andu apgabalā atrodas vairāku gigantisku pilsētu drupas, kuŗas, pēc dažu slavenu archaiologu pētījumiem spriežot, celtas pirms vairāk nekā piecpadsmit tūkstoš gadiem. Bolivijā Titikakas ezera krastos Tiaunako apkārtnē atrasti keramikas paraugi, kas izrotāti ar sen izmirušo aizvēsturisko dzīvnieku toksdontu attēliem. Kas lai zina — tā viņi spriež — ar kādiem darba rīkiem senlaikos turienes Saulesvārtu akmeņos iekaltas noslēpumainās rakstu zīmes, kas ļoti līdzīgas Tafidelvaļes „menhiriem"?

— Kas tie tādi? — es vēlos zināt.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI—SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojis K. Puriņš

8.

Vij, Dieviņ, zelta viju
Visgaŗām jūras malu,
Lai nenāca salta salna
Šai zemē ziedu traukt.
31032 Lubānas Md.

Dzilna kliedza, dzērve kliedza
Mūs' ezera maliņā:
Dzērve kliedza dūņu upes,
Dzilna dzedras vasariņas.
52167 Gulbenes Md.

Pi upeitis es uzaugu,
Pi azara maņ nūvede;
Varbyut man Dīvs licis
Pi to teira yudisneņa.
52218[1] Nautrēnu Ldz.

Ai upīte, olainīte,
Tavu greznu līkumiņu!
Es tavā līkumā
Dažu nakti pārgulēj'.
52138 Kosas C.

Teci, teci, līčupīte,
Sijādama, rotādama;
Sijādama zeltu nes,
Rotādama sidrabiņu.
31017 Nītaures Rg.

*

Es brālīša kumeliņu
Cimdiņā ēdināju;
Mans brālītis daili jāja
Par visām tautiņām.
16023 Lutriņu Kld.

Es pazinu to celiņu,
Kur jāj mani bāleliņi:
Visi dubļi sudraboti
No kumeļa pakaviem.
37784 Alšvangas Azp.

Par poriem, par mežiem
Uz saviem brāliņiem;
Uz tautām es neietu
Ne pa liepu lapiņām.
3522 V.K.Z.

Mirdzēt mirdz ezeriņš
Sīkajām raudiņām;
Tā mirdzēja brāļa sēta
Mazajām māsiņām.
3516 Ērgļu C.

Kam man taida ļaudaviņa,
Kai muna i muomuliņa;
Uobuliņa skaistumiņu,
Kai bitītes vīglumiņu.
37653 Dažādi iesūt.

*

Daļa man yudinī,
Daļa man akminī,
Tik man daļis nabeja
Sava tāva zjameitī.
38001 Preiļu D.

Tā zemīte ielejota —
Vai tā mana izgulēta?
Ziemu sniega izgulēta,
Pavasara ledutiņa.
52232 Seces Jk.

Sak', saulīte, vējiņam
Netraukt ziedu ūdenī;
Sak', Dieviņi, labajiem
Nemīt vāja kājiņām.
31243 Lubānas Md.

Tā, brālīši, dzīvojot,
Mēs godā neiesim;
Mēs smieklā ieliksim
Savu tēva novadiņu.
3818 Skrundas Kld.

Kumeliņis kalnus raud,
Vai es kalnus audzināju?
Dieviņš kalnus audzināja,
Saule mežus līdzināja.
31778 Lielvārdes Rg.

Tur dzīvos, elpos pastāvēšanas gars

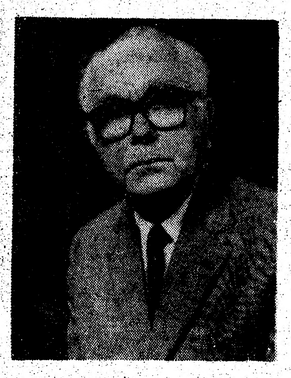

ALBERTA EGLĪŠA RAKSTS PAR JAUNO GAISMAS PILI MINSTERĒ

Sākumā bija tikai sapnis, ideālisti, trīs architekti. Pirmām balsīm radās atbalss visās horizonta pusēs. Gaiss saviļņojās un skanēdams viļņoja tālāk caur laiku līdz apvāršņiem. Cēlās starojošs brīnums. Uzdrīkstēšanās spožums blāzmoja. Gudros, neatlaidīgos darītājus vienmēr no savas debess jūras pavadīja laimīgs eņģelis. Un tagad tur beidzot nu esam. Sapnis pārvērties īstenībā, kas vizmo dzīvības bagātā virsotnē Visiem sapņa sapņotājiem pēc rūpēs negulētām naktīm, pēc sviedros, pārdomās aizplūdušām dienām nu apkārt mirdz pagājušos gados vītais vainags.

To varēja just Latviešu Centra celtnes iesvētīšanas svinībās Minsterē, kas bija pulcinājušas simtiem tautiešu no ASV, Anglijas, Dānijas, Rietumvācijas, Holandes un Zviedrijas. Netrūka ciemiņu arī no okupētās Latvijas. Tāpat apsveikumu telegrammas no visām brīvās pasaules malu malām liecināja par jaunās celtnes svarīgo nozīmi mūsu pašreizējā stāvoklī, kamēr mājās tautas brāļiem un māsām jācieš sarkano varas spaidi, jādzīvo neapskaužamā likteni, bet trimdā atkal, vairāk domājot tikai par nākotni, tiek visi garīgie spēki koncentrēti un nostiprināti jauna saules laika sagaidīšanai.

Šai pašu īpašumā un tautas dvēseles kalna pilī, kuŗai mūsu lielais nacionālās sirdsapziņas dziejnieks Andrejs Eglītis katedrāles slavu ir sludinājis, tiks audzināti jaunie latvieši zinātnes ceļam un brīvības mīlestībā, ticībai, pastāvēšanai un cīņas mērķu sasniegšanai, aktīvizēšanai. Jaunajā namā kā auglīga zeme pavasarī elpos Latvija trimdā.

Tas mūs arvien vairāk saliedina un uztic svētu uzdevumu: Modri dzīvot katru dienu, neklusēt nevienu mirkli un būt kā sudraba lodēm visu mūžu. Ienaidnieku mestie dubļi, draudēšanas mēģinājumi ir bez dziļāka iespaida, jo tie ir nomiruši un visi krīt atpakaļ par viņiem pašiem, kas no sevis citu neko nespēj kā vienīgi pāri krastiem bezgalīgi pludināt melus, jo komūnistu noziegumi pret latviešiem latviešu tēvzemē ceļas kā melni tumsas kalni. Tas dzīvos aicina, pilnvaro, legālizē aizstāvēties, uzbrukt un stiprināties tūlīt nākošam uzbrukumam. Minsterē šis nams būs mums morālisks cietoksnis, garīgs pārdzīvošanas centrs un aizstāvēšanās asināšanās tecīlas smēde. Tur audzināti un augdami augšāmcelšanās renesansei, mūsu jaunie nākotnes putni celsies bezkompromisa lidojumam.

Jaunajā tautiskajā kaltuvē paaudžu maiņu laikā mūsu jaunā paaudze, turēdamās vēstures pēdās, smelsies spēku, stiprināsies pašapziņā, lai, kalpojot tautas uzdevumiem un gribai trimdā — nenovirzītos ne pa labi, ne kreisi, bet paliktu tikai Latvijas virzienā. Mēs negribam savus ienaidniekus iemīļot vai arī saspert skrandās, vienīgi gribam no viņiem atbrīvoties, jo viņi ir bez taisnības un tiesībām mūsu zemē, viņi ir nelaime visiem tiem, kas savā dabiskajā dzīves telpā grib dzīvot paši savu dzīvi. Mēs gribam mieru, bet kopā ar mieru arī brīvību savai valodai, reliģiskai pārliecībai un neierobežotai plaukšanai, ziedēšanai.

Latviešu Centrs Minsterē, kuŗam ievērojamus līdzekļus ir ziedojuši 887 tautieši, kuŗa tapšanai visādā ziņā netrūkst vāciešu atbalsta un izpratnes, rūpēsies, lai trimdā apzinātās, jaunradītās kultūras vērtības neizputētu, nepazustu. Tanī pastāvēs otra vielielākā grāmatu krātuve svešumā, iznāks laikraksts — Brīvā Latvija, krāsies gleznotāju darbi, darbosies grāmatu galds un būs vairākām organizācijām pajumte. Pāri visam tam tur savu audzināšanas darbu turpinās mūsu vienīgā pilna kursa ģimnazija rietumos un PBLA sabiedrisko zinātņu institūts.

Šim namam Rietumvācijā ir sava misija, ir vienreizēja motīvācija, kuŗā nedrīkstam pievilties, pagurt vai uzdevumu gaitā paši kļūt par viegliem. Par to neatlaidīgi jādomā un jādara iespējamais, lai šīs gaismas vietas sienās izturības un panākumu dēļ valdītu dzīvs gars, sadarbība, skaidra mērķtiecība un karsta sirds.

Dievs ir kuplinājis cilvēci ar latviešu tautu, un — tāpēc Tas Kungs Dievs savas pasaules turpināšanā atbildīgs, ka pēkšņi cilvēce nepaliktu nabagāka, skumjāka, ja okupantiem tur izdotos ar diktatūras līdzekļiem un spaidiem mūs aizslaucīt savā mēslainē. Rietumnieki par šo krievu nežēlīgo procesu Baltijā klusēdami kļūst nozieguma aculiecinieki un sovjetisma netieši sekmētāji.

Tas viss mūs spiež paplašināt savu varēšanu liktenīgu problēmu risināšanā. Sevišķi tagad, kad pilskalnu skaits vairojas, un to vidū māja Mīnsterē, kuŗas atslēga ir jau simboliski nodota jaunatnei, ir izcilākais, iepriecinošākais notikums trimdas latviešiem 1986. gadā Eiropā.

Kultūras Fonds izvērtē pieprasījumus

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības Kultūras Fonda valdes sēde notika 4. oktobrī Toronto Latviešu Namā, piedaloties valdes priekšsēdim Dr. T. Bērziņam, valdes locekļiem, LNAK pārstāvjiem, nozaŗu pārstāvjiem un referentiem. No ASV bija ieradusies ALAs valdes vicepriekšsēde Biruta Abula.

Sēdi vadīja KF valdes priekšsēdis T. Bērziņš, protokolēja E. Ezera. Pieņēma izsludināto darba gaitu par apbalvojumu piešķiršanu, līdzekļu pieprasījumu izvērtēšanu un sadalīšanu, kā arī KF nākotnes darbību.

Iepriekšējā gada protokolu pieņēma ar papildinājumu, ka balvās pag.g. izsniegts $4.400, bet kopējais devums bijis $18.100.

Valdes priekšsēdis ziņoja, ka iepriekšējais gads KF darbā bijis izcils — Toronto sarīkota PBLA KF izstāde, kas labi izdevusies. Tās izkārtošanā lieli nopelni Aleks. Gugānam, E. Dzenim un citiem darba darītājiem.

KF līdzekļi uz š.g. 1. oktobri ir $19.790.-, kas sastādās no dažādu zemju latviešu apvienību iemaksām — $17.200, PBLA KF kontā $2.500, kopā — $19.790.

Pēc gaŗākām pārrunām piešķīra 5 goda balvas (à $700), 5 Krišjāņa Barona prēmijas (à $400), 5 goda diplomus un atzinības rakstus.

Refer. J. Briedis ziņoja, ka Toronto Latviešu biedrība nodomājusi izdot rokas grāmatu skolotājiem. Tanī būs ietvertas lekcijas, kas savā laikā nolasītas skolotāju sagatavošanas kursos. KF valde šim nolūkam piešķīra $1.000.-

PBLA KF valdes priekšsēdis ziņoja, ka pag.g. piešķīrums dažādiem mērķiem bijis $13.700.-, pavisam bijuši 13 piešķīrumi. Priekšsēdis arī ziņoja, kā dažādie piešķīrumi izmantoti. — M. Trapānes vārdnīcai bija piešķirti $2.500, tā jau iznākusi 12. izdevumā. Lasītmācīšanas vielas sagatavošanai piešķirti $2.000.-, no tiem izlietoti tikai $1.000.- Dainu tulkošanas konkursam piespriesti $1.000.-, bet nauda nav izmaksāta.

Šā gada dažādu pieprasījumu apmierināšanai KF ir piešķīris $14.500.-

PBLA KF LĪDZEKĻU PIEŠĶĪRUMI 1986.G.

1. Augstās gudrības grāmatas 3. iespieduma izdošanai	$ 600.-
2. Latviešu mākslas vēstures mācību grāmata latv. skolām	$1800.-
3. Grāmatas Trimdas rakstnieki 4. sagatav...	$1700.-
4. LVK Pareizrakstības vārdnīcas nobeigšanai un iespiešanai	$1500.-
5. Grāmatas Latvju zeme un zemnieki zem svešām varām manuskripta sagatavošana	$ 800.-
6. Rokas grāmatas Latviešu lietiskā daiļrade izdoš.	$1000.-
7. Atbalsts žurnālam Latviešu lietiskā māksla	$1500.-
8. Žurnāla Latvju Saule pirmo izdev. pavairošanai	$ 500.-
9. Tēlotājas mākslas izstāžu organizēšanai	$1100.-
10. Archīva pabalstam	$ 500.-
11. 2. Mūzikas nometnes materiālu sagādei	$1800.-
12. Toronto Latviešu Biedrības paidagog. rakstu krāj.	$1000.-
13. Rakstniekam J. Širmanim	$ 700.-
Piešķirts	$14500.-

Ir ienācis vēl viens pieprasījums. — Anglijā pastāv Latvijas jūrniecības archīvs, kas ir Latvijas kuģniecības vēsture. Tas lūdzis KF $9000.- Tā kā KF tik daudz līdzekļu nevar atvēlēt, ieteic griezties pie Latviešu Fonda.

Latviešu Daiļamatnieku savienība iesniegusi PBLA KF statūtu maiņas projektu: 1) ieteikums mainīt godalgu piešķiršanas veidu — ne vienmēr nepieciešams, lai mākslas darbs parādītos izstādē. Pret šo ierosinājumu nav iebildumu. 2) Apbalvot darbus izstādes laikā. Tas neizslēdz iespēju godalgoto darbu paziņot 18. novembrī.

KF valdes priekšsēdis min, ka viņš vēlētos iegūt slīdītes par KF godalgotiem darbiem. E. Dzenis norāda, ka viņam esot krājumā daudz izstādīto darbu slīdīšu, arī mākslin. Sildegam.

Nākamā tēlotājas un lietiskās mākslas izstāde paredzēta 1988.g. Indianapolē.

Pārrunāja arī KF darbības un godalgošanas noteikumu maiņu. Piešķiŗamo goda diplomu skaits būtu jāgroza, jo jāatbalsta arī ilggadējie sabiedriskie darbinieki, kā skolotāji, bibliotēkāri. KF valdes priekšsēdis izsakās, ka ALA valde pēdējā sēdē pieņēmusi vairākas maiņas: 1) Amerikāņu māksliniekiem nav jābrauc uz Austrāliju novērtēt mākslinieku darbus, bet jāatrod cits veids, kā turienes izstādēs izraudzīt izcilus darbus. 2) Arī KF locekļu darbus var apbalvot, ja vien tie paši nepiedalās balsojumā par sevi. 3) Nolemj KF atļaut apbalvot aktīvus sabiedriskus darbiniekus, kas savu darbu veikuši ar sekmēm.

Jautājumu par bibliotēkāriem un architektiem vairums sēdes dalībnieku bija uzskatos, ka nebūtu nozīmes dibināt jaunas nozares. **E. E.**

Minsteres latviešu ģimnazijas darbinieki: no kr. — Silvija Lazdiņa, Edīte Annusa, Mirdza Rinkuse, Baiba Caunīte, Ilze Kļaviņa, direktrise Ilga Grava, Daina Vītola, Rasma Lazda, Ulrike Rosch; 2. r. no kr.: Viktors Kangeris, Pēteris Elferts, Pēteris Purmalis, Rolands Lappuķe, māc. Juris Ozoliņš, Mārtiņš Zandbergs, Juris Sils, Andris Aukmanis, Andrejs Brūveris, Fritz Seibold un Alberts Spoģis.

Pateicība

Sirsnīgi pateicamies mācītājam J. Cālītim par izjustiem atvadu vārdiem, ērģelniecei Anitai Rundānei, Latviešu Virsnieku apvienībai un tās priekšniekam E. Ozoliņam, 7. Siguldas kājnieku pulka piemiņas fondam ar pārstāvi P. Vītolu, vīru ansamblim Kalvis ar mūzikālo vadītāju J. Dzeguzi. It sevišķi pateicamies vīriem, kas kā dzimtenē ar lāpstām līdzēja aizbērt kapu.

Mīļš paldies visiem, visiem par skaistajiem ziediem, piedalīšanos un līdzjutību mūsu visu mīļā

Aleksandra Brūniņa

izvadīšanā uz mūža dusu.

Paldies,

sieva, bērni, mazbērni.

TORONTO ZIŅAS

● 18. novembŗa rīcības komiteja rīko sestdien, 15. novembrī, pl. 19:00 Centrā īpašu referātu un debašu vakaru. Referēs Amerikas latviešu apvienības ārējās informācijas daļas vadītājs Valdis Pavlovkis un PBLA delegācijas Vīnē vadītājs Dr. Linards Lukss par Eiropas drošības konferences aizkulisēm.

● Sv. Jāņa draudzes pēcpusdienā 2. novembrī pēc dievkalpojuma archibīskaps A. Lūsis stāstīs par savu viesošanos Romā. Tā bijusi pirmā reize Vatikana vēsturē, kad pāvests vadījis dievkalpojumu Vatikānā, Klementa zālē, kopā ar luterāņu archibīskapu un latviešu valodā aizlūdzis par mūsu tautu. Referātu papildinās ar video filmas izrādi.

— Tradicionālais draudzes Ziemsvētku tirdziņš-bazārs 29. novembrī no pl. 9:00 — 16:00 ar loteriju, grāmatu galdu un daiļamatnieku savienības izstrādājumiem. Draudzes dāmu komitejas gatavotās pusdienas un mājas cepumi. Līdztekus tiek gatavots arī gadskārtējais koncerts Ziemsvētku ieskaņai. Sakarā ar sezonas darbu pavairošanos dāmu komiteja gaida jaunas palīdzes. Sanāksmes notiek katra mēneša pirmajā otrdienā pl. 19:30 draudzes sarīkojumu telpās. Nākošā sanāksme 4. novembrī. Dāmu komitejas priekšniece ir Līvija Jansone.

● Saulaine nebūs apklususi arī ziemu, kad sāksies slēpošanas sezona. Nometni slēdza jau 17. augustā, bet jau tūliņ uz vienu nedēļu nometni izīrēja lietuviešu katoļu grupai no ASV un Kanadas, kas pateikušies ar rakstu. Atzinības saņemtas arī no citām grupām, tāpat no Huronia slēpotāju kluba slēpotājiem, kas arī šoziem vēlas slēpot Saulainē.

● Notavasagas upe, kas plūst caur Saulaini, arvien vairāk izgrauž krastus pie nometnes peldētavas. Saulaines pārvalde sazinājusies ar attiecīgām iestādēm (Nottawasaga Conservation Authority), lai novērstu lielākus postījumus. 600 pēdu upes krasta nostiprināšana aplēsta uz 15,000 dolariem, pie kam Saulainei jāsedz apmēram trešā daļa — 5,250 dol. Draudze apņēmusies šo summu segt.

25. oktobrī Saulainē notiek rudens talka, lai atjaunotu jumta segumu lielajai nometnes ēkai un izdarītu rudens uzpošanas darbus. Laikā no 15. maija līdz 30. septembrim Saulaine no 213 personām saņēmusi ziedojumus 12,414 dolaru. Individuālie ziedojumi bijuši no 10 līdz 1000 dolariem (J. Popelis). 100 dol. un vairāk ziedojušas 32 personas. 59 bērnu vecāki šovasar ziedojuši Saulaines bērnu nometnei kopā 2.220 dol.

● Sv. Andreja draudzes koris bija plānojis nākošā gada pavasarī piedalīties ar garīgu koncertu draudžu dienās Austrālijā, bet korī trūkst vīru balsis, kādēļ šis brauciens atliekams, jo nevarēs sacensties ar citiem koŗiem. Koŗa priekšnieks A. Bredovskis izteicās, ka korim vajadzētu vismaz vēl piecus tenorus un tikpat daudz basu. Ja līdz gada beigām izdotos piesaistīt vēl jaunus dziedātājus un koŗa sastāvu papildināt, koris nākošā gada oktobrī varētu doties uz Austrāliju trīs nedēļu ilgā koncertturnejā, apciemojot Sidneju, Melburnu un Adelaidi. Ja jauni dziedātāji nepieteiksies, arī šī iecere būs jāatmet. Pašreiz koris gatavojas Jēkaba Graubiņa 100 gadu atceres koncertam šī gada 1. novembrī. Koŗa mēģinājumi notiek ceturtdienās pl. 19:45 baznīcas augšējā zālē un gaida jaunus dziedātājus, sevišķi tenorus un basus, tāpat jaunus spēkus citām balsīm. Diriģentam kori palīdz apmācīt Andris Dindzāns.

● Par Sv. Jāņa draudzes darbvedi, līdzšinējai Nellijai Ābelei darbu atstājot, izraudzīta draudzes locekle Indra Gubiņa, pazīstamā rakstniece Toronto. Viņa darbu sāks ar 1. decembri. Uz darbvedes vietu bija pieteikušās trīs kandidātes.

● Nelaikis E. Mellups savā testamentā novēlējis Sv. Jāņa draudzei daļu atstātā mantojuma. Advokāts A. Zutis draudzei atvēlēto daļu novērtējis uz 80,000 dolariem.

● Sv. Andreja draudze jau pagājušā gada beigās nodibināja apbedīšanas fondu. Tas no jau pastāvošā draudzes bēŗu fonda atšķiras ar to, ka tā dalībnieks pats var nosacīt, kā pēc nāves viņu apbedīt: kādām personām, ja viņš ir vienīnieks, jāziņo par bērēm, kādu bēŗu māju vēlas izvadīšanai, kādi Bībeles teksti lasāmi, dziesmas dziedamas un visu citu, kam sakars ar izvadīšanu un bērēm. Aplēstā kopsumma jāiemaksā draudzei. parakstot līgumu. Apbedīšanas nauda tiek ieguldīta bankā, augļus pieskaitot kapitālam,lai nodrošinātu izmaksas dārdzības pieaugumu. Pirms līguma parakstīšanas fonda dalībniekam pašam jāizrauga un jānopērk sev kapa vieta, vai arī vieta urnai, ja izvēlas krematizēšanu. Apbedīšanas izdevumi un fondā iemaksājamā summa atkarīga no dalībnieka izteiktajām vēlmēm, piem., cik dārgam jābūt šķirstam un taml. Ļoti vienkārša izvadīšana ar drēbi apvilktu šķirstu pašlaik izmaksātu, sākot ar 2000 dolaru, bet bijuši arī pakaļpalicēji, kas izdevuši 5000 dol. un vairāk. Personām, kas nepieder pie Sv. Andreja draudzes, jāpiemaksā 10 proc. no līguma summas. Apbedīšanas fondu pārzin Māra Amoliņa. Var informēties arī pie draudzes mācītāja.

● LPB Kanadas kopa rīko pirmo novada vakaru 26. oktobrī pl. 16:00 Latviešu namā, veltītu ventiņiem. Piedalās Kārlis Zvejnieks (Kuŗaž Kriš), Rūdolfs Norītis (Kriš Ķepals) un Krizelde Kristiņa, kas lasīs dzejoļu paraugus lībiešu valodā. Vakaru vadīs mācītājs Arveds Celms. Sarīkojumu ieskaņos video lentē latviešu valodas dialektu paraugu saglabāšanai. Līdzīgi notiks arī citu Latvijas novadu vakari, iespējams liepājnieku vakars, kas bagāts ar mūsu valodas atšķirībām, jo kā vecai ostas pilsētai ar tuvu pie 400 gadu vēsturi tur bijis daudz svešu aizguvumu, kas ieviesušies sarunu valodā. Visi aicināti šos novadu vakarus apmeklēt. Ventiņu vakarā sagaida ierodamies arī daudz liepājnieku, jo šīm abām mūsu vecajām ostas kaimiņu pilsētām ir daudz kā kopēja arī sarunu valodā.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas turpmākie sarīkojumi: 9. novembrī pēc dievkalpojuma, kas sāksies pl. 11.00 un ko vadīs mācītājs Ivars Gaide — draudzes pēcpusdiena ar māc. I. Gaides referātu: Novecošana — ieguvums, vai zaudējums? Kafijas galds. 30. nov. garīgās mūzikas koncerts Tam Kungam jauna dziesma. Piedalās visu draudžu jaunieši no Toronto un apkārtnes. 7. decembrī, otrā Adventa svētdienā, pēc dievkalpojuma pl. 15.00 draudzes pēcpusdiena ar Ziemsvētku dziesmu dziedāšanu par labu ārmisijai. 14. decembrī pēc trešā Adventa svētdienas dievkalpojuma pl. 11.00 eglīte draudzes bērniem.

● Veco ļaužu mītnes Kristus Dārzs pirmie gadasvētki 9. novembrī pl. 11:00 ar svētbrīdi un sekojošu Pankūku pēcpusdienu ar programmu. Piedalīšanās no personas — 25. dol., ieskaitot 20 dol. ziedojumu Kristus Dārzam, par kuŗu izsniegs kvīti ienākumu nodokļa atskaitei. Pieteikšanās līdz 6. novembrim mītnes birojā, tālr. 832—3300.

● Kanadas un ASV latviešu novusa spēles un turnīrs 1. un 2. novembrī DV namā. Sestdien, 1. novembrī, pl. 9.00 ASV un Kanadas komandspēles, tās pašas dienas vakarā pl. 20.00 saviesīgs vakars DV namā. I. Ķipja deju mūzika. Svētdien, 2. novembrī, pl. 9.00 sāksies atklātais turnīrs.

● Toronto mednieku un makšķernieku kluba tītaru šaušanas sacensības 25. oktobrī pl. 10.00 Bērzainē. Var piedalīties visi šī sporta veida cienītāji.

● Pēc ilgākas slimošanas, piedzīvodams 71 mūža gadu, 9. oktobrī Credit Valley slimnīcā, Misisagā, Ont. miris Kārlis Lūsis. Viņš bija dzimis 1915. gada 8. augustā Valmieras apriņķa Pāles pagastā. Beidzis Jelgavas arodskolu, pēc tam strādājis uz dzelzceļa līnijas Puikules stacijā. Darbojies dzelzceļu aizsargu nodaļā. Kanadā ieceļojis no Austrālijas un strādājis Sheridan dārkopības uzņēmumā 35 gadus. Bijis viens no Latviešu Centra dibinātājiem Toronto, rosīgi darbojies Sv. Andreja draudzē, atbalstīdams arī šīs draudzes īpašuma Sidrabenes pasākumus. Aizgājēju no Sv. Andreja baznīcas uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja mācītājs J. Cālītis, sēru mūziku spēlējot Editei Timermanei. Viņš atstāj dzīvesbiedri Martu, meitas Margu, Anitu un Intu ar ģimenēm un piecus mazbērnus, māsu ar ģimeni ASV un radus Latvijā.

● Grace slimnīcā pēc ilgas slimošanas 15. oktobrī mirusi Margote Girgensone, piedzīvodama tikai 56 gadus. No Rosara bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem viņu 18. oktobrī izvadīja mācītājs F.T. Kristbergs. Aizgājēja atstāj vīru Jāni, meitu Ritu un dēlu Robertu, kā arī tēvu Augustu Karū.

● Ar Pļaujas svētku azaidu 19. oktobrī Latviešu Centrs atsāka savas kārtējās svētdienu pusdienas, kuŗās šoreiz dziedāja kamerkoris Dzirksts 15 dziedātāju sastāvā Vizmas Maksiņas vadībā, atskaņojot A. Jurjāna, J. Līcīša, P. Aldiņa, Jāņa Mediņa, Emīla Melngaiļa, A. Salaka, A. Jansona un A Kuprisas skaņdarbus. Programu pieteica Centra sarīkojumu daļas vadītāja Anitra Leksere. Dzirksts darbojas jau trīs gadus, piedalījies šīs vasaras dziesmu svētku ansamļu koncertā kopā ar jauniešu koŗiem un 1. novembrī piedalīsies koncertapvienības koncertā Jēkaba Graubiņa 100. dzimšanas dienas atcerei. Londonā, Ont. Dzirksts dziedās 18. novembŗa sarīkojumā. Pēc Centra 26. oktobŗa azaida pl. 14:00 Evalda Lejiņa travelogs: Ko stāsta akmens pieminekļi par maju un inku kultūrām.

● Toronto DV šacha klubs 8. oktobrī DV namā uzsāks rudens sezonas šacha meistarības spēles, kuŗas notiek katru trešdienas vakaru DV namā. Turniru paredz beigt novembŗa beigās. Spēlēs piedalās astoņi spēlētāji. Šacha klubu vada N. Brasliņš.

Toronto Latviešu Centra sarīkojumu daļas locekļi, no kr.: Ingrīda Vīksna, vadītāja Anitra Leksere, Silvija Zeltkalne; 2.r.: Vizma Maksiņa un Alfreds Vanags.

Foto V. Plampe.

DR. ANNA RUDOVICA-DAKŠA JUBILĀRE

Dr. Anna Rudovica-Dakša, zobārste Edmontonā, atskatās uz 70 mūža gadiem. Aizvadītie dzīves gadi šo enerģisko un darbīgo tautieti nebūt nav nogurdinājuši.

Dzimusi 1916.g. 15. oktobrī Daugavpils apriņķī, Naujienes Butišķos. Viņa 1937.g. pavasarī beidz Daugavpils Valsts skolotāju institūtu. Bez skolas darba Rudovica aktīvi piedalās sabiedriskā darbā. Viņa ir aizsardžu priekšniece Skrundalienes pagastā.

Zobārstniecības studijas Rudovica uzsāk 1941. g. rudenī Latvijas universitātē un beidz 1945.g. Mārburgas universitātē Vācijā ar zobārstes gradu. 1948.g. viņa iecelo Kanadā. 1952.g. viņa Albertas universitātē iegūst D.D.S.gradu (Doctor of Dental Surgery) un strādā privātpraksē Edmontonā.

Precējusies 1950. gadā ar Staņislavu Rudovicu (Latvijas univ. ing. sil.). Viņu laulībā trīs bērni. Vīru Anna zaudē 1979.g. 8. oktobrī.

Anna Rudovica ir aktīva mūsu nacionālā sabiedriskā laukā — skolotāja Gaŗezera vidusskolā.

Kopš 1973.g. Dr. Rudovica ik gadus vienu mēnesi brīvprātīgi strādā zobārstniecības klinikā Sv. Lucijas salā Karaību jūrā. 1967. gadā viņa nodibina un vada Edmontonas latviešu jauniešu deju kopu un koklētāju ansambli Daina, ko vēlāk pārņem viņas meita Ena. Dr. A. Rudovicas trīs bērni visi ir ar akadēmisku izglītību un aktīvi mūsu latviešu sabiedriskā dzīvē.

Meita Ena ir zobārste, strādā Edmontonas pilsētā. Viņa ir Latviešu biedrības Imanta vicepriekšsēde 10 gadus. Dēls Nīls ir jurists un korp. Selonija filistrs. Jaunākā meita Venta beigusi Albertas univ. ar B.Sc. matēmatikā. Ar 1978. gadu studē Eiropā.

Jubilāre Dr. Anna Rudovica 1981.g. maijā devusies laulībā ar Dr. Pēteri Dakšu no Zviedrijas.

V. Šteinmillers

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

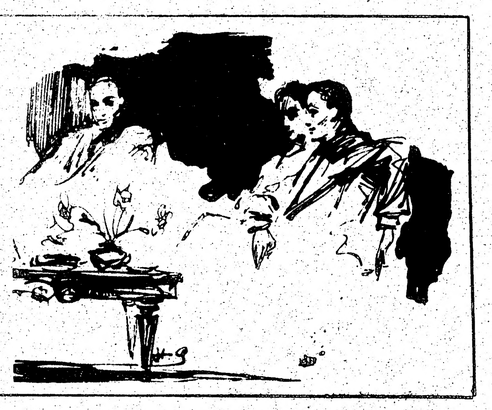

(35. turpinājums)

— Tev, cilvēces krusta nesēj, un kaŗavīram par asins upuri. Kāpēc viņi tevi veidojuši skārdā, kas vējā tik neganti grab?

— Grüss Gott! — Dievs svētī! — un Viņa svētīta Anda aizgāja pa kalnu taku...

*

Pati pilsētiņa centrējās ap nelielu pakalnu, kuŗa vienā sānā bija iebūvēta prāva platforma vasaras simfoniskiem koncertiem. Platforma no trim pusēm bija iežogota ar košuma krūmiem, kas apvijušies košiem rožu ziediem, kuŗi gandrīz kliedza savā ziedēšanas priekā. Ceturtā platformas puse veidoja platas, terasveidīgas kāpnes uz ieleju, kas šaurā, zaļā svītrā aizlocījās tālumā, iegrimdama kalnu masīvos. Tai pusē kaut kur bija kalnu pilsēta Immenštate. Bet te pelēkais lielceļš atsitās pret Kapfa kalnu, kuŗa pakājē tecēja šaura, akmeņaina upīte. Viņpus ceļam stāvēja vientuļa, bezlogu ēka — elektrības stacija. Līdztekus ielejai, cita citu pārsniegdamas, sacentās augstienes. Uz vairākām no tām bija redzams koka krusts par pierādījumu tam, ka kalna galotni sasniegusi cilvēka kāja. Jādomā, ka krusts bija ļoti masīvs, jo to no tālienes varēja redzēt.

Ar savādu bijību Anda vēroja šos milzeņus, kas tai atgādināja apsūdzot vai lūdzot pret debesīm paceltas milžu rokas. Tas kaut kā sauca, aicināja. Katrai augstienei savs vilinājums: kāp augstāk, tālāk, mānoties ar skata plašumu. Bet uzkāpjot redzamā ir pārāk maz — piecas līdz sešas mājas, ko sauca par ,,dorfu''. Tas nebija pat īsta miesta lielumā, tikai sīks māju puduris ar neiztrūkstošo baznīciņu.

Jādomā, šī ir ļoti reliģioza tauta, kas katrām 5—6 mājām devusi savu baznīcu, katrai ceļmalai savu krusta ēnu, savu Krustāsistā tēlu. Tas te izskatās ļik nožēlojami nabags, vientuļi pamests šo ticīgo vidū. Noliektā, asinīm notecējušā piere zem ērkšķu vainaga, bārdainā, skumjā sejas izteiksme neizskatās kā Svētā, bet gan izdzītā un notiesātā tēla. Baltā, trūcīgā sega ap kailajiem gurniem liek skatītājam nodrebēt. Pie naglu caurumotajām kājām tam neliels papīra ziedu pušķītis, saulē un lietū pabalojis. Pats Viņš — sastindzis, vējā izļodzījies, sarūsējis skārds.

Andas iekšienē kaut kas trūkst un irst: kā var pielūdzamo — Svēto tik vienkārši pamest lielceļa putekļos? cik bārs un vientulībai pamests tas ir, izdzīts lietū un vējā, nevaļīgam, steidzīgam gaŗāmgājējam pierei pārmetot žiglu krustu, ar steidzīgu rokas kustību izpērkot grēkus.

Andas bijāšana neļauj Svēto tā pazemot; pielūdzamajam ir sava vieta, bet ne lielceļš.

Matērijā veidotais Dieva vaigs ir kā svētuma zaimošana, ko nevar parādīt cilvēka prāta radītā tēlā. Viss uzskatāmais kļūst par elku, un cilvēka iedomība nedrīkstētu sakāpināties līdz tādam lielumam, ka uzdrīkstētos to veidot matērijā. Dievs nav matērija, bet neaptveŗamais visums, pārlaicīgs un vienreizējs ar savu esmi. Jaušams visā dzīvā radībā, pasaulīgā plašumā, katrā zemes graudā. Viņš nesēž tronī, līdzīgi pasaulīgajiem valdniekiem, bet ir katrā stādā, katrā sirdī un elpā. Dzīvība ir Viņa vārds.

Vai cilvēku ticības mazums ir tik niecīgs, ka tam nepieciešams priekšstats? Vai vējā grabošais skārds neapvaino Svēto? Viss rokā paņemamais zaudē lielumu.

Vējš purina skārda tēlu, un Anda dzird, ka tas apsūdzot dreb: jūs gaidāt palīgu un aizsargu, bet pametat mani viņu nosalt ziemeļu vējā, paši slēpdamies siltos mitekļos. Tā skārds vējā asi čirkst, izklausoties pēc pamesta bērna raudām.

— Izmocītais krusta nesēj! Dienā saules svelme karsē vainagu uz Tavas pieres, naktī, mēnesim pārstaigājot ceļu ceļus, zvaigzne kā spoža asara noraso pie Tavām kājām...

*

Baznīcas pulkstenis pilsētā skaita laiku, sadalot to stundās, ceturkšņos. Katram ceturksnim ir sava mazliet atšķirīga skaņa. Veselā stunda bimbā dobji, tālu nesot atbalsis. Ik stundai ir 60 gaŗi tikšķieni, un tad — bim! bim! — Un gluži negribot ir jāieklausās laika tecēšanā, minūšu tikšķēšanā, kas nemanāms aizslīd gar vaigiem un pieri. To nesajūt kā vēsu vēju uz vaiga, kas sapurina galotnes. Laika soļi ir klusi. Mānīgi zaglīgs tas noplūc dienu pa dienai no tava dzīvības koka, līdz tu stāvi nevarīgs un kails tā priekšā, kas vienīgais ir patiess un īsts — tava ieiešana nekurienē. Un posmu pa vidam mēs saucam par dzīvi.

Un šo īso mums dāvāto mirkli mēs mīlam.

Saulei kāpjot uz vakara pusi, izplatījums pierakstās ar gaismas strēlēm. Slīd viegli viļņaini mākoņi kā meitenes rokraksts mīļajam. Tā ir ar zelta burtiem uz debesu malas rakstīta vēstule, lēni aizslīdot līdz ar domu un ļaujot sevi iegravēt debesu zilajā cerībā.

Un pēkšņi — sirds kā izslāpusi vālodze zvana:

— Kur tu esi? Kur tu esi? Kur man sūtīt savas vēstules? Asarainas mākonis tās nevar panest.

Kur tu esi? — Vai no kalna kalnā tu slēpies, liekot man turpināt kāpienu? Vai mežā, aiz sudraba egles? Es pārstaigāju kalnu pēc kalna, tevis neatradusi. Esmu izmesta lielceļā, bet kas tas ir par pretspēku, kas pāri tumsai grib saskatīt ausmu? Vai tā ir tā alka dzīvot, kas zemes bērnu iecelj paša Dieva klēpī, ka pat tumšākajā stundā gribas pārmest cerību laipu no nevar — uz — var! No — nav uz — ir!

Te ceļmalā vientuļi pamestais Pestītājs skumst, skārdam vējā asi grabot ap tā saliektajiem ceļgaliem. Kronī virs noliektās galvas lāsņo sasalusi sarmas adata. Pie kājām čaukst izbalējušās papīra puķes.

— Kungs, tu zini un redzi manu sirdi. Tu zini, tā elso: Kur tu esi, tēvs, māte, brāli un rads? Es nāku ar lūgšanu, manas rokas ir tukšas. Man nav pat mežrožu stīgas, ko nolikt pie Tavām kājām, kaut arī tā būtu plūkta Tevis radītos dārzos, ar Tavu dzīvības elpu. Bet manas rokas ir tukšas.

Tu — gaisma gaismā, pieņem manu šodienas rūgtumu. Svešas, lielas varas, par savām iedomātām tiesībām kaŗodamas, to izcīna uz mūsu zemes, lai, savu zemi saudzējot, sabradātu mūsējo. Tā ir mūsu zeme kopš neminamiem laikiem. Kā Tu, Kungs, vari atļaut ņemt, ko pats mums esi devis? Vai tāds ir Tavs prāts?

Durkļu un uguņu dzīti, cilvēki šausmās bēga. Kurp? — Kur ir droša vieta mieram un darbam? Cilvēka dvēsele, miesa un sirds, šausmu pātagām pērta, staigā apkārt kā apsūdzība un kliedziens. Vai Tu to nedzirdi? Neliec tam izskanēt tukšumā. Cilvēks — Tevis radītā dzīvība ir kā dzīva vāts, kā baiga brūce. Kungs, vai Tu pats to gribi apsmiet?

Mūsu lūpas ir aprepējušas ar pārmetumu krevi, un netaisnības izēstās dvēseles kļūst trulas. Ļauj man savu rūgtumu nolikt pie Tavām kājām, lai mani soļi nebūtu tik smagi. Neliec mūsu dvēselēm izsamisumā palikt mēmām.

Mūsu vīri izmisumā cīnījās frontē, cenzdamies paturēt to, kas savs, to, kas Tevis paša mums nolemts un dots, — stūrīti zemes pie Baltijas jūras. Manas tautas prieks un spēks bija mīlestība uz šo zemi. Vāji un mazi mēs esam cīņā pret lielajām varām, jo mūsu tauta ir maza un mūsu zeme ir maza. Bet mūsu gars ir spējis atrast spēku dzīvot. Mūsu tautas izdzītības posts ir vislielākais.

Atrauti, izdzīti, nesaprasti un nīsti, tādi mēs šodien esam. Tiem brāļiem, kas palikuši dzimtenē, viņu krusta mokas ir vēl lielākas, to izžuvušajās mūtēs dreb pēdējais vaids. Kungs, Tu redzi, manas tautas dzīvība ir vējā iznesta sīka dakts. Vēl tikai drusku, un mūsu vairs nebūs. Tukšas paliks mūsu atmatas, un liesmu saēstās drupas pāraugs ar zāli.

Turpinājums sekos!

Metimne

Rudens

Jau lapas rudens liesmās kvēlo
Un klētis pilnas arājiem
Ar zemes rūķu ražu cēlo.
Jau lapas rudens liesmās kvēlo,
Ar sarmu sveicot sauli vēlo —
Pie kājām krītot gājējiem.
Jau lapas rudens liesmās kvēlo
Un klētis pilnas arājiem.

* * *

Zenta Liepa

Žogi

Nelaimīgais
Noliecas
Pie nelaimīgā
Saprotot.

Laimīgais,
Nezinot
Kas nelaime,
Vēlas dāvināt
Lietas, kuŗu
Nevajaga.

Vienaldzīgais
Paslēpjas
Aiz trejiem
Žogiem —

Ne nelaime,
Ne paša laime
Neietiek iekšā.

* * *

Alberts Galiņš

Pa dienu kāpnēm

Neskar mezglus! Neskar mezglus:
Pavedieni lai neatris.
Nav nolemts mums atrast galus,
Neziņā dziļā ieslēpts viss.

Iespējās mazās un lielās
Saņem un citiem sniedz prieku,
Ja mirklis mirklim to pienes —
Plaukst brīnums. Nesauc to nieku.

Dienu steigā klusu laimi
Sirds satver un glabā aizvien,
Kas ar savu laika saimi
Vienā elpā paliek mūždien.

* * *

Edvarts Tūters

Bagāts esmu

Latvis būdams,
Bagāts esmu:
Mirdz man divi
Auseklīši.

Vienu Dieviņš
Pats man laidis,
Otru — mana
Latvju tauta.

Viens man zemes
Takas gaismo.
Otrais — mielo
Dvēseļīti.

... Kad zied migla —
Neredz gaismas,
Tad pie rīta
Zvaigznes eju;

Latvju zvaigznes —
Auseklīša.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

V. Irbe

Dieva kalpa darba gadi

Mācītāja R. Zariņa jubileja

Par Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes dibināšanas laiku uzskata 1896. gada 5. janvāri, kad Ņujorkā notika pirmais zināmais latviešu luterāņu dievkalpojums. Piecdesmit gadus vēlāk — 1946.g. pirmajā pusē draudzes darbība tika pārkārtota un pārveidota.

Ap 200 cilvēku lielā Ņujorkas draudze pievienojās United Lutheran Church of America (ULCA), pieņēma jaunu satversmi un to inkorporēja pēc Ņujorkas pavalsts likumiem 1947. gadā un uzņēma Ņujorkas sinodē. Ilggadējais draudzes mācītājs Kārlis Podiņš slimoja. Draudzei vajadzēja jaunu mācītāju — tā šinī amatā ievēlēja Richardu Zariņu, kas 1946. gada maijā no Zviedrijas ieradās Ņujorkā. Viņš bija pirmais latviešu luterāņu mācītājs, kas pēc Otrā pasaules kara ieceļoja ASV. Viņam gadu vēlāk sekoja Ņujorkas baptistu mācītājs A. Eglītis. Jaunajam mācītājam iebraukšana ASV bija grūta, iztika šaura, jo toreiz Ņujorkas draudze bija maza.

Mācītājs Richards Zariņš dzimis 1913. gada 6. decembrī, par mācītāju ordinēts 1938.g. 25. septembrī. Viņš 1946.g. novembrī vadīja Ņujorkas latviešu dievkalpojumu, bet ar decembri sāka rēgulārus dievkalpojumus. Mācītāja 40 gadu darbību Ņujorkas draudzē atcerēsies ar dievkalpojumu Betlēmes baznīcā 16. novembrī.

Māc. R. Zariņa vadītie kārtējie dievkalpojumi notika Sv. Trīsvienības baznīcā, 65. ielā, Centrālparka rietumu pusē, Manhatenā. Te dievkalpojumi turpinājās četrus gadus. Tas bija laiks, kad daudz latviešu ieceļoja Amerikā, sevišķi pēc 1948. gadā pieņemtā DP likuma. Draudzes locekļu skaits bija astoņkārtojies, 1951.g. sasniedzot 1558 locekļus.

Dievkalpojumi baznīcā bija pārpildīti, īpašniekiem tas nepatika. Ar 1951.gada sākumu draudzes dievkalpojumu centrs pārcēlās uz Betlēmes baznīcu Bruklinā, kas piederēja zviedru draudzei. Tā kā mācītājs Zariņš bija iebraucis no Zviedrijas, tad tas laikam veicināja labvēlīgu izkārtojumu un draudzīgu sadzīvošanu ar zviedriem, kas vēl turpinās tagad.

Latviešu jaunieceļotāju skaits Ņujorkā bija krietni audzis. Pirmā vieta, kur ieceļotāji devās, bija latviešu dievkalpojums Bruklinā. Nebija nekas neparasts, ja dievkalpojumā ieradās pāri par tūkstoš baznīcēnu. Pēc dievkalpojuma viņi ārpusē vai lejas zālē meklēja savus pazīstamos un apprasījās par darba iespējām. Ar māc. Zariņa starpniecību

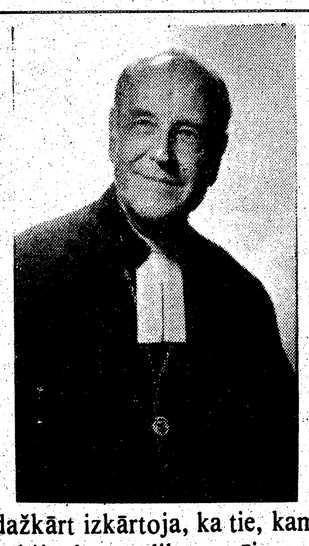

dažkārt izkārtoja, ka tie, kam nebija kur palikt, varēja apmesties draudzes namā.

Jaunieceļotāju skaits pieauga tik lielā mērā, ka vienam mācītājam bija grūti tos aprūpēt. Vairums bija apmetušies Ņujorkas pilsētas robežās, bet daļa sāka atrast dzīves vietas Longailendā, kur strādāja būvdarbos. Draudzes sapulcē 1951. gadā nolēma aicināt otru mācītāju, kas darbotos pilsētas ziemeļu daļā, Bronksā. Dažus gadus vēlāk draudze radīja vēl trešā mācītāja vietu Longailendā.

Šo draudzes izšķiršanos atbalstīja māc. Zariņš un varbūt pat ierosināja. Nav ticams, ka draudzē šāda izšķiršanās varētu notikt bez mācītāja piekrišanas un atbalsta. Draudze bija kļuvusi par lielu, lai to apkalpotu viens mācītājs. Notikumi rāda, ka izšķiršanās bijusi ne vien pareiza, bet arī nepieciešama. Ja draudze neaicinātu papildu mācītājus, būtu citi, kas ierastos Ņujorkā un dibinātu atsevišķas draudzes, kā to varēja novērot citos ASV lielākos latviešu centros.

Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze auga un veidojās. Draudzes valde 1954. gadā radīja draudzes rajonu pilnvarotos, vēlāk novadu komitejas. Piecdesmitajos gados draudzē darbojās viena dāmu komiteja, vēlāk darbojās piecas, pa vienai katrā novadā. Draudzes dievkalpojumi notika piecās vietās; skolas kādu laiku darbojās desmit vietās, bet tagad trīs pamatskolās un divās vidusskolās. Ņujorkas draudzes augstākais locekļu kopskaits bija 3752 1965. gadā.

Kad citas latviešu draudzes Amerikā sāka celt vai vismaz domāt par dievnamu celšanu, Ņujorkas draudze domāja vairāk par jaunatnes audzināšanu latviskā garā. Pirmais īpašums, ko draudze iegādājās, bija lauku īpašums Katskiļos, kur 1956. gadā sāka darboties bērnu vasaras nometne. Latvieši toreiz pelnīja pieticīgi, bet līdzekļus īpašuma pirkšanai un izveidošanai deva daudzi, kaut summas nebija lielas. Draudzes locekļi no visiem rajoniem kupli piedalījās talkās, uzceļot pirmās mītnes bērniem, salabojot saimniecības ēkas un uzpošot apkārtni. Īpašums izveidojās par priekšzīmīgu bērnu nometni, kur četri divnedēļu vasaras periodi vienmēr bija maksimāli apmeklēti, dažos gadījumos visus pieteiktos bērnus nevarēja uzņemt. Šī īpašuma iegāde draudzes locekļus vienoja kopējā darbā, katrs bija pielicis savu roku. Jāsecina, ka arī šī draudzes izšķiršanās nāca ar māc. R. Zariņa atbalstu un svētību. Šinī laikā Bruklinā draudzes nama apkārtnē bija pārdodama baznīca, bet draudze nespēja abus īpašumus iegādāties vienā laikā. Varbūt mācītājam šinī gadījumā izšķiršanās nebija viegla, bet viņš atbalstīja jaunatnes audzināšanu.

Ne tik gludi veicās ar baznīcas pirkšanu Jonkeros un jaunbūvi Salā. Te vairumu līdzekļu savāca novados. Daļa draudzes locekļu ieskatīja, ka no īpašumiem labumi varētu būt novadiem, Bruklina vai vēlāk Iekšpilsētas novads varētu zaudēt draudzes centra apzīmējumu, sapulcēs radās iebildumi. Īpašumus iegādājās tikai ar dažām pretbalsīm, centrs palicis Bruklinā, gan varbūt vairāk tāpēc, ka draudzes locekļi uzskata mācītāju R. Zariņu par galveno draudzes garīgās dzīves vadītāju.

Bruklinas Betlēmas baznīcā notikuši visi draudzes lielākie sarīkojumi. Plašās telpas bijušas pilnas Bruno Skultes koŗa garīgā koncertā, ievērojamu sabiedrisko un kultūras darbinieku bērēs un godināšanās. Tur notikušas gandrīz visas draudzes sapulces.

Pie draudzes pastāv Palīdzības fonds, kas no draudzes locekļiem reizi gadā vāc līdzekļus. Tas sākumā atbalstīja trūcīgus tautiešus Vācijā un Austrijā, tagad atbalstāmi daudzi vecāki un slimīgi draudzes locekļi. Vēlāk radies Uzticības fonds ar apm. 50.000 dol. lielu kapitālu un daudzi citi fondi. Valdes sēdēs māc. R. Zariņa ieteikumus un iebildumus rūpīgi uzklausa un parasti pieņem.

No citām draudzēm un dažiem Ņujorkas draudzes locekļiem saņemti pārmetumi, ka Ņujorkas draudze nav izstājusies no amerikāņu sinodes. Māc. R. Zariņš saskata dažas priekšrocības amerikāņu sinodē, un draudzes sapulcēs šis uzskats atradis atbalstu.

Būdams vecākais Ņujorkas draudzes mācītājs, viņš piedzīvojis dažus sarūgtinājumus, ne tik daudz no draudzes kā dažu citu apstākļu dēļ.

Bruklina noveco, un iedzīvotāju sastāvs mainās. Te ir maz iespēju iegādāties piemērotu ģimenes māju, ko lielākā daļa latviešu ģimeņu vēlētos. Bruklinā šī iemesla dēļ dzīvo liela daļa vecākās paaudzes latviešu. Tur maz bērnu, latviešu skola tur vairs nepastāv. Šī paša iemesla dēļ nav izdevies iegādāties jaunu draudzes namu vai dievnamu, kaut fonds ar apm. 160.000 dolariem pastāv ilgāku laiku. Pārējos draudzes novados iespējams iesaistīt draudzes darbā tautiešus ārpus pilsētas.

Māc. R. Zariņš rediģē un izdod latviešu ev. lut. draudzes izdevumu Baznīcas Ziņas, kas iznāk 36. gadu. Lielāko daļu no rakstiem mācītājs pats arī sagatavo.

Māc. R. Zariņš ir liels grāmatu cienītājs. Viņam ir liela privāta bibliotēka, grāmatu plaukti gar vairākām dzīvokļa sienām. Uz viņa 60 gadu jubileju draudze dāvināja lielu grāmatu skapi. Bez tam draudzes namā ir plaša bibliotēka ar vecām un vērtīgām grāmatām, ar veciem uzņēmumiem no Ņujorkas draudzes un veco Ņujorkas latviešu dzīves, ar krietniem latviešu žurnālu un laikrakstu krājumiem, ieskaitot dažus laikrakstus no Latvijas neatkarības laika, tāpat dažādi dokumenti. Reizi vai divas gadā mācītājs sarīko grāmatu izstādi, kur parāda savus un draudzes vērtīgākos eksemplārus. Draudzes rīcībā ir arī leģionāra un literāta Egila Kalmes grāmatas, dokumenti un vēstules.

Četrdesmit gadu darbs Ņujorkas draudzē ir ilgs laika sprīdis. Māc. R. Zariņš spējis to saturēt kā vienu vienotu draudzi, bijis klāt draudzes locekļu priekos un bēdās, grūtos un labos laikos, to veidojis un slīpējis, varbūt arī pats veidojies draudzei līdz. Draudzes laicīgās vērtības sasniegušas turpat divu miljonu dol. robežu.

Mācītājs R. Zariņš atceras, ka draudzes mājā daudz kas noticis. Tur bijusi pirmā latviešu mākslinieku gleznu izstāde, notikuši studenšu korporāciju literārie vakari, darbojušies skauti un notikuši koŗa mēģinājumi. Draudze strauji auga no 200 cilvēkiem uz 2000 īsā laikā. Bet tad sākās atplūdi un pārgrupēšanās, draudzes locekļi pārcēlās citur. Mācītājs uzskata, ka esam tikai mazi graudiņi, cilvēku likteņus veido cits. Viņš uzskata draudzes darbiniekus par krietniem līdzstrādniekiem, kas var strādāt bez mācītāja norādījumiem. Siltus un pateicīgus vārdus māc. R. Zariņš veltī draudzes darbvedei Martai Lucānei, kas priekšzīmīgi izveidojusi kancelejas darbu un grāmatvedību. Viņš skumst, ka nav izdevies nopirkt jaunu draudzes namu, kaut tāda izdevība bijusi. Arī bibliotēkā nav piemērotas telpas lielajam grāmatu un citu izdevumu krājumam. Mācītājs ir pateicīgs, ka izskolojis trīs bērnus, kur daudz palīdzējusi viņa dzīvesbiedre Marija, kaut bija vajadzīgi arī aizņēmumi augstāko mācības iestāžu apmeklēšanai.

Atziņa, ka kopīgi veikts labāk veicas un dod labākas sekmes, ir iemesls, kāpēc Ņujorkā bijusi tikai viena liela draudze.

V. Irbe

Sarīkojumu Kalendārs

Radio raidījumi Latviešu Balss, AM skāla 1540 pl. 22.30

1. novembrī.

25. oktobrī pl. 19 Latviešu Nama gada svētki.

25. oktobrī pl. 17.30 DVTK izrāde O,M,T.A. festivalā „Ir Akmeņi raud" Fairview Library Theatre, 35 Fairview Mall Drive, Willowdale.

26. oktobrī (svētdien) pl. 15 V. Upeslāča referāts DV klubā.

26. oktobrī Latviešu Centrā no pl. 11.30 līdz pl. 15 azaids. Pl. 14 vid. zālē E. Lejiņa travelogs — Ko stāsta akmens pieminekļi par maju un inku kultūrām.

30. oktobrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru sanāksmē izrādīs lugu „Parīzes vietā Miami" B. Komarovskas vadībā.

1. novembrī pl. 20.00 DV namā Toronto nod. novusa kluba saviesīgs vakars.

2. novembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē referāta pēcpusdiena.

2. novembrī (svētdien) pl. 15 E. Tiltiņa referēts DV klubā.

2. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas gaidu vienības Mārtiņu sarīkojums.

8. novembrī Kalvis 35 darbības gadu atceri atzīmē ar koncertu.

8. novembrī (sestdien) — Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš, no pl. 10.00—18.00.

8. novembrī pl. 19.00 Kaŗavīru daudzinājums DV namā.

9. novembrī (svētdien) — Latviešu Centrā Mārtiņu tirdziņš no pl. 11.30—16.00.

9. novembrī pl. 14 Latviešu Namā Latvisko zināšanu seminārs. Prof. G. Šubiņa referāts — Mūsu tuvākie nākotnes darbi. Vadīs Māris Martinsons.

9. novembrī pl. 14.00 Latviešu Centra vid. zālē Lāčplēšu un Varoņu piemiņai veltīta atcere. Plkv. ltn. S. Andersona runa — Rietumu pretestība un mēs. V. Pukats — dzejas.

9. novembrī pl. 16 Latviešu Namā TLB literāri mūzikāla pēcpusdiena varoņu piemiņai. Māc. A. Celms. Ariana Liepiņa.

16. novembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14.00 vid. zālē Rakstnieku pēcpusdiena. „Latvija — vakar, šodien un rīt."

22. novembrī pl. 19.30 Latviešu Namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle.

23. novembrī pl. 15.00 mūžībā aizgājušo DV biedru piemiņas pēcpusdiena DV namā.

30. novembrī (svētdien) pl. 15 K. Zenaiša referāts DV klubā.

30. novembrī pl. 16 Latviešu Namā TLB sarīkojums ar māc. A. Dūmiņa referātu — Laiks un mūžība.

6. un 7. decembrī DV tirdziņš.

14. decembrī pl. 14.00 DV Bērnu eglīte DV namā.

20. decembrī pl. 19.00 DV biedru eglīte DV namā.

31. decembrī pl. 20.00 Jaungada sagaidīšana DV namā.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 28. SEZONAS KONCERTI

1. novembrī, sestdien, Castle Frank High School, Jēkaba Graubiņa skaņdarbu koncerts, veltīts komponista 100. dzimšanas dienas atcerei. Piedalīsies Toronto dziesmu vienības.

25. novembrī, otrdien, Jane Mallett Theatre, vijolniece Rasma Lielmane.

21. janvārī, 1987. g., trešdien, Toronto universitātes Walter Hall Edgars Kariks, flauta un Māra Biezaite, klavieres, abi no Austrālijas.

2. aprīlī, ceturtdien, Jane Mallett Theatre, Olga Grike, mecosopráns no Vankuveras.

KIČENERA-VATERLŪ

1. novembrī pl. 17 Cedar Barn restorānā (Waterloo) Mārtiņu balle ar jautru programmu. Cienasts. Rīko Latviešu biedrība un DV nod.

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

RAIBĀ NEDĒĻA

Ungāri ar sarkanarmijai atņemto tanku Budapeštas sacelšanās dienās 1956.g.

UNGĀRI ATCERAS REVOLŪCIJU

Pagājušā nedēļā aizritēja 30 gadi kopš ungāru tautas sacelšanās pret komūnistu režīmu 1956. gadā Budapeštā. Tas bija izmisīgas ungāru tautas pretestības solis, kuŗa norisē plūda asiņu straume, lai atkal varētu pacelties Ungārijas brīvības karogs. Ja rietumi būtu šajās vēsturiskās dienās snieguši ungāru tautai palīdzīgu roku, tad visa Austrumeiropas karte šodien varbūt izskatītos citāda. Kremlis ar viltu ievilināja ungāru nacionālos politiķus sarunās, lai vēlāk tos noslepkavotu.

Ungāru tautas ilgas pēc brīvības tomēr nav apslāpētas, un 1956. gada notikumus mūsu likteņbiedri ungāri atzīmēja visā pasaulē. Varenākā militārā dūre nespēj iznīcināt tautas ilgas pēc brīvības.

Šodien arī mēs sūtām labākos vēlējumus ungāru tautai ticībā taisnības uzvarai.

KĀDĒĻ KREMLIM BAILES NO ZVAIGŽŅU KARA

Politisko autopsiju speciālisti vēl turpina pētīt Islandes mini-samitā atrastās skabargas Rēgena un arī Gorbačova iecirtīgā nostājā. Kremlis bija pārliecināts, ka Gorbačova šķietamās lielās piekāpības rezultātā atomieroču samazināšanas plāksnē Rēgens, lai nodrošinātu sev miera prezidenta laurus, piekritīs amerikāņu stratēģiskās aizsardzības iniciatīves plānu atstāšanai laboratorijā nākamajos desmit gados.

Rēgens, noraidot Gorbačova atbruņošanās recepti, pierādīja, ka viņš jau tagad nodrošinājis sev paliekamu vietu kā gudrs un varbūt pat viens no gudrākiem un lielākiem ASV prezidentiem.

Amerikāņu tautas vairākums stāv aiz Rēgena, un tāpat prezidenta nostāju pilnībā aptvers arī visi amerikāņu sabiedrotie.

Pasaules prese Rēgena SDI (Strategic Defense Iniciative) neattaisnojami un vieglprātīgi nodēvējusi par Zvaigžņu kaŗa stratēģiju.

SDI ir izteikta aizsardzības rakstura ienaidnieka uzbrukuma raķešu atvairīšanas stratēģija. Tas, ka amerikāņu technoloģijas brīnumi ar leizera stariem spēs iznīcināt atomlādiņu raķetes, nebūt nenozīmē, ka amerikāņi plānotu pirmā trieciena uzbrukumu Pad. savienībai.

Tas, ka Gorbačovs Islandē prasīja par sarežģīto atomarsenālu apcirpšanu vai pat galīgu likvidēšanu tikai vienu cenu — amerikāņu atteikšanos no SDI — lieku reizi pierāda, ka Kremlī radušās histēriskas bailes no viņu bruņotās dūres spēka zaudēšanas. To arī kādā intervijā apliecināja Kremļa komentātors Gerasīmovs, norādot, ka SDI ietvaros amerikāņu technoloģija var radīt kādu militāru mašinēriju, kas pārvērstu ASV par lielāko varu pasaulē.

Mēs varētu jautāt, kas notiktu, ja Rēgens būtu teicis Gorbačovam bez lielas apdomāšanās — ,,Jā''.

Abas puses patiesi iznīcinātu atomieroču arsenālus un tā šķietami novērstu abu milžu militāro kollīziju. Bet vai tas tā patiesi būtu? Ja Gorbačovs tiešām turētu vārdu un nepaslēptu kaut kur Sibirijas tundrā 100 vai 200 atombumbu, vai pasaulei uzlēktu paliekama miera saule?

Gerasīmovs ieminējās par amerikāņu technoloģijas draudiem.

Pasaule aizmirsusi, ka bez atombumbām Pad. savienībai šodien ir lielākā militārā mašinērija pasaulē — 400 milj. bruņotu vīru ar tankiem, lielgabaliem, lidmašīnām un sarkano floti, kas aptver visus okeanus. Ja Rēgens būtu piekritis, tad ar vienu spalvas vilcienu viņš būtu pavēris ceļu Kremlim īstenot pasaules dominēšanu ar parastiem militāriem spēkiem.

Atbruņošanās sarunas Ženēvā atjaunojušās, un Maskava jau runā par zināmas piekāpības iespēju SDI jautājumā. Ja tas tā, tad tikai tādēļ, ka Rēgena vārdiem līdzi gāja reāls spēks un nelokāma griba. Rēgens savus uzskatus par Kremli nav mainījis un nemainīs. Tas jo sevišķi svarīgi mums un visām Austrumeiropas tautām.

Piecu amerikāņu diplomātu izraidīšana no Pad. savienības Maskavas un Vašingtonas dialoga temperātūru vēl vairāk pazemina. Šulcs jau dusmīgi paziņojis, ka šo soli uzskata par Kremļa atmaksas akciju 25 Apvienotās Nācijās nodarbināto padomju ierēdņu izraidīšanai no ASV.

No Pad. savienības izraidāmo amerikāņu diplomātu vārdi jau paziņoti, un to starpā nav atrodams Inta Siliņa vārds. Šis apdāvinātais diplomāts jau labu laiku apmainījis ASV konsulātu pret daudz civilizētāko vietu ASV sūtniecībā Stokholmā.

Pagājušajā nedēļā ar lielu troksni Kremlis sāka politisko traģikomēdiju Kabulā. Tur atvadīšanās parādē maršēja sarkanās okupācijas armijas seši pulki (ap 800 vīru no 120.000 lielās Kremļa okupācijas armijas spēkiem).

Jaunais Kremļa prokonsuls Afganistānas komūnistu partijas ģenerālsekretārs Najibula goda viesu tribīnē patētiski saucis: ,,Internacionālistu karavīri izpildījuši internacionālo uzdevumu, atgriežas mājās!'' Patiesībā 8.000 sarkanarmieši, kas atstāj tagad Afganistānu, ir pretgaisa aizsardzības vienības. Lieki atgādināt, ka Afganistānas nacionāliem cīnītājiem lidmašīnu nav. Nekur nav teikts, ka Kremlis pēc dažām nedēļām atkal iesūtīs Afganistānā 8000 vai vairāk internacionālistu zaldātus internacionālai mierīgo iedzīvotāju slepkavošanai.

ŠAMIRS PĀRŅEM VALDĪBU

Izraēlā ir tikpat daudz politisko partiju, cik to bija Latvijā Saeimas laikos. Pagājušās kneseta vēlēšanās vēlētāju balsis dalījās tā, ka ne labā, ne kreisā spārna lielākās partijas nespēja sadabūt nepieciešamo atbalstu knesetā. Tā radās neparasta vienības koalīcija, kuŗā ietilpa labā spārna Likud ar politiķi Šamiru un sociālistu partija ar savu līderi Perezu.

Pēc norunas Perezam pēc diviem valdīšanas gadiem ministru prezidenta amats bija jānodod Šamiram. Ţas tagad arī noticis. Šamirs gan solījās turpināt Pereza iesākto politiku, bet tūlīt piebildis, ka gādāšot par to, lai arabiem atņemtā Rietumkrasta territorijā novietoto žīdu kolonistu

Šamirs sūtīs kolonistus.

skaits palielinātos. Tas reizē nozīmē atteikšanos runāt par palestīniešu problēmas pozitīvu atrisinājumu. Tautā populārais Perezs jau piedraudējis ar prasību pēc jaunām vēlēšanām, ja Šamirs rīkotos tikai uz savu galvu.

Zviedru valdība izvairīsies no Šamira, jo viņi uzskata, ka Šamirs kā Štern bandas vadonis piedalījies zviedru diplomāta Bernadotes nogalināšanā.

MOZAMBIKAS PREZIDENTA BOJĀEJA

Draudu mākoņi Afrikas dienvidaustrumu stūrī kļuva vēl tumšāki, kad pagājušā nedēļā tur lidmašīnas katastrofā bojā gāja Mozambikas prezidents Samora Mašels. Komūnistu propagandisti apgalvo, ka notikusi Dienvidafrikas valdības sabotāža, jo Mašels organizējis kaimiņvalstu fronti pret aparteida aizstāvi Botu. Patiesībā marksists Mašels jau 1984. gadā parakstīja neuzbrukšanas un neiejaukšanās līgumu ar Pretorijas valdību.

Mozambikas prezidents gāja bojā Pad. savienībā ražotā divmotoru lidmašīnā, kuŗai trūka instrumentu, lai orientētos nelabvēlīgos gaisa apstākļos.

Atzīmējams, ka Mozambikā nepārtraukti plosās pilsoņu kaŗš, un labā spārna partizāni savās rokās jau sagrābuši 2/3 no valsts territorijas.

Mašels izlīga ar Botu.

Pa šauru spraugu

Rietumu žurnālistiem šad un tad rodas iespēja vairākas dienas uzturēties padomju zemē, lai pavērotu, kas notiek aiz smagā dzelzs aizkara. Zināms, ka krievi operē tikai ar fragmentiem no visa tā, kas notiek viņu valsts aizsardzības, izglītības vai ekonomijas sistēmā. Bet arī šie mazie fragmenti rakstura rīgi, un daudz kas no tiem secināms.

Rietumu televīzijas raidījumos bija redzamas lielākas vai mazākas padomju cilvēku grupas vai nu pilsētās, vai gaŗajās rindās pie veikaliem un Ļeņina mauzoleja Sarkanā laukumā. Šo cilvēku tērps izskatījās gluži pilsonisks. Zinot zemo dzīves standartu Pad. savienībā, kur sevišķi ietērpa priekšmeti ļoti dārgi, salīdzinot ar izpeļņu, palika iespaids, ka televīzijā uzņemtie skati samāksloti un tādēļ nepārliecina skatītāju rietumos. Komūnisti prot nospēlēt teātri — kas tur pavisam? Apģērbj cilvēku grupu un tad to izvirza ekrāna priekšā. Biezie, labi šūdinātie kažoki, kuplās siltās cepures un apavi nevarēja pārliecināt, ka viss tas ataino caurmēra padomju pilsoņu turību un iespējas.

Rietumu žurnālistiem bija pavērta šaura sprauga arī uz mežonīgās Sibirijas novadiem. Varbūt žurnālistiem imponēja komūnistiskie sasniegumi Irkutskā vai citur — fabrikas, ceļu izbūves, dzīvojamās ēkas, lielā sala dēļ kažokos vai vairāku drēbju kārtās satuntuļotie iedzīvotāji. Strādnieku dzīve, ienākumi, iztika un dzīves standarts palika neatklāti. Žurnālisti (ja arī viņi to gribētu) nevarēja iekļūt strādnieku dzīvoklī, lai redzētu, kas viņam galdā, kāda istabas un virtuves iekārta un kā viņi paši raksturo savu dzīvi sociālistiskā paradīzē. Tāpat žurnālistu ausis nesasniedza nostāsti par to, kā šīs rūpniecības pilsētas tapušas. Saprotams, ka slēpjamā ietilpa arī fakti, ka daudzas pilsētas, izbūves un rūpniecības uzņēmumi Sibirijā izveidoti ar vergu darba spēku. Visu šo gigantisko iekārtojumu pamatos bezgala daudz vergu darbā nomocītu dzīvību.

Žurnālistus pat neiepazīstināja ar padomju kolchoziem, kas taču veido mugurkaulu tik varēni izslavētam un sekmīgam zemnieku kopdarbam. Arī šo ainu neredzot televīzijas lodziņā, no padomju preses ziņām un varasvīru strostojumiem kolchozniekiem uzzinām, ka šajā saimniecības nozarē, kuŗā krievu zemnieks padarīts par režīma vergu, daudz kļūdu, pārkāpumu un pat sabotāžas. Vai katru gadu padomju valdība sūdzas par neizpildītiem plāniem un to reālizētāju nolaidībām.

Meli un liekulība turpretī parādījās raidījumā par baznīcas dzīvi un reliģisko brīvību padomju valstī. No daudzajām pareizticīgo katedrālēm Maskavā palikusi tikai viena, pārējās komūnistu varas laikā slēgtas, to garīdznieki padzīti vai nošauti, tāpat slēgto dievnamu telpas izlieto citām laicīgām dzīves vajadzībām. Pieminētajā katedrālē tad nu rādīja notiekam dievkalpojumu tādā pašā spožumā, kā tas bija cara laikos. Saprotams, pēc valdības rīkojuma katedrāle bija stāvgrūdām pilna dievlūdzējiem. Kūpēja vīraks, vizuļoja svētbildes, zemu balsi skanēja dziedātā liturģija, lai rādītu svešiniekiem, cik atklāta un brīva ir kalpošana Dievam šaī sātāna piemeklētā valstī.

Vārdu sakot — valdības izkārtots teātris, lai svešajiem vērotājiem aizmiglotu acis, tie sāktu pārdomāt redzēto un vienā otrā gadījumā arī pozitīvi secinātu par baznīcas dzīvi ateistu valstī. Jāpiemin amerikāņu evaņģelists Grēms, kas pirms kāda laika apceļoja Pad. savienību un mājās pārbraucis izteicās, ka baznīcas dzīve Pad. savienībā netiekot traucēta (?!). Naīvu nezinātāju nekad nav trūcis. Bet garīdzniekam savai tautai taču jāstāsta patiesība, ja pats viņš grib būt taisns un atklāts Dieva priekšā.

Pa sīku spraugu tika parādīta padomju skola. Izmeklēti, speciāli uzposti skolēni demonstrēja savu prasmi un zināšanas, kas raksturīgas padomju interesēm. Vai visos klases stūŗos sabīdītas Ļeņina bistes, pie sienām sarkanās valsts emblēmas, vadoņu izteikas, uzmudinājumi jaunatnei, pašslavināšana un citas „svarīgas" piedevas. Jau uz skolas sola bērnus ietrenē tā sauktā masu runāšanā, kas nepieciešama padomju mītiņos, rezolūciju pieņemšanā un runātāju sumunāšanā. Pats galvenais — skolām jāizaudzina padomju sistēmai nepieciešamie partijas cilvēki, komūnistu jaunie kadri. Bērnu domāšana tiek malta partijas gudrību apgūšanai, lai no jaunieša vispirms izveidotos komūnists un tikai pēc tam padomju valsts pilsonis ar savām ikdienas dzīves prasībām un mērķiem. Komsomoļciem jeb komūnistiskās jaunatnes locekļiem visādas priekšrocības kā skolu apmeklēšanā, tā arī vēlākās dzīves gaitās.

Pa mazliet platāku spraugu bija redzama gādība un rūpes par padomju pilsoņa veselību un slimnīcu iekārtu. Ticēt un domāt, ka tā būtu priekšzīmīga, būtu sevis apmānīšana. Padomju vara gan dižojas, ka veselības kopšana un tās uzturēšana padomju valstī ir brīva. Ir cits jautājums, cik tā laba un efektīga. Caurmēra padomju pilsonis visu piecieš, viņam tas jādara, jo citas iespējas nav. Tālredzes lodziņā bija redzama kādas padomju slimnīcas operācijas telpa līdz ar medicīnisko personālu. Tajā lietota lentes sistēma: operējamie sarindoti atsevišķās gultās, un tās tad nu sakustas, operācijai sākoties. Katrs operējamais iet cauri operāciju fazēm, kuŗās darbojas atsevišķi ārsti. Kad operējamais nonāk pie viena ārsta, tas padara savu daļu, un operējamais tiek ievirzīts nākošajā fazē resp. nākošā operējošā ārsta rīcībā. Katrs ārsts veic savu detaļu, un tā operācija nobeidzas. Atliek jautājums: ja nu beigās kaut kas ar slimnieku sametas, kā atrast to ārstu, kas par šo klizmu atbildīgs.

Operāciju zālei nav plašuma, tā pauž saspiestību. Slimnieku gultas primitīvas, šķiet, bez mechaniskām ierīcēm tās pielāgo slimniekam vajadzīgā stāvoklī. Tālredzes lodziņā bija pateikta arī kāda valsirdība: slimnīcās ieviesosies kukuļošana. Slimnieki mēģina izdabūt labākus ārstniecības līdzekļus vai palīdzību, operējot vai nu ar naudu vai citāda veida machinācijām, ko bargi soda, ja slimnieku notver šādos neatļautos darījumos. Nebūtu par visu to jābrīnās, ņemot vērā medicīniskā personāla zemo atalgojumu. Katrs kaut kā lūko piepelnīties. Ne vārda par to, cik moderni ir ārstniecības piederumi, kāds plašums, izvēle un iespējas tos lietot. Ja nu par visu to nekas netiek minēts, rodas aizdomas, ka arī šīs lietas neapmierina. Šai nolūkā gribas atcerēties kādu notikumu neatkarīgās Latvijas laikā.

Ap trīsdesmitajiem gadiem no Latvijas uz Krievijas novadiem ekskursijā devās pulciņš latviešu žurnālistu, lai vērotu un redzētu tik izslavēto komūnistisko kaimiņu. Protams, ka jau arī toreiz tika norādīts, ko ciemiņi drīkst vai nedrīkst redzēt, rezervējot šai interesentu grupai tikai šauru spraugu, pa kuŗu ielūkoties paradīzei pielīdzinātajā zemē. Ekskursantu vidū bija arī nelaikis pulkvedis P., kuŗu pirms došanās ceļā bija sakodis trakumsērgas piemeklēts suns. Drošs paliek drošs — P. nobruņojās pret visām varbūtībām, līdzi paņemot attiecīgu pretpoti un šļircīti potes ievirzīšanai ķermenī. Pēdējā gan bija stipri nolietota, ar resnu smaili. Iebraucis kādā lielākā pilsētā, P. griezies vietējā slimnīcā, lūdzot, lai slimnīcas māsa izdara potes iešļircināšanu, drošāk, ja to izdara kāds no medicīniskā personāls. Māsa lūgumu izpildījusi, bet pēc tam, kaut zināmas neērtības skarta, tomēr lūgusi pacientu, vai viņš nevarētu nolietoto šļircīti atstāt slimnīcā, jo arī tāda tai neesot.

Rietumu žurnālisti tikai pa šauru spraugu varēja ieskatīties padomju zemes sejā. Bet ar to pietika, lai uzsvērtu, ka daudz kas vēl slēpts milzīgajā plašumā aiz dzelzs aizkara, kas arī nekad nenokļūs dienas gaismā.

P.G.

Pirmdienu vakari

Centrā

3. novembrī pl. 19.30

Soļīti pa solītim

Mūsu tautas glābšanas stratēģija

REFERĒS DR. J. DREIFELDS

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI

VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

Vasaras laikā, garās nedēļu nogalēs, veikals slēgts no sestdienas līdz pirmdienai.

Inta Gugāns-Tauriņš

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Murray E. Newbigging

BĒRU MĀJA

- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.

ACU ĀRSTS

Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.

3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1
Tel. (416) 485-5233.

LPB Kanadas kopas

Pirmais novadu vakars,

šoreiz veltīts **ventiņiem.**

svētdien, 26. oktobrī, pl. 16 Latviešu Namā.

Piedalās: *Dr. Kārlis Zvejnieks — Kārlis Kurbads — Kuraž Krišs, Rūdolfs Norītis — Ķepal Krišs un Grizolde Kristīņa — lībiešu valodas demonstrējumi.*

Cienastā — sklandrauši, speķrauši, tējas un ventiņu viesmīlība.

Viesus no pārnovadiem — Kursas, Vidzemes un Latgales lūgtin lūdzam.

Vakaru vadīs Arveds Celms.

TLTA Sestdienas ģimnazijas gadskārtējais rudens izbraukums arī šogad bija uz Sidrabeni. Interesantās nodarbībās un apvidus gājienos ģimnazisti pavadīja rudenīgu svētdienu. Attēlā izbraukuma dalībnieki ar ģimnazijas direktrisi Veru Slaviešu (attēlā kreisajā pusē). Ekskursijas vadītāja un nodarbību plānotāja bija 4. kl. audzēkne Sandra Ezera un skolotājs Alberts Vītols. Noslēgumā visi skolas audzēkņi un skolotāji pulcējās Sidrabenes baznīcā, kur māc. A. Celms runāja par mūsu senču kaujām pie Saules, bet māc. A. Čops pastāstīja par mūsdienu Sidrabeni.

Foto J. Ligers.

Izbraukums uz Sidrabeni

Toronto Latviešu ģimnazijas skolnieki un skolotāji 28. septembrī devās ekskursijā uz Sidrabeni. 31. absolventu klase bija uzņēmusies atjaunot šo piemirsto tradiciju. Izbraucām pl. 8 un stundu vēlāk bijām jau Sidrabenē. Mantas novietojām kafejnīcā un ātri izgājām šķēršļu gājienā. Debess bija apmākusies, bet par to nebēdājām, bija silta diena.

4. klases izplānotais šķēršļu gājiens bija — Ceļojums pa Latviju. Visi skolnieki devās sirojumā pa Latviju Sidrabenē. Grupās apceļojām Rīgas jūrmalu, Gaiziņkalnu, Zemgales zemieni un citas ievērojamas un vēsturiskas vietas. Katrā vietā vai nu ieguvām jaunas zināšanas vai apstiprinājām tās, ko jau bijām mācījušies par Latviju un latviešu tautas vēsturi. Kārtīgi izskrējušies un izsportojušies, devāmies uz kafejnīcu pusdienās — tās garšoja lieliski.

Vadītāji bija izdomājuši mūs iesaistīt diskusijās. diskutējām visi — skolnieki un arī skolotāji, brīvi un raiti izteicām savas domas. Pārrunājām ģimnazijas dzīvi un latviešu sabiedrību. Atziņas bija dažādas, un kad direktrise prasīja, ko varam iegūt no ģimnazijas ekskursijām, atbildes varētu būt: mēs iepazīstamies ar jauniem skolniekiem, nostiprinām esošās draudzības un kā skolnieki, tā skolotāji tuvināmies un saaugam vienībā. Skolas direktrise ieteica apciemot Kristus Dārzu ar mazu programmu mūsu vecajai paaudzei. Visi apsolījās to pārdomāt.

Pēc pusdienām un diskusijām mums vajadzēja izkustēties. Basketa laukums sagaidīja spēlētājus ar pazīstamo tautas bumbas spēli, tad sākās tradicionālā mirkšķināšanas spēle, pēc tam pavisam jauna spēle — „Es tevi mīlu". Pēc mīlestības spēles gribējās ēst un gājām launagā.

4. klase bija nopirkusi un piedāvāja visai skolai Berlīnes pankūkas un augļu sulas; drīz vien cienasts bija notiesāts.

Pievakarē devāmies uz Brīvdabas baznīcu, kur pieminējām cīnītājus — Saules kauju pirms 750 gadiem, Sidrabenes pili un šolaiku brīvības cīnītājus. Dzirdējām Kristīnas Soutāres Plūdoņa dzejoļa Saules kauja lasījumu. Par zemgaliešu varenību — Plūdoņa dzejolis Mežotnes taure — lasīja Markus Brants. Guntis Eislers nolasīja Gunāra Astras runu, ko šis brīvības cīnītājs teicis mūsu apspiedējiem. Runu Guntis dabūja no plakāta, kas izlikts Latviešu Namā, — bet cik to ir lasījuši?

Māc. Čops stāstīja par Sidrabeni — par to Sidrabeni, kas bija pēdējais Senlatvijas cietoksnis mūsu tautas brīvības cīņās 12. gadu simtenī. Tāds pats cietoksnis ir arī šī Sidrabene — latviešu īpašums, kas pirkts, lai būtu kā Sidrabenes pils sargs un aizsargs svešumam ap mums.

Māc. Čops stāstīja, kāda Sidrabene bijusi pirms 30 gadiem, kad Sv. Andreja draudze to iegādājās. Indīgā ēfeja pa visu upes malu, bet māc. Čops nopircis sāli un izkaisījis — kaimiņu govis apēdušas visas indīgās ēfejas ar visām saknēm. Šodien mums te ir tīra skaista Sidrabene. Paldies māc. Čopam, mēs dzirdējām, cik daudz pūļu pielikts, lai mums būtu šī skaistā vieta. Mūsu mantojums.

Diena beidzās ar vakarjundu — Svēts mantojums šī zeme mūsu tautai. Kad skolotājs Alberts Vītols mūs mācīja šo dziesmu dziedāt — neko neizjutām, bet Sidrabenē mēs izjutām, ka ne vien šī zeme Sidrabene ir mūsu mantojums, bet tā zeme tur pie Baltijas jūras — tā ir mūsu svēts mantojums.

Šī diena mums paliks ilgi atmiņā. Lai sirsnīgs paldies Sv. Andreja draudzei par atļauju tur pavadīt skaisto dienu. Lai paldies skolotājiem, kas bija ar mums, ne lai mūs izrīkotu, bet lai mūs vadītu kopībā, vienībā, sadraudzībā.

Skaitā mēs bijām maz, bet ieguvām daudz. 3. klase jau ir sākusi plānot ekskursiju nākamam gadam — dienu latviešu kultūrai, tikumam un ticībai.

Šī gada ekskursija bija beigusies, visi ģimnazisti devās mājās noguruši, bet sajūsminăti par skaisti pavadīto dienu kopībā.

Sandra Priedīte,
Sandra Ezera,
TLTA Ģimnazijas
4. klases skolnieces

Laimonis Dārznieks

Māte Latvija

Zem svešas varas
Uz ceļiem sakņupusi
Mūs' Māte Latvija,
Kas jautā sev:
„Cik ilgi vēl, cik ilgi vēl?"

Un acis atveŗot tā vēro
Tās kapu kopiņas
Ar baltām krustu rindām —
Tur viņas dēli dus:
„Vai nava gan, vai nava gan?" —

Tik viena cerība:
Trīs zvaigznes augstu gaisā mirdz,
Un māte Latvija
Mūs atkal sauks,
Lai kopā dziedātu:
Dievs, svētī Latviju!

Par visu esiet pateicīgi! Jo tāda ir Dieva griba Kristū Jēzū attiecībā uz jums (1. Tesal. 5:18).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. māja 769-6950.

26. oktobrī pl. 11 dievkalpojums. Piedalās draudzes ansamblis un ērģelniece A. Rundāne; pl. 10.00 jauniešu grupa; pl. 10.30 svētdienas skola un bērnu dārzs; pl. 12.15 iesvētāmie.

2. novembrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētki. Bērnu spredikis.

Pēc dievkalpojuma archibīsk. Arnolds Lūsis stāstīs un rādīs video lenti par kristīgās ticības Latvijā 800 gadu atceres svinēšanu Romā.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

26. oktobrī pl. 11 Reformācijas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

2. novembrī pl. 9 dievkalpojums angļu valodā; pl. 15 dievkalpojums.

9. novembrī pl. 11 dievkalpojums lieliem un maziem. Dievkalpojumu vadīs māc. Ivars Gaide. Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena ar māc. I. Gaides referātu: Novecošanās — ieguvums vai zaudējums?

16. novembrī pl. 15 dievkalpojums.

18. novembrī pl. 19 dievkalpojums Latvijas dibināšanas dienas atcerei, kopīgs visām draudzēm Toronto.

23. novembrī pl. 11 Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Koris.

30. novembrī, 1. Adventa svētdienā, pl. 9.30 dievkalpojums angļu valodā; pl. 15 Garīgās mūzikas koncerts Tam Kungam jauna dziesma. Koncerta programmu sagatavo Toronto draudžu jaunieši.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

26. oktobrī pl. 13 dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

2. novembrī pl. 13 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā. Dziesmu lapiņas. Baznīcas gadskārtējais bazārs.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

Nākamais dievkalpojums 7. novembrī pl. 13.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

26. oktobrī pl. 11 Reformācijas svētku dievkalpojums; pl. 12 iesvētamo sanāksme.

2. novembrī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums; pl. 17.30 Reformācijas svētku bankets.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl. 13.30 baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīca).

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Kultūras dienas ar plašu programmu

LNAK Kultūras padomes sēdē 27. septembrī Intas Purvas vadībā, pārrunājot gadskārtējo Kultūras dienu organizēšanu, vienojās tās sākt ar Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu. Tās risināsies Kronvalda Ata gada zīmē. TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā 24. un 25. janvārī izrādīs Blaumaņa lugu No saldenās pudeles Sandras Markitantes-Cifersones režijā. Dzejniece Guna Ikona-Krūmiņa sniegs apceri par Kronvalda Ati. Pēc tam 7. un 8. februāŗa sarīkojumi būs veltīti Kronvalda Ata 150 gadu dzimšanas dienas atcerei. Kronvalds ir studentu korporācijas Lettonia dibinātājs, un šīs korporācijas trīs locekļi sagatavojuši 3 referātus: Imants Alksnis sarīkojumu ievadīs sestdien, 7. februārī, pl. 14.30 Latviešu Namā ar referātu Atis Kronvalds un viņa nacionālie centieni. Programmā būs sakārtots uzvedums par Kronvalda Ata laiku. Latviešu Nama dāmu komiteja gatavos azaidu. Svētdien, 8. februārī, Latviešu Centrā paredzēts Jāņa Bērziņa referāts: Kronvaldu Atis — latviešu valodas kopējs un mācītājs. A. Celms referēs par Kronvaldu kā skolu darbinieku, kas arī sasaucis pirmo latviešu skolotāju konferenci. Priekšnesumos skolu jaunatnes uzvedumi par Kronvaldu Ati dziesmās un skandējumos.

Latviešu valodas izlokšņu paraugu ieskaņošanai ienākušas trīs latgaļu dialekta kasetes un viens Talsu novada dialekts. Latviešu folkloras īslugu sagatavošanu iespiešanai skolu sarīkojumiem un jaunatnes iepazīstināšanai ar latviskajām tradicijām tagad vada Arvīds Memenis. Līdz šim projektam nodotas Intas Purvas un A. Memeņa īslugas. Etnografisko lugu iespiešanai saņemts PBLA Kultūras Fonda 1500 dol. pabalsts. Elma Miniate informēja par bērnu grāmatu iespiešanu, kam varētu lūgt līdzekļus no Ontario provinces valdības, Latviešu institūta un citiem avotiem. Jānis Briedis bija savācis latviešu skolu skolotāju kursu lekcijas, kuŗas izdos grāmatā.

Šī gada PBLA Kultūras Fonda valdes sēde notiks Latviešu Namā Toronto 4. oktobrī, pl. 12.00. Pēc sēdes pl. 18.00 paredzētas kopējas vakariņas, bet pl. 19.00 literārs sarīkojums LPB Kanadas kopas izkārtojumā. Ieejas maksa šinī sarīkojumā tiešo izdevumu segšanai 4 dol.

Nākošā LNAK Kultūras padomes sēde ceturtdien, 13. novembrī, pl. 19.00 Latviešu Namā.

Pēc LNAK Kultūras padomes sēdes 27. septembrī Purvainē notika arī Tupeņu saiets LPB Kanadas kopas biedriem ar literāro darbu lasījumiem.

Piedalījās septiņi autori: Jānis Briedis, Guna Ikona-Krūmiņa, Lolita Gulbe, Krišs Sidars, Valija Mērniece, Arvīds Memenis un Inta Purva. Viņi lasīja prozu un dzeju. Pēc katra lasījuma darbu iztirzāja, deva novērtējumu un kritiku, autoram nākot ar savu motīvāciju. Brīžiem pārrunas izvērtās ļoti spraigas, domām mainoties ar autoru un citiem vērtētājiem, taču konstruktīvas un ierosinošas. Gandrīz visi lasītāji bija pieturējušies pie sava rakstniecības veida un lasīja vai nu prozu vai dzeju, abus — gandrīz nemaz. Sagaidīja, ka Lolita Gulbe, kuŗai jau iznākušas divas dzejoļu grāmatas, lasīs dzeju kā vienmēr, bet tagad viņa pirmo reizi pārsteidza ar prozu, nākdamą ar īsāku stāstījumu.

Arī Jānim Briedim bija prozas lasījums, apliecinot labas vērotāja spējas mūsu sadzīvē un satiksmē ar citiem cilvēkiem. Vēl proza bija Arvīdam Memenim — par Nevarīgo veču pašapmānīšanās klubu, kuŗu viņš nosaucis par satiru, bet ieguva daudzas kritizētāju piezīmes, ka nav ļāvis saviem tēliem darboties, bet visiem priekšgalā cīnījies autors pats, mērķēdams savu bultu arī uz Saules Dārzu, kur izpelnījās visvairāk piezīmju. K. Sidaram bija pāris īsu feļetonu un daži panti, kuŗus kritizētāji novērtēja par labdabīgu humoru un latvisku. Valija Mērniece, kuŗa glezno un raksta, lasīja atziņas par laika izmantošanu, draudzības ceļu uz prieku un citas atziņas. Arī Guna Ikona kalpo divām mūzām — dzejai un gleznicecībai. Viņa nolasīja divus dzejoļus, kas tulkoti arī angliski — par Ķīnas koku ,,sumaku'' un otru dzejoli — Pielūgsme. Vēl bija kāds trešais latvisks oriģināldzejolis. Viņa savā kriterijā atzina, ka ,,laba dzeja iet pāri paaudžu un tautu robežām.''

Lasījumus un pārrunas, kas ieilga līdz pusnaktij, ar savas dzejas paraugiem nobeidza Inta Purva. Ar saviem jaunākiem dzejoļiem — Ēnas un Rudens rapsodijas, viņa ieguva klausītāju atzinību kā sava paaudzes spilgta pārstāve, arī ar izteiktu latviskumu savā dzejā.

Šķiroties visu atzinums bija, ka šādi saieti rīkojami arī turpmāk. Nākošais Kanadas preses kopas saiets ar ievestiem viesiem paredzēts 12. decembrī pl. 19.00 Latviešu Namā ar lasījumiem svecīšu gaismā Ziemsvētku ieskaņai. Līdzīgus saietus rīkoja arī vecā kopas valde.

V. S.

Skolas gadu ievadot TLB Sestdienas skolā Toronto. Foto J. Liģers.

SAVIENOTĀS VALSTIS

KALAMAZŪ

● No latviešu saimes 14. augustā šķīries Aleksandrs Kalniņš. Viņš ndzimis 1895. gada 25. augustā Latvijā, dzīvojis Kalamazū kopš 1950. gada. Bijis Kalamazū latviešu ev.-lut. draudzes loceklis, Kalamazū latviešu biedrības biedrs, kā arī mednieku un makšķernieku kluba biedrs. Par viņu sēro sieva Ženija, kā arī māsa Olga Feodorova Toronto. Al. Kalniņu pēdējā gaitā izvadīja 19. augustā no Langelanda bēŗu nama uz Riversaida kapu latviešu nodalījumu māc. L. Vīksne. Kapos atvadījās draudze, Latviešu biedrība, Mednieku un makšķernieku klubs, kā arī draugi.

● Kalamazū latviešu skolas jauno mācību gadu 6. septembrī Sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzes telpās ar svētbrīdi ievadīja prāvests J. Turks. Skolas vadību ar šo gadu uzņēmusies Mārīte Strautiņa.

● Kalamazū rudens sarīkojumu sezonu atklāja Latviešu biedrības dāmu komiteja 6. septembrī ar ļoti plašu programmu: tirdziņu, pusdienām, daiļamatniecības izstādi un referātu par tautas tērpiem. Biedrības nama augšējā zālē daiļamatnieku izstādē piedalījās keramiķes Rita Kubuliņa, Gundega Peniķe, audēja Velta Galēna piedalījās ar dažādiem audumiem. No ciema Latvija ar desmit koka un metalla skulptūrām izstādē piedalījās tēlnieks Arvīds Štrāls. Biedrības nama lejas zālē notika Lienes Kaugares referāts ,,Mūsu tautas tērpi un to valkāšana''.

● Kalamazū DV apvienības rudens svētki notika 13. septembrī Recreation parka telpās. Svētbrīdi vadīja prāv. J. Turks, uzrunu teica J. Ķinēns. Par tematu ,,Brīvības kuģa brauciens un politiskā darbība'' referēja DV CV jaunatnes daļas vadītājs Māris Graudiņš. Sekoja apbalvojumi. DV ASV valdes goda rakstus saņēma Jānis Ķinēns, Isalija Līce, kā arī šaušanas sporta daļas vadītājs Arnis Kalmanis. R. Jankavs izsniedza DV mūža biedru kartes Zeltītei Bērziņai, Zigmundam Bērziņam, Lidijai Krūmiņai, Livijai Kalmanei un Helmūtam Butlēvicam. Vanadzes bija sarūpējušas vakariņas. Bija arī izloze.

● Kalamazū abu latviešu draudžu kopīgie bērnu svētki notika 14. septembrī. Piedalījās abu draudžu mācītāji — prāv. J. Turks un māc. L. Vīksne. Bērnu nodarbību un sacensību izkārtošanā palīdzēja Lielupes (175) skautu vienība Richarda Roļļa vadībā. Lūgti bija arī Lansingas draudzes bērni. Bērnu svētkos piedalījās ap 30 bērnu, bet pieaugušo skaits bija ap 130.

● Soprāna Aijas Jirgensones, tenora Džima Šredera (James Shrader, Jirgensones vīrs) un pianistes Bonijas Volpertes (Bonnie Wolpert) romantiskās mūzikas vakars notika 19. sept. Publikai koncerts patika, bija daudz aplausu, visi izpildītāji saņēma ziedus. Šis bija iepriekšējās koncertu sezonas pēdējais koncerts. Jaunā koncertu sezona nav vēl izsludināta.

● Dzejniekam un komponistam Eduardam Patvaldniekam 26. septembrī klusībā palika 85 gadi. Viņš joprojām garīgi un fiziski možs, ir teicis akadēmiskās runas L.U. gada svētkos: 1983. g. par temu ,,Vērtību apziņa un dzīves jēga'', 1985. g. par temu ,,Rainis un viņa darbs''. Kalamazū latviešu koncertos vienmēr ir arī kāda jauna tautas dziesma Ed. Patvaldnieka sabalsojumā.

A. Dravnieks

ČIKAGA

● Latvijas universitātes 67 gadu atceres sarīkojums notika 27. septembrī Čikagas Latviešu namā. Sarīkojuma izkārtošana šogad bija LKSA Dzintara un Konkordiju kopas ziņā. Ievadvārdus teica Juris Valainis.

Valsts pastāvēšanas laikā universitātē studēja pāri par 23.000 studentu, no kuŗiem studijas beidza ap 7.500. Arī svešās zemēs cenšamies pēc augstākās izglītības. To liecina daudzie mācībspēki šejienes mācību iestādēs un studējošo skaits. Lielai daļai izglītības vai zinātnes darba gaitas saistās ar Latvijas universitāti.

Akadēmisko runu teica prof. Dr. K. Kaufmanis par tematu Betlēmes zvaigzne astronoma skatījumā. Profesors ļoti interesantā un saistošā referātā, illustrējot ar diapozitīviem, izskaidroja dažādas teorijas par Betlēmes zvaigznes parādību. Par to domas var būt dažādas. Zvaigzne parādījusies četras reizes dažādos laikos pēc Kristus dzimšanas. Viņš arī izskaidroja bībeles tulkojumu no grieķu un aroniešu valodas, tāpat par komētām un zvaigzni. Tā laika astronomu novērojumi un atzīmes par Kristus dzimšanas datumu (24. dec.) nesakrīt ar vispār pieņemto atzinumu par Kristus dzimšanu. Šo interesanto un vērtīgo referātu kuplais dalībnieku skaits noklausījās ar lielu interesi.

A.Z.

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.

Lūdz zvanīt **889-5076.**

Atmiņu gaismā

Trīsdesmitajos gados bija ieviests jauks paradums, ka Latvijas universitātē studējošo biedrības, apvienodamas sava novada studentus, vasaras brīvlaikā iestudēja uz izrādīja teātŗa lugas, tā apliecinādamas savu interesi par mākslu, tādu uzraušot arī sava novada ļaudis. Kā lugas izvēlei, tā iestudēšanai bija jāatrod režisors. Tolaik ar lieliem brīvdabas uzvedumiem populārs bija režisors Kristaps Linde. Bet Ziemeļvidzemes studenti, ar plašu apvienošanos Mazsalacas-Rūjienas studentu novadniecībā, izlēma citu ceļu — pie Nacionālā Teātŗa aktieŗiem, kuŗus tie bija iemīlējuši un iecienījuši.

Sarunvežu grupā ietilpa šo rindiņu rakstītājs, tautsaimniecības students Valdis Melderis un brīnumjaukā Mākslas akadēmijas audzēkne Elza Veide. Abi pēdējie nu jau sen viņā saulē. Par savu režisoru izvēlējāmies Jāni Šabertu, un tā pēc īsas apdomāšanās visi trīs jau stāvējām pie aktieŗu gērbtuves durvīm Nacionālā Teatrī.

Pa tām mūs laipni ielaida intendants Indriksons. Viņš runāja mīkstā, it kā samtainā balsī. Vēlāk redzējām, ka viņš pirms izrādes gērbtuvē ienes četras tases tējas, kuŗas tika iztukšotas īsi pirms aktieŗu uziešanas uz skatuves. Ģērbtuvē, pareizāk izsakoties, grimēšanās istabā sastapām četrus: pie viena galda — Jāni Šabertu un Kārli Lagzdiņu, pie otra Osvaldu Uršteinu un Rūdolfu Baltovilku. Istaba tvanēja dažādu smaržu jūklī — visi četri pārveidoja savas sejas, raksturīgi tēlojamai lomai. Tie bija divu paaudžu mākslinieki. Grimējoties paloja gan mierīgas sarunas, gan uzdzirkstīja pa priecīgam jokam vai asprātībai.

Zīmīgi bija tas, ka jaunākās paaudzes Uršteins ar Baltovilku ar saviem kollēgām runāja ļoti uzmanīgi, ieturot siltu respekta toni un cieņu pret vecākās paaudzes kollēgām, kas jau bija ieguvuši lielāku atzīšanu teātŗa cienītāju pulkā. Pa panākumu kāpnēm ātri vien pacēlās arī Uršteins, pavisam tuvu sekodams savu vecāko kollēgu pēdās. Viņš jau bija guvis pa zaram no laura koka.

Režisors Šabertu mums neizdevās sarunāt — tālo un daudzo pārbraucienu dēļ uz Ziemeļvidzemi. Gan bijām panākuši citāda veida kontaktu.

Aktieŗiem bija tiesības saņemt un izsniegt draugiem izrāžu brīvbiļetes (tikai dažas), vai arī kādas ieejas zīmes par pāris desmit santimiem. Tas bija liels atvieglojums mums, studentiem, kuŗu kabatas rocība nekad neturējās pietiekami augstu. Jo sevišķi atsaucīgs bija jaunais Uršteins. Pats kādu laiku būdams teoloģijas students, viņš zināja un izprata studentu vēlmes, kuŗi ne tikai alka dārgi samaksājamas zinības, bet arī vēlējās redzēt un pārdzīvot to, kas risinājās uz teātŗa skatuvēm. Arī viņa izcili spēlētās lomas un zaļokšņie gadi saistīja jaunatni. Būs vēl tie, kas pētīs viņa spožos mākslas ceļus, pa kuŗiem iedams, viņš bagātīgi devis savas tautas garīgai augšanai, interesēm un alkām.

Osvaldu Uršteinu atcerēsies ne tikai kā lielu skatuves mākslinieku, bet arī kā nelokāmu patriotu, kas nepakļāvās radītāja gara ierobežotībai un kalpošanai trulai un smacētājai idejai, kuŗa, vairāk vai mazāk sāpīgi cirzdama, pārstaigāja teātŗa skatuves abu okupācijas varu laikā. Vēl vairāk: viņš līdz ar saviem vecākiem kollēgām izšķīrās par brīvību, kaut tas uzrausa dzīļas šķiršanās sāpes, atstājot dzimteni un ļaujoties nezināmai nākotnei ārpus savas zemes. Gluži pretēji tam, ko apliecināja viņa gadu kollēga R. Baltaisvilks.

Kad 1940. gada augustā ielās bija sadzīta demonstrantu masa, kas piespiedu kārtā sauca pēc pievienošanās Padomju savienībai, biju ieslēpies galvaspilsētas Virsnieku kluba dārzā, lai no turienes noskatītos nožēlojamā akcijā. Pie sētas atspiedies stāvēja Baltaisvilks. Pat nejautāts, viņš man izmeta: nu jau būs daudz labāk. Ar padomju otru okupāciju viņš kļuva par komūnistiskās jaunatnes teātŗa direktoru...

Varbūt daudz dzīves skarbuma bija jāpārcieš svešuma gaitās. Bet tās norisinājās brīvībā, brīvā radīšanas priekā. Osvalds Uršteins tam nenorimis kalpoja, pārliecināts, ka arī svešums dzemdē alkas pēc mākslas, latviešu teātŗa lieluma un svētības.

No ņiprās un skaistās gaisotnes Nacionāla Teātŗa grimēšanās telpā saviem kollēgām Jānim Šabertam un Kārlim Lagzdiņam pievienojās arī jaunākais — Osvalds Uršteins, ieiedams viņā saulē ar zaļojošu lauru koka zaru rokās. No tā vēl ilgi mirdzēs dzimtenei un savai tautai izkalpots gara spožums. Neaizmirsīsim viņus!

A. Vilks

Mūžībā aizsaukts mūsu mīļais

Aleksandrs Brūniņš

dzimis 1913. gada 28. novembrī Krievijā, dzīvojis Jaungulbenē
miris 1986. gada 27. septembrī Toronto, Kanadā.

Viņa mīlestību piemiņā paturēs

sieva Valentīne,
dēls Juris Toronto,
meita Vija ar ģimeni Misisāgā,
meita Dzintra ar ģimeni Okvillē,
māte un māsa Latvijā.

Es jūs atkal redzēšu,
Mīļie, jaunā spēkā
Un jūs atkal mīlēšu,
Apskaidrots bez grēka.

Eduards Paškevics

dzimis 1909. gada jūlijā Prodes pag. Ilūkstes apr.,
miris 1971. gada 5. janvārī Oldenburgā, Vācijā.

Sēro

brālis Andrejs ar ģimeni Toronto

Es sapni par dzimteni pagalvī likšu.

Osvalds Luters

dzimis 1924. gada 25. jūnijā Liepājā,
miris 1986. gada 27. septembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes
Toronto Palīdzības fonds

RM NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

C. OTTWAY
ĀRSTNIECĪBAS AUGU SPECIĀLISTS
463—5125 300 Danforth Ave M4K 1N6
Augi — dabisks veselīgs uzturs — vitamini
Bezmaksas padomi un laipni pakalpojumi
angļu un igauņu valodā.

VALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Toronto spēkratu
lieltirgotava
COURTESY ON THE QUEEN'S WAY
APSVEIC SAVU JAUNO
TIRGOTĀJU
VALDI FREIMANI

Valdim ir vienpadsmit gadu pieredze kā spēkratu mechaniķim un tirgotājam. Mūsu lieltirgotava ir lepna paziņot, ka Valdis būs priecīgs pakalpot ikvienam latvietim, kas vēlēsies iegādāties spēkratus.

Valdis labprāt iepazīsies ar ikvienu tautieti pa telefonu vai sastapsies savā darba vietā vai mājās. Viņa telefona numuri ir:

darbā 255-9151,
mājās 249-8019.

Jūs cienot,
Valdis Freimanis

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Dievkalpojumā Brāļu kapos Katskiļos 5. oktobrī iesvētīja 27 urnas un 4 piemiņas plāksnes, vienu no tām rakstniekam Jānim Akurāteram. Pokipsijas latviešu koris dir. Māŗa Kristapsona vadībā kuplināja dievkalpojumu, nodziedot arī Jāņa Akurātera dziesmu Lūgšana, ko komponējis A. Purvs. Spredikoja māc. Ž. Kristbergs, dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš. Apmeklētāju ap 500. Iepriekšējā vakarā māc. R. Zariņš runāja pie svecīšu gaismas vakara dievkalpojumā. Autobuss no Bruklinas 5. oktobrī atveda 45 viesus.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes valdes sēdē 7. oktobrī draudzes namā Bruklinā pārrunāja iespējas, kā nākamajā gadā labāk izmantot draudzes nometni Katskiļos. Nolēma izvirzīt komisiju, kas intervēs dažādas interesentu grupas un kas varētu atrast labākos izmantošanas projektus. Ja Austrumkrasta vasaras vidusskolai Beverīna vajadzētu jaunas telpas, draudze tās varētu piedāvāt. Tādā gadījumā gan telpas vajadzētu paplašināt un remontēt, piemērojot skolas vajadzībām. Bija arī ieteikums paplašināt līdzšinējo bērnu vasaras nometnes valodu kursu, jo ar katru gadu šinī posmā rodas vairāk bērnu. Līdz šim nometni izmanto bērni vasaras mēnešos, bet mēnesi pirms un pēc nometnes tur uzturas vecie ļaudis. Ieteica arī paplašināt 3x3 nometni. Komisija darbosies U. Gravas un I.Miemes vadībā, sagatavojot priekšlikumus.

● Ņujorkas draudzes vasaras nometnes 30 gadu atceres sarīkojums devis 9600 dol. atlikumu, ieskaitot tur arī labvēļu ziedojumus. Par šo līdzekļu izlietošanu lems jubilejas komitejas priekšsēde I. Mieme saziņā ar draudzes lauku īpašuma komiteju. No Māras Bukas saņemti 10.400 dol. par 3x3 nometni. Šinī summā ieskaitīti visi ienākumi, bet jāatskaita saimniecības izdevumi, elektrība, ēdienu reizes un citi izdevumi. Miķeļu tirgus devis pāri par 3000 dol. atlikumu Ziemeļu novada dāmu komitejai. Draudzes valde nolēma ziedot 1000 dol. Bruklinas Betlēmes baznīcas remonta darbiem, ņemot līdzekļus no speciāliem ziedojumiem. Draudze šo dievnamu īrē dievkalpojumiem un sarīkojumiem no 1951. gada.

● Ņujorkas draudzes skolu padome nolēmusi jaunajiem skolotājiem maksāt skolotāju konferences izdevumus. Konference notika draudzes īpašumā Salā 11. un 12. oktobrī. Iespējams, ka skolu padome atradīs līdzekļus visu Ņujorkas skolotāju konferences izdevumu segšanai.

● Laikraksts New York Post 25. septembrī plašākā rakstā izvērtē notikumus Šatakvas sanāksmē Jūrmalā. Žurnālists kā amerikāņu delegācijas pārstāvis sešas dienas vērojis sanāksmi. Amerikāņi debatēs norādījuši, ka ASV neatzīst Latviju kā daļu no Padomju savienības. Padomju spēki 1940.gadā pēc vācu un krievu nolīguma okupējuši Latviju. Amerikāņu runātāji sanāksmē norādījuši, ka Krievija neievērojot cilvēku tiesības. Daļa no ,,tipiskiem'' latviešiem bijuši eksperti, kas atvesti no Maskavas, bet pārējie krievu izmeklēti pārstāvji no Latvijas. Žurnālists liecina, ka amerikāņi bijuši labāk sagatavoti, bet krievi savās runās lietojuši tukšu retoriku. Kāds no viņu galvenajiem delegātiem norādījis, ka Berlīnes mūris ierīkots, lai Rietumvācija neuzbruktu Austrumvācijai. Pierādījums, ka Latvija ir Padomju imperijas sastāvdaļa, ir tas, ka amerikāņu delegāti ieradušies sanāksmes vietā padomju lidmašīnās ar padomju vīzām. Daļa amerikāņu runu bija iespiestas pilnīgi bez komentāriem latviešu presē. Dažas spēcīgas amerikāņu piezīmes parādījušās televīzijas raidījumos jo pilnīgi, bet dažas pat krievu nacionālā televīzijā, kaut dažreiz ar krievu ,,pielikumiem''.

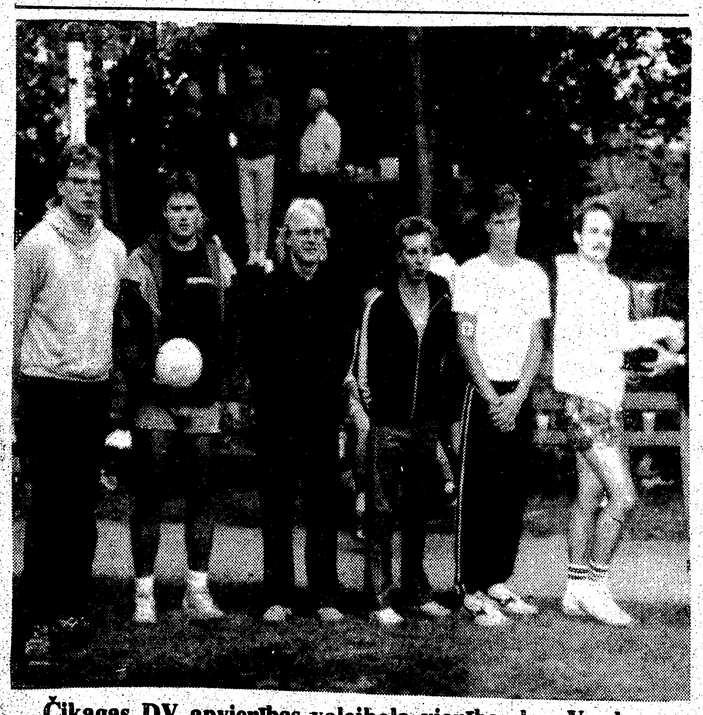

Čikagas DV apvienības volejbola vienība, kas Vandavegas ceļojošā kausa izcīņā ieguva pirmo vietu. No kr.: Andrejs Plūme, Guntis Šmits, Pēteris Plūme, Edmunds Kļaviņš, Ēriks Eglītis, Edvīns Roze (vienības vad.)

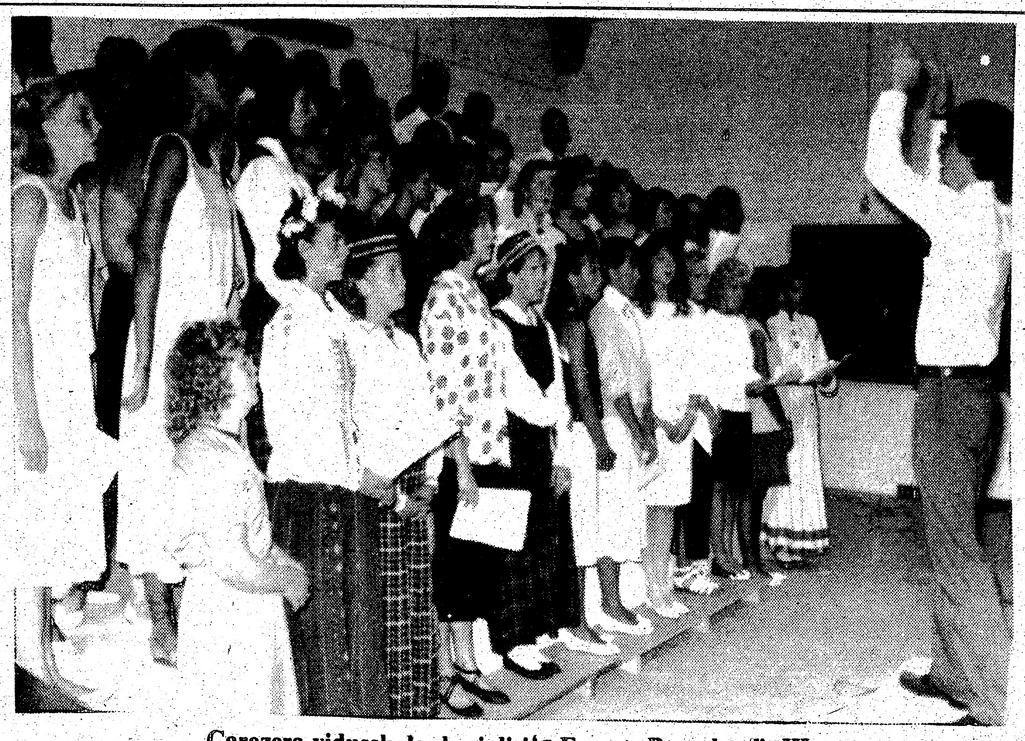

Gaŗezera vidusskolas kori diriģē Ernests Brusubārdis III.

● Mirušais Ņujorkas DV apvienības biedrs Jānis Kuzņecovs savā testamentā novēlējis, lai apvienība nosvin viņa bēres ar mielastu. Mielasts arī notika DV namā 27. septembrī. Bez tam testamentā novēlēti līdzekļi apvienības darbam.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Salas baznīcā 5. oktobrī pēc Pļaujas svētku dievkalpojuma sarīkojumu zālē varēja noskatīties slīdītes par Brāļu kapiem Katskiļos, ko lasīja un rādīja A.V. Golts. Bija ieradušies ap 60 klausītāju. Mākslinieka A. Krūkliņa gleznu izstāde bija ierīkota trijās istabās. Novada dāmu komiteja apmeklētājus pacienāja ar kafiju un cienastu.

● Korporācijas Daugaviete 65 gadu jubilejas atceres Kultūras nedēļas nogali 4. oktobrī ievadīja koncerts Sv. Pētera baznīcā — Manhatenā, kur bija ieradušies ap 80 klausītāju. Koncertā piedalījās Daira Langena ar klavieŗu spēli, Laimdota Anšmite un Skaidrīte Hildebrante ar dziesmām, māsas Ingrīda un Karina Gūtbergas ar ērģeļu spēli. Jonkeru baznīcā dievkalpojumā daugavietes piedalījās organizētā veidā. Pēc tam sarīkojumu zālē atklātā literārā pēcpusdienā ,,Rīga dzejā un dziesmās'' piedalījās Anda Juberte, Rita Petričeka un Andra Žvārgule ar referātu, dziesmām un deklamācijām, kā arī rādīja Rīgas skatus. Gleznu izstādē piedalījās Helēna Zemjāne ar akvareļiem un Lelda Vintere-Ore ar eļļas gleznām. Noslēgumā Daugavietes pacienāja ap 180 viesu ar kafiju, maizītēm un cepumiem. **Vk.**

DIENVIDDAKOTA

● 17. augustā aizgājis mūžībā pazīstamais architekts Jānis Orleāns 95 g. vecumā. Savā bagātajā mūžā tas bija pārstaigājis vecākai paaudzei pazīstamo ceļa posmu — bēgļu gaitas Krievijā. Atgriežoties dzimtenē, turpina pārtrauktās studijas LU, strādādams arī par asistentu LU un skolotāju Rīgas technikumā.

Gaŗš ir J. Orleāna veikto darbu saraksts: Vidzemes apgabala inženieris, Latvijas Lauksaimniecības būvbiroja vadītājs, Zemkopības min. būvn. nod. vadītājs un citi amati. 1944. g. J. Orleāns dodas uz Vāciju un strādā amerikāņu armijas stabā Kaiserlautenā par architektu. ASV uzņemas Dienviddakotas pavalsts būvinspektora pienākumus, ko veic līdz aiziešanai pensijā. Par J. Orleāna uzticību un neatlaidību darbā labāko liecību nodod gaŗš klāsts atzinības un pateicības rakstu. Nelaikis piederēja pie Tālavijas saimes. J. Orleāns atklājis, ka viņa tēva senči cēlušies no Francijas karāļu Orleānu cilts. Viņa vectēvs Francis O., bēgdams no Napoleona vajāšanas, iecelojis par drošu uzskatītajā Zemgalē, kur darbojies par muižu pārvaldnieku, pārņemot aizbēgušo muižnieku īpašumus. Viņa dēls Pēteris pēc nokalpošanas cara gvardijā 30 gadus kā sekretārs nodienējis Rīgas gubernātora dienestā. Kā Pēteris, tā viņa latviešu izcelsmes dzīves biedre Šarlote sevi uzskatijuši par latviešiem. Šī apziņa arī noteikusi Jāņa Orleāna mūža gaitas.

Līdz mūža beigām J. Orleāns apmeklēja visas pieejamās bibliotēkas un daudzo svešvalodu grāmatās pētīja un aprakstīja savu senču gaitas vēstures gaismā. Cerams, ka viņa dēls Olģerts, kas darbojas ASV ārlietu ministrijā par svešvalodu tulku, cels gaismā tēva pētījumus. **E.P.**

ČIKAGA

● Ģimenes un draugu vidū 80 gadu dzimumdienu 6. septembrī nosvinēja Kārlis Legzdiņš, dzimis 1906. gada 24. augustā Vitrupes pagastā Valmieras apr. lauksaimnieka ģimenē. Pēc Limbažu ģimnāzijas beigšanas studē Latvijas universitātē inženieŗu zinatņu fakultātē. Tanī pašā laikā strādā Jūrniecības depārtmentā. 1944. gadā nokļūst Vācijā. Ingolštates nometnē ir komandants, kā arī darbojas citos amatos. 1950. gadā iecelo ASV, sākumā strādā fabrikā. Pārceļoties uz Čikagu, atrod darbu savā profesijā Johnson & Johnson inženieŗu birojā kā dzelzs būvju projektētājs. Aktīvi darbojas Čikagas latviešu sabiedrībā. Vairākus gadus bijis Čikagas Sv. Jāņa draudzes kasieris, vēlāk Ciānas draudzes kasieris, ČLB kasieris, Kr. Barona latviešu skolas padomes priekšsēdis. Dzied Ciānas draudzes un Čikagas vīru korī. Studiju laikā pievienojies korp. Fr. Metropolitāna saimei, kur darbojies dažādos amatos. Ir Č.K.K. dalībnieks. Ģimenē meita un dēls ieguvuši augstāko izglītību, aug divi mazbērni. Pēc prāv. V. Vārsberga vadīta svētbrīža sekoja gara apsveicēju rinda.

Bija viesi no Kanadas un Vašingtonas, D.C.

● Čikagas Latviešu biedrības dāmu komitejas rīkotais Miķeļa tirgus notika 28. septembrī Latviešu namā. To dāmu komiteja rīko jau vairākus gadus, lai iegūtu līdzekļus Čikagas Latviešu biedrības vajadzībām, pārdodot pašu mājās gatavotos produktus. Biedrības dāmas bija cītīgi strādājušas, ziedojot daudz darba stundu. Sarīkojuma vajadzībām daudzi tautieši bija ziedojuši mantas un naudu. Bagātīgā mantu loterijā darbojās V. Dzelme, R. Vilciņa, M. Baltiņa, M. Ozoliņa un L. Zaube. Par saldumu mīļotājiem rūpējās I. Grigolate, F. Grigolate un E. Dzelme. Tirdziņā varēja iegādāties arī garšīgus cepumus, sierus, skābētus kāpostus un daudz citu labu mantu. Bija arī rotas lietas plašā izvēlē. Netrūka arī keramikas izstrādājumu. Varēja iegādāties arī skaistas tautiskas lelles. Par garšīgām pusdienām rūpējās L. Ozoliņa, H. Legzdiņa, Z. Polīte, M. Vaskova, V. Kinstlere. Ātri izpārdeva arī japāņu loterijas lozes. Sarīkojums deva 3000 dol. atlikumu. **A.Z.**

DETROITA

● 19. oktobrī pēc dievkalpojuma Sv. Pāvila latviešu ev. lut. draudzes sabiedriskajās telpās, Latviešu Apvienības Detroitā izkārtojumā notiks Romantiskas mūzikas pēcpusdiena; viesosies koloratūrsoprāns Aija Jirgensone no Klīvlandes, kā arī Džēms Šrādens, tenors.

Programmā ārijas no Verdi operas Traviata, Bizē Karmenas, Pučīni Bohēmas, A. Žilinska Pūt vējiņi un Zelta zirgs un J. Kalniņa Ugunī. Aijai Jirgensonei ir maģistres grads operu mūzikā. Beigusi Oberlina konservātoriju Klīvlandē. Dziedājusi Klīvlandes operā. Guvusi lielu atzinību un labas atsauksmes. **A.D.**

Vācijas Latviešu centrālās padomes sesija

Kopš 1951. gada, kad Vācijas latvieši jau bija pārgājuši vācu saimniecībā un savu centrālo organizāciju reģistrējuši vācu tiesā, — šī ir jau XII ievēlētā Latviešu centrālā padome (LCP). Šai laikā tā veikusi daudz mūsu skolu, jaunatnes un latvietības saglabāšanai. Taču gadu no gada latviešu skaits Rietumvācijā samazinās. Ja 1951. gadā šeit vēl bija aptuveni 12.000 latviešu, tad tagad to skaits būs jau noslīdējis uz apm. 8.000.

Vācijas latviešu problēmas arī turpmāk ir nopietnas, un to atrisināšana prasa lielu piepūli. Gadu ritējumā pieaugušas jauktās laulības, palielinājusies latviešu mirstība. Tautas pieauguma aizritējušos 35 gados nav bijis — latviešu skaits samazinājies.

Jaunajai LCP šoreiz parasto jautājumu virknē nāk klāt divi ļoti svarīgi momenti: Minsteres latviešu centrs, kas uzcēlis savu namu, kuŗā jau pārvietojusies ģimnazija un pārvietojas arī Latviešu centrālā komiteja un citas latviešu institūcijas, kā piem. Daugavas Vanagu centrālās valdes birojs, apvienotā laikraksta Brīvā Latvija redakcija u.t.t. Apvienotā Brīvās Latvijas jautājuma juridiskais izkārtojums vēl prasīs pārrunas šajā LCP sesijā, jo tam trūkst LCP akcepta.

LCP ir ievēlēta uz 4 gadiem. Šim leģislātūras periodam ir jāpārvēl visas latviešu institūcijas, piem., Latviešu centrālā komiteja (LCK), delegāti LAK EC sesijām, apgabalu pārstāvji un arī LCP prezidijs.

Sesija notika 27. septembrī Latviešu centrā. **J.D.**

Sv. Andreja ev. lut. draudzes dāmu komitejas locekles, kas gatavoja pusdienas Sidrabenes bērnu nometnes atbalstam. Attēlā no kr.: Mirdza Zemīte, Irēna Jurenovska, Berta Miškina, Velta Liģere, Astrīde Krūze, Milija Budrēvica, Ērika Grīnberga, Mirdza Arviko, dāmu kom. priekšniece Balva Kūla, Īda Menska, Gaida Plaude, Ausma Tauriņa, Elvīra Sīle, Anita Bredovska un Elza Beka. Foto J. Liģers.

Agronomu Bruno Plaudi pieminot

Tikai astoņas dienas pēc astoņdesmit piecu gadu sasniegšanas 20. augustā Austrālijā mūžībā aizgāja agronoms Bruno Plaude. Dzimis Rīgā 1901. gada 12. augustā, audzis Kurzemē, vidējo izglītību ieguvis Rīgas pilsētas 2. ģimnazijā. Iestājies LU lauksaimniecības fakultātē. Strādājot studijas ieilgušas, tādēļ agronoma gradu ieguvis tikai 1939. gadā Jelgavas Lauksaimniecības Akadēmijā.

Bruno Plaude ir Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks, apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni.

Agronoma Plaudes darba lauks bijis ļoti plašs. Viņš ir strādājis Aizputes agronomiskajā birojā, Latvijas lauksaimniecības centrālbiedrībā, Lauksaimniecības kamerā, Profesiju kamerā un bijis apriņķa agronoms. Delegēts Zemkopības ministrijas komandējumos uz Lietuvu, Igauniju, Dāniju, Zviedriju, Vāciju u.c. Pēdējos gados pirms Latvijas atstāšanas B. Plaude bija Zemkopības Ministrijas lopkopības nodaļas vadītājs. Agronoma B. Plaudes sirdslieta bija Latvijas brūno piena lopu šķirnes izveidošana. Šo darbu viņš darīja ar lielu centību un mīlestību. Viņš arī zināja, kādi lopi ir katrā labā saimniecībā, sevišķi Vidzemes vidienē.

Lielākā daļa Latvijas lopkopji zināja, kas ir Bruno Plaude. Viņa priekšlasījumus ļaudis klausījās ar interesi.

1944. gada rudenī agronoms Plaude atstāja Latviju, bet 1949. g. ar ģimeni no Vācijas izceļoja uz Austrāliju. Drīz vien iepircis Sidnejas pievārtē lauksaimniecību. Kopīgi ar dzīvesbiedri docenti Dr. agr. Lieni Plaudi viņi savu saimniecību nostādīja uz stipriem saimnieciskiem pamatiem. Agronoms Plaude darbojās arī rosīgi austrāliešu sabiedrībā, būdams lauksaimnieku kooperatīva direktors un lauksaimnieku apvienības sekretārs. Plaude piedalījies dažādās latviešu organizācijās. Studiju sākumā pievienojies korp. Latvia saimei. Ar ražīgas lopkopības veidošanu un celšanu agronoms Bruno Plaude darījis ļoti nozīmīgu darbu Latvijas saimnieciskās labklājības veicināšanā. Bruno Plaude atstāj Austrālijā dzīvesbiedri Lieni un dēlu Krišjāni ar ģimeni. Lai vieglas smiltis svešajā zemē! **Dr. A. Vanags**

Vai Jūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto pēc 5 gadiem?

Ja mēs apdrošinām jaunu auto, mūsu apdrošināšana maksās par **jaunu** auto! Arī pēc 5 gadiem vai vēlāk!

759-0266 un 759-2771

Beaverbrook
Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Avenue
Scarborough, Ont. M1R 1P7

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas. Zvanīt 751-6829.

MĀRTIŅU TIRDZIŅŠ
LATVIEŠU CENTRĀ
4 CREDIT UNION DRIVE, TORONTO
sestdien, 8. novembrī no pl. 10 līdz 18 un svētdien, 9. novembrī no pl. 12 līdz 16.
Latviešu daiļamatnieku darbi. Gleznas.
Laimes rats — vērtīgi laimesti.
Mūsu lauksaimnieku raža.
Centra dāmu komiteja rūpēsies par siltām pusdienām — zoss un cūkas cepešiem, kāpostiem, desiņām un citiem gardumiem.
Visus laipni ielūdz
Latviešu Centra dāmu komiteja un Latviešu daiļamatnieku savienība Kanadā.

RATAS OPTIC
Igauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave, Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Grāmatas dāvanām

Arno Teivens — Latvijas Dzirnavas	$39.00
A. Ceichners — Latvijas bolševizācija 1940—1941	$27.00
Latvju Enciklopēdija 1	$48.00
Latvju Enciklopēdija 2	$52.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking	$12.00
Laiks, telpa, laudis IV daļa	40.00
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
A. Lūsis — DP	15.00
Garīgs apskats II	$15.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā	$18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati	$21.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
Ģ. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm	$24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III	$42.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Latvija — sienas kartes	$12.50
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Priekulieši — Atceres	$42.00
K. Osis — Uz utopiju tilta	$13.00
Sp. Paegle — Kā Latvijas valsts tapa	$ 9.00
P. Kalniņš — Mugursona	$30.00
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)	$20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

Lielākais latviešu veikals Toronto

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905

Piedāvā:
- **lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,**
- **žāvētus tītarus, zivis,**
- **pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.**
- **klāj viesību galdus.**

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

SARMĪTE BULTE, BA, LLB

ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Alcan Building Products Authorized Dealer

Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko

Thermo Windows

534-2926

- **LIETUS NOVADA CAURULES**
- **LOGUS**
- **DURVIS**
- **MARĶĪZES** (Awnings)
- **JUMTA PĀRKARES**

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6

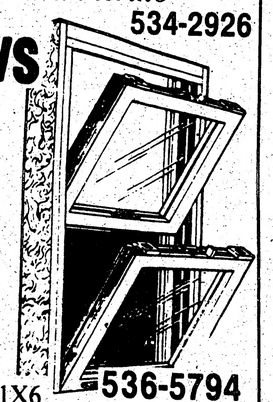

536-5794

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

IERĪKO, LABO UN MAINA

plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.

ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

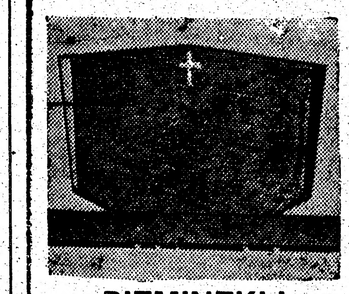

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

R. S. KANE Ltd.

APBEDĪŠANAS BIROJS

6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī,
dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23, tālr. 924—7095.

Coleman
HEATING & AIR CONDITIONING

Ar COLEMAN Jūs varat iegūt vēsas telpas jau šinī vasarā.

Nav jāmaksā līdz oktobrim, ja vēsināšanu Jūs ierīkojat jau tagad un tanī pašā laikā pārejat uz gāzes apkuri.

Zvanait
GARNEY & CO LTD. 783-6151.
Valteram Ivans vai Ike Rawal

Šī latviešu sabiedrība jau 45 gadus gādā par Toronto ērtībām.

Anna Strauta

Mājas mātei

KARBONĀDES ITALIEŠU GAUMĒ

(6 pers.)

6 biezas cūkas karbonādes
1/4 tases cepamās eļļas
1 1/2 tējk. basila garšvielas
1/3 tases arkanvīna vai buljona
1 mārc. tomātu, skārdenē, bez sulas un sagriezti
2 ēdamk. tomātu biezeņa
3 ēdamk. sviesta
3 zaļie pipari, bez serdes, sēklām un smalki sagriezti
1 sīpols, smalki sagriezts
1/2 mārc. sēnīšu
1 ēdamk. atšķaidītu kartupeļu miltu
1 ēdamk. ūdens.

Karbonādes iezież ar garšvielām, eļļu uz pannas sakarsē un ieliek gaļu, apm. 3 gab. vienā reizē, un ļauj no abām pusēm apcept brūnām. Kad gaļa apcepusi, nolej eļļu, pannā samaisa basila garšvielu ar vīnu vai buljonu un ļauj uzvārīties. Pieliek tomātus, biezeni un labi samaisa, tad atliek atpakaļ gaļu un mērci pārlej pāri. Uzliek pannai vāku un sautē apm. 40 min., šad tad karbonādes apgriežot.— 10 min. iepriekš izkausē sviestu citā pannā, pieliek piparus un sīpolu un apcep, kamēr sīpols mīksts. Pieliek sēnītes un vāra apm. 3 min., pēc tam iecilā saknes un gaļu un sutina vēl 15 min.—

Karbonādes līdz ar saknēm sakārto uz silta trauka. Mērcei pievieno kartupeļu miltus un, pastāvīgi maisot, lēnā karstumā savāra, kamēr sāk sabiezēt. Pārlej mērci pār karbonādēm un pasniedz karstu.

PILDĪTAS MAIZĪTES

1 1/4 tases ūdens
6 ēdamk. sviesta, sagriezta gabaliņos
naža gals muskatrieksta
2 1/2 tases sijātu miltu
5 olas
Pildījumam:
1 1/4 tases putu krējuma
4 gabaliņus kausētās pusrūgtās vai piena šokolādes.

Ūdeni ielej katliņā un uzvāra, pievienojot sviestu, muskatriekstu un 1 tējk. sāls. Kad sviests izkusis, katliņu noņem no pavarda un pieliek miltus. Kuļ, kamēr mīkla atlec no katliņa malām. Olas pievieno pa vienai, kamēr mīkla kļūst bieza un spīdīga (varbūt pat nevajadzēs visas olas)

Krāsns temper. 425°F. Mīklu salej 2 ietaukotās cepumu pannās ar 8 iedobumiem katrā. Cep 10 min., tad samazina temp. uz 375°F un turpina cepšanu vēl 15 līdz 20 min., kamēr mīkla sacēlusies un zeltaini brūna. Izņem pannu no krāsns un katras maizītes sānos iegriež, lai iziet tvaiks. Atdzesē.

Saputo putu krējumu un iepilda maizītēs. Sakārto uz šķīvja un pārlej ar kausētu šokolādi.

Rudens nodarbību posmu ar rokdarbiem un tautas tērpu gatavošanu Sv. Katrīnu vanadžu kopa atsāka š.g. septembrī. Pirmajā sanāksmē — ,,vakarēšanā'' piedalījās desmit dalībnieču. Attēlā Vainlandē (netālu no Sv. Katrīnām) Aleksandras Neimanes augļu dārzā, šogad, kaut arī vasara bija slapja, bumbieres bija pilnas ar smago augļu ražu. Attēlā no kr.: Lilija Miķelsone, Milda Laura, Edīte Kārkliņa, Mērija Mukāne, Irena Stūrmane, Ieva Ķere, Aleksandra Neimane un Velta Liģere. Priekšā no kr.: Velta Pavlova un Anna Zālamane.
Foto J. Liģers.

ČIKAGA

● Rīcības komitejas priekšsēde Konkordiju kopas seniore Čikagā Lidija Kiršteina, uzrunājot mācībspēkus un 1985/86.g. akadēmisko gadu ieguvušos, teica: ,,Latviešu mācībspēki un universitātes abitūrienti ir apliecinājums, ka Latvijas universitātes gars ir dzīvs. Mēs esam apzinājuši 36 mācībspēkus no Ilinojas un Čikagas studentu kopas locekļiem. Ja ņem vērā, ka mūsu etniskā grupa ir maza, tad skaitlis 36 šajā Amerikas apvidū liekas ievērojams sasniegums. Tas liecina par mūsu garīgo vitālitāti, centību un ideālismu. Šajā skaitā ir 6 lektori, 9 docenti, 9 ārkārtas profesori, 12 pilni profesori. Medicīnas fakultāte ir pārstāvēta ar vislielāko skaitu docentu, ārkārtas profesoru un profesoru, kopā 11.

Konkordiju kopas seniore nolasīja graduēto vārdus un minēja kolledžu vai universitāti, kuŗā ieguvuši gradu: Eriks Antens B.A. psiholoģijā, Marks Baginskis B.A. filozofijā, Stīvens Baginskis B.S. psiholoģijā, Baiba Bērziņa M.S. Epidemiloģijā, Andris Cukurs B.M.S. mēchaniskā Ing., Eriks Dukāts B.F.A. mākslā, Ilze Dundure B.S. inžen. zin., Eriks Eglīte B.S. bioloģijā, Elīze Freimane B.A. angļu valodā, Andra Friša B.A. filosof., Austra Kēlere B.A. vēsturē, Astrīde Kiršteina B.A. komerc. māksl., Guntis Kizāns B.A. uzņēm. adm., Svens Paulovičs B.S. ķīmijā, Aina Pūliņa Māst.gr. teoloģijā, Ingrīda Pūliņa juris.doc. gr., Edvīns Roze B.S. bioloģijā un filoz., Mirdza Skapare B.A. polīt. zin., Guntis Šmitchens B.A. lingvistikā un krievu val., Žubīte Streipa B.S. psiholoģijā, Herberts Tums B.A. teātŗa mākslā, Māra Tuma M.S. speciālā audz., Kārlis Ulmanis M.S. izplatījuma (aero space), Linda Zirnīte B.A. krievu un Austrumeiropas studijās.

Klātesošie mācībspēki un jaunie akadēmiķi saņēma sumināJumu ar spēcīgiem aplausiem un Ināra Bundža katram piesprauda pa neļķes ziedam. Šī skaistā tradicija un atzinības izteikšana studiju beidzējiem Čikagā turpinās jau vairākus gadus.

Koncerta daļā dziedāja Čikagas vīru koris dir. Lorijas Vudas vadībā. Programma bija plaša ar skaistām mūsu tautasdziesmām un latviešu komponistu darbiem. Viņu sniegums visiem patika un guva atsaucību. Bija arī piedevas, diriģente saņēma ziedus. Pēc tam sekoja draudzības stunda ar dziesmām un cienastu. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts. **A. Z.**

Tā viņus audzina...

(Turpinājums no 2. lp.)

Otrā krievu filmā ainojās dzīve un darbs kollektīvā saimniecībā, arīdzan ar politisku ieskrāsojumu. Gan iespaidīgas savos izmēros šķita dažādas lauksaimniecības mašīnas, taču vienmēr paliek jautājums, cik ilgi tās spēj darboties bez remontiem. Pēdējie ir īstie sāpju bērni padomju saimniecībā — trūkst vajadzīgo mašīnu daļu, arī tehniķu veiklības, lai mašīnu noteiktā laikā savestu lietošanas kārtībā. Kolchozos sadzītajos nemanīja priecīgu seju vai apmierinājuma — gaŗas darba stundas un samērā maza izpeļņa. Gan gādāts arī par kolchoznieku izklaidēšanos, nogurdinošiem mītiņiem, pat deju vakariem. Bet arī visam tam uzspiests vienmulības un vienaldzības zīmogs, jo padomju cilvēks domā, strādā un darbojas bez brīvības civilizētās pasaules izpratnē. **P.G.**

Laimonis
labo
automašīnas

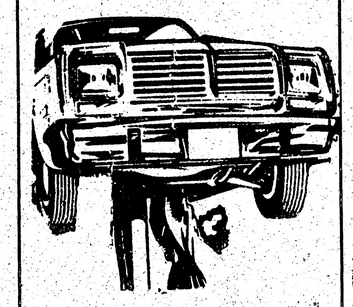

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

KRISTUS DĀRZS
aicina visu latviešu sabiedrību 9. novembrī atzīmēt Kristus Dārza gada jubileju.
Sākums pl. 11 ar svētbrīdi,
tam sekos pankūku pēcpusdiena.
Piedalīšanās maksa $25, no kuŗiem par $20 varēs dabūt nodokļu atlaides zīmi.
Pieteikties līdz 6. novembrim, zvanot 832-3300.
KRISTUS DĀRZA FOUNDATION

Pēc ,,brīvlaišanas'' no Rothmans of Pall Mall, kur strādāju 16 gadus par fotografu, esmu atgriezies privātā praksē. Centīšos pakalpot visiem pēc iespējas un vajadzības
(416) 755-2932
G. KRAUJA, Photographer
73 WESTBOURNE AVE, SCARBORO, ONT. M1L 2Y3
MARKETING
PUBLIC RELATIONS
WEDDINGS
AUDIO VISUAL

Atri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Laikraksta kantorim:
sludinājumi,
abonementa maksājumi,
laikraksta piegāde un adrešu maiņas
466 - 1514

Daugavas Vanagu dienas Anglijā

24. gadskārtējās Daugavas Vanagu dienas Anglijā, apvienotas ar 11. Anglijas latviešu dziesmu dienu atskaņām, notika DVF Straumēnos no 26. līdz 28. septembrim, pulcinot ap 700 apmeklētāju. Programmā divas teātŗa izrādes, gleznu izstāde, svinīgā junda, koŗa koncerts, saviesīgs vakars, svētbrīdis, delegātu sapulce un nobeigumā azaids. Sadarbībā ar zemes valdi, DV dienas rīkoja Straumēnu un Lesteras nodaļa, un kā programmas, tā apmeklētāju skaita ziņā tās ir kuplākas nekā agrāk. Iepriekš trīs nedēļu nogalēs bija notikušas sacensības sportā: makšķerēšanā, šachā, galda tenisā, šautriņu mešanā un novusā arī DV dienu zīmē; balvas uzvarētājiem pasniedzot saviesīgajā vakarā.

Programma sākās 26. sept. vakarā ar Stokholmas teātŗa izrādīto R. Blaumaņa lugu Skroderdienas Silmačos, dodot atkārtojumu 27. sept. Pirmajā izrādē bija ap 150, bet otrā gluži pilna zāle. Režiju vadīja Lilija Spriņģe, bet mūzikālais pavadījums bija Gunāra Zvejnieka ziņā.

27. sept. priekšpusdienā Straumēnu lielajā namā Maijas un Ingrīdas Kleinu gleznu izstādi atklāja red. Jānis Andrups.

Sestdienas vakarā svinīgo jundu vadīja zemes valdes priekšsēža vietn. J. Ranka, bet organizācijas karoga nesējs, kopā ar tautas meitām, bija Eiropas latvš. jaunatnes apvienības Anglijas nod. priekšsēdis A. Sinka. Lielo jundu dziedāja Koventrijas vīŗu ansamblis. Pausmi taurēja Miķelis Burģelis. DV solījumu deva zemes valdes priekšsēdis L. Rumba. Sekojošo koncertu sniedza Londonas latviešu koŗis, diriģentu Lezlija Īsta un Lilijas Zobenas vadībā. A. Jēruma dziesmā Ej, saulīte, drīz pie Dieva — solistes bija Lilija Zobena un Jāna Jēruma-Grīnberga. Koŗī kādi 50 un apm. puse gados jauni! Koris ir arī kvalitātīvi dižākais. Tas cienīgi turpina pirmā un ilggadējā diriģenta nelaiķa Alberta Jēruma sākto ceļu. Saviesīgajā vakarā deju mūziku spēlēja Mansfīldas nodaļas kapela Kaija J. Āriņa vadībā. Deju pārtraukumā uzvarētājiem sporta sacensībās balvas pasniedza zemes valdes priekšs. L. Rumba un sporta daļas vad. A. Freimanis. Bija arī bagātīga loterija un izloze.

Svētdien 28. sept. rītā, svētbrīdi vadīja māc. J. Jurģis, prāv. J. Savickis un virspriesteris A. Černejs. Klavieŗpavadījumu veicot Zentai Lazdiņai. Organizācijas apbalvojumus pasniedza DV priekšnieks J. Frišvalds, zemes valdes pr-dis L. Rumba un vanadžu daļas vad. Ērika Sarkanbārde. Zelta nozīmes saņēma: Margareta Zariņa, Jānis Kalniņš, Fricis Laudobelis, Eduards Liepiņš un Jānis Vītols, bet citi centrālās valdes un zemes valdes atzinības rakstus. PBLA Latvijas brīvības fonda Anglijā pārstāvis un DV priekšnieks J. Frišvalds pasniedza vairākus pateicības rakstus par pēdējā gadā izdarītām iemaksām; tos saņēma arī Straumēnu, Donkasteras un Korbijas nodaļas.

Delegātu sapulci atklāja zemes valdes priekšs. L. Rumba; vadīja J. Pētersons un J. Zaķis. Piedalījās 38 delegāti ar 47 mandātiem, pārstāvot 1734 biedrus. Saslimušajiem — vanadžu priekšniecei Austrai Liepiņai un zemes valdes loc. Jānim Āpšam nosūtīja sveicienus. Sapulci uzrunāja: Latvijas sūtniecības vadītājs P. Reinhards, PBLA valdes loc. Aug. Abakuks, DV pr-ks J. Frišvalds, vanadžu goda priekšn. M. Ķeņģe, LNPL prezidija priekšs. Dr. A. Abakuks un LAK EC pr-dis J. Ranka. Ar rakstu bija sveikuši Vācijas valdes priekšs. J. Leitītis u.c.

Zemes valdes priekšsēža ziņojums bija iepriekš piesūtīts, tāpat finanču pārskati, tāpēc daļu vadītāji varēja sniegt tikai nedaudz papildinājumu. Šai ziņā lielāko ievērību pelnīja ārējās informācijas daļas vadītāja Rūta Parisa, kas piedāvāja arī plašu informācijas materiālu klāstu gan pret samaksu, gan par velti, un pastāstīja un aicināja talkā jaunām rīcības iecerēm. Sapulce vienojās ar attiecīga aparāta iegādi uzlabot rosmīgā darba techniskās iespējas. Kā K. Birzgalis izteicās, informācijas darbinieku nākamajā sanāksmē ir nodoms par runātāju aicināt ievērojamu britu politiķi. Par LAK EC darbības aktuālitātēm pastāstīja šīs pārstāvības prezidija priekšs. J. Ranka (LAK EC eventl. statūtu maiņa, Latviešu Centrs Minsterē, laikr. Brīvā Latvija u.c.). Par latviskās izglītības jautājumiem runāja LAK EC izglītības noz. vadītāja Dzidra Purmale (Eiropas latv. vasaras skola, 3 X 3 nometne, Anglijas latv. izglītības fonda nodibināšana, u.c.).

Centrālās valdes vārdā prezidija loc. A. Lindens tuvāk pakavējās pie prezidija ierosinātās CV jaunatnes nozares vadītāja eventl. tiešas ievēlēšanas, kur vēlēšanās piedalītos organizācijas biedri — vecumā līdz 35 gadiem. Ierosinājums ir apsvēršanas un pārdomu vērts. Jāatzīmē, ka sapulce uzskatīja par lietderīgu mēģināt to īstenot jau zemes mērogā. Lindens arī informēja par Bērzaines finanču stāvokli. Sapulce pievienojās centrālās valdes aicinājumam, proti — sniegt iespējamo materiālo atbalstu.

Zemes revīzijas komisijas ziņojumu sniedza K. Šneiders. Sapulce pieņēma Ziemeļanglijas novada iesniegto rezolūciju: pirms nākotnē DVF sniedz atbalstu kādam latviskās izglītības un audzināšanas pasākumam, ir jābūt skaidrībā, kas būs attiecīgie referenti un kādi būs temati. Sapulce uzdeva zemes valdei nosūtīt pateicības rakstu prezidenta Regena padomdevējam Padomju savienības jautājumos Džekam Matlokam par atklāti drosmīgo valodu Baltijas valstu okupācijas stāvokļa jautājumā, kad runājis nesenā Jūrmalas konferencē. Korbijas nodaļas valde ierosināja tālāk ar testamentāriem novēlējumiem un citādi atbalstīt Latvijas Brīvības Fondu. Lesteras nod. vanadžu kopa ierosināja apsvērt Straumēnos uzstādīt piemiņas zīmi resp. pieminekli Latvijas brīvības cīnītājiem. Sapulce ar 43 balsīm pieņēma visus ziņojumus.

DV dienas beidzās ar kopējām vakariņām, kur pateicības vārdus rīkotājiem teica DVF valdes priekšsēdis L. Rumba un kultūras daļas vad. A. Freimanis. 24. DV dienu izkārtošanā darbojās no Straumēnu nodaļas valdes Ād. Sīlis (pr-dis), A. Āre, V. Rūniks, M. Čimale, A. Sīle; Lesteras nodaļas valdes — J. Liepiņš (pr-dis), J. Liepiņš, A. Balodis, I. Tuļķis, V. Šnepsts, J. Kalniņš, A. Lutkevics un H. Bebere. 25. DV dienas notiks 1987. g. septembrī, DVF Koventrijas nodaļas Mūsmājās un ilgs divas dienas. **J.F.**

Pateicas...

(Turpinājums no 1. lp.)

nav atzinušas padomju okupāciju Baltijas valstīs. Ar lepnumu un cieņu sēdes dalībnieki noraugās uz septiņu latviešu jaunās paaudzes pārstāvju stāju, drosmīgo un sekmīgo darbību Šatakvas konferences laikā, par spīti okupācijas varas iebaidīšanas taktikai un draudiem viņu drošībai."

DV CV jaunatnes noz. vad. M. Graudiņš sava referāta ievadā arī pieskārās iepriekš minētajai konferencei salīdzinājumā ar Brīvības kuģa braucienu. Ir svarīgi, lai par mūsu lietu runātu. Ja iestāsies klusums, tas pierādīs mūsu nespēju pietiekami daudz darīt mūsu tautas un tēvzemes labā. Viņš arī izteica aicinājumu latviešu jaunatnei, lai nāk DV organizācijas rindās, jo tā neatlaidīgi jau no pirmajām dibināšanas dienām ir nenogurstoši strādājusi un cīnījusies par latviešu tautas un Latvijas tiesībām un brīvību. Lai jaunos un arī vecos informētu plašāk par DV darbu un dzīvi, ierosināja izgatavot video lentes informātīvu priekšnesumu, kas atspoguļotu to informāciju, kas daudziem aizgājusi secen neievērota.

Ļoti informātīvu referātu nolasīja prof. J. Peniķis, sniedzot ainu pārskatus un vērtējumus par okupētajā Latvijā dzīvojošiem latviešiem. Viņš norādīja uz apstākļiem, kas ietekmē turienes latviešu uzskatus un iedrošināšanās spējas, kā arī nākotnes ieceres, kas izteiktas skopos vārdos.

Sekoja darba pieredzes izmaiņa starp zemju valdes locekļiem, kas izpaudās attiecīgo nozaŗu vadītāju ziņojumos. Sporta nozaŗu vadītāji (V. Zālītis — ASV un J. Treijs — Kanada) pieskārās sporta darbības īpatnībām katrā zemē un iespējamiem kopēji veicamiem darbiem. Ārējās informācijas nozaŗu vadītāji (P. Vasariņš— Kanada un J. Augusts—ASV) savos ziņojumos dalījās. Pirmais norādīja uz nozares darba grupas veikumu un darba plānu; tuvākā ir Cilvēku tiesību dienas atzīmēšana 10. decembrī, un tam sekojošā Vīnes konference. J. Augusts norādīja uz lasītāju vēstuļu kampaņas lielo nozīmi vispārējās publikas un arī politiķu informēšanai. Domas un informāciju par veicamo darbu un iespējām izmainīja arī Aprūpes noz. vad. (Z. Masīte — Kanada un I. Priedulājs — ASV) Kultūras noz. darbību raksturoja tās vadītāji (M. Zvejniece — Kan., un A. Liepiņš — ASV). Biedru informēšanas darbu plāno un veic I. Cāzere — ASV un L. Ozols — Kanadā. Financiālo nozaŗu darbību raksturoja O. Dauka — ASV un A. Šterns — Kanada. Ziņojumus sniedza arī sekretāri E. Ādamsone — ASV un R. Pētersons — Kan., kā arī biedrziņi V. Kalniņš — ASV un J. Treimanis — Kanada.

Samērā gaŗo ziņojumu rindu noslēdza DV Kanadā vanadžu vadītāja Nora Pulciņa. Ziņojumu ievadot, viņa kā velti jaunievēlētajai ASV vanadžu priekšniecei pasniedza Tēvreizes reprodukciju, kas oriģināli ņemts no Ellas kalna. Ziņojuma turpinājums sniedza ieskatu rosīgajā un ļoti nozīmīgajā vanadžu darbā, kas ietveŗ gatavošanos Annas Brigaderes 125 gadu atceres atzīmēšanai nākamajā gadā. Jaunievēlētā DV ASV vanadžu priekšniece S. Priedulāja ziņoja par vanadžu darbu ASV, kur viņu vadībā patlaban rosīgi kārto skaņu lenšu ielasīšanu neredzīgo tautiešu vajadzībām.

Pārrunu ierosmē vienojās vēl lielāku uzmanību pievērst jaunu biedru, sevišķi jaunatnes piesaistīšanai, kas uzskatāma kā nenoliedzama DV organizācijas nākotnes atslēga. Par DV publikācijām izraisītās pārrunās atzina, ka minimālais DVM abonentu skaits — 37 proc. no biedru skaita nepieciešams, lai nodrošinātu tā financiālo bazi. Pieskaŗoties V. Plūdoņa un A. Apses darbu izdošanas jautājumam, A. Kalupnieks ziņoja par aplēsēm, kas pašreiz nav budžetā paredzētas nevienai zemei. V. Plūdoņa kopoto rakstu izdošanas jautājums pārrunāts DV CV sēdē un pie šī jautājuma paredzēts atgriezties 1987. gadā.

Kopsēdi noslēdzot, A. Spāriņš visu dalībnieku vārdā izteica pateicību Detroitas, Kalamazū un Latviešu ciema apvienībām par lielo darbu, izkārtojot kopsēdes dalībnieku uzņemšanu. Tālāk viņš izteica patiesu prieku par ikviena viesa, sevišķi kaimiņzemes, klātieni un līdzdalību kopsēdes darbā. DV KV valdes priekšsēdis G. Brikmanis, izsakot pateicību par sirsnīgo uzņemšanu, nodeva DV ASV valdei ielūgumu 1987. gadā atkal pulcēties kopsēdei Kanadā, ko paredzēts noturēt Sidrabenē.

Kopsēdes dalībnieki vēl pakavējās draudzīgās pārrunās. Aizvadītās dienas devušas jaunas ierosmes un apņēmību darbam nākotnē. Darba veicēji, gūstot jaunus spēkus, to atkal turpinās ar atjaunotu enerģiju un ticību mūsu organizācijas, mūsu tautas un mūsu tēvzemes nākotnei.

Kremļa pārkāpumi okupētajā Latvijā

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība izdevusi dokumentāciju Eiropas drošības un sadarbības konferences (CSCE) izvērtēšanas sanāksmei, kas liecina par Padomju savienības Helsinku Akta pārkāpšanu okupētajā Latvijā.

Minētais PBLA ziņojums ir plašākais šāda veida dokuments kopš 1980. gada. Dokumentācija seko Helsinku Akta pamatprincipiem, kas ir iedalīti šādās grupās/„grozos":

Grozs I — aptveŗ nelegālo Latvijas inkorporāciju Padomju savienībā; ticības brīvības apspiešanu; latviešu valodas un kultūras pārkrievināšanu, kā arī vēstures viltošanu; Latvijas militarizāciju; latviešu pretestības kustību; politiski ieslodzīto un citus tematus.

Grozs II — Padomju varas iespaidus uz Latvijas saimniecību; Černobilas negadījuma iespaidus Latvijā.

Grozs III — Visus cilvēka savstarpējo kontaktu aspektus, kā ģimenes locekļu satikšanos; ģimeņu apvienošanu; laulību atzīšanu dažādu valstu pilsoņu starpā; ceļošanu personīgu/profesionālu iemeslu dēļ; tūrisma veicināšanu; iespēju jaunatnei satikties; pasta ierobežojumus; radio raidījumu traucēšanu u.c.

Dokumentācijai atsevišķus rakstus ir devuši latviešu autori: Juris Dreifelds, Vilis Hāzners, Andris Trapāns un Juris Vīksniņš.

„Šī dokumentācija ir neatsveŗama rokas grāmata visiem politiski aktīviem latviešiem", saka PBLA priekšsēdis Dr. Olģerts Pavlovskis, piebilstot, „tā ir vērtīgs informācijas avots visiem sveštautiešiem, kas vēlas iegūt konspektīvu, precīzu, kā arī jaunāko informāciju par apstākļiem okupētajā Latvijā."

Pirms šīs dokumentācijas izdošanas, atbilstoša informācija no tās sniegta ASV Helsinku komisijai, kas izteikusi savu atzinību. Lynne Davidson, saņemot dokumentāciju, teica: „Šie ir vienreizēji materiāli. Tie sagādā mums nepieciešamo informāciju, kas vajadzīga ASV delegācijai, kad tā dosies uz Vīni."

PBLA dokumentācija, ierobežotā skaitā, ir pasūtināma PBLA birojā: P.O. Box 4016, Rockwille, MD 20850, tel.: (301) 340-7646. Cena ir: ASV $17, ieskaitot piesūtīšanas izdevumus. **PBLA**